

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Garantstelling lening VV IJsselstreek

Notagegevens

Bestuursorgaan : B-en-W 5-04-2022

Notanummer : 2022-295

Datum : 5-04-2022

Programma : 08-Meedoen

Portefeuillehouder : Wethouder De Geest,

Bijlage(n) : 02-2020-000444-Garanties-en-geldleningen.pdf,2021-322 Beleidskader Samen sporten maakt sterk 2021-2030 Def.pdf,2022 040 Deventer - VV IJsselstreek - Rapport Borgstelling.pdf,2022 040 Deventer - VV IJsselstreek - Toekenning.pdf

Parafering

28-03-2022: Programmamanager Meedoen (Welzijn, Zorg en Sport)28-03-2022: Wethouder

Agendering

* 28-03-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

6-04-2022

B & W d.d.: 5-04-2022

Besluit

1. VV IJsselstreek op basis van "Gemeentegarantieregeling sportverenigingen" een garantie te verstrekken van €37.500,- zijnde 50% van een lening, voor de verduurzaming van het clubgebouw;
2. Zoals gebruikelijk geen éénmalige premie voor administratieve afhandeling en geen structurele premie voor risico-opslag door te berekenen voor de garantstelling;
3. De nota en het besluit openbaar te maken.

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

Voetbalvereniging IJsselstreek heeft de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) gevraagd garant te staan voor een lening van €75.000,- bij de Stichting BNG Duurzaamheidsfonds. De vereniging wenst het clubhuis te verduurzamen. Het dak zal worden vernieuwd en er worden zonnepanelen op geplaatst. Het clubhuis is eigendom van de vereniging.

SWS wil garant staan voor 50% van de lening, €37.500,- en stelt als voorwaarde dat de gemeente voor de overige 50%, €37.500,- garantstelling afgeeft. Deze garantstelling is in lijn en gebruikelijk met het beleidskader voor het verlenen

van leningen en verstrekken van garanties aan sportverenigingen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Zoals gebruikelijk sportverenigingen in staat stellen tegen gunstige voorwaarden een geldlening aan te gaan voor het in stand houden van sportaccommodaties in Deventer.

Kader

- * Beleidskader 'Samen sporten maakt sterk 2021-2030' (2022)
- * Beleidskader en uitvoeringsnota 'Verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen' (2020)

Betrokken partijen en participatie

VV IJsselstreek als aanvrager van de lening en Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) voor garantstelling van 50% van de lening.

Argumenten voor en tegen

Argumenten voor:

- * Eigen initiatief van amateursportverenigingen wordt met de garantieregeling ondersteund;
- * Voldoet aan de voorwaarden genoemd in het beleidskader "Verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen".

Argumenten tegen:

- * Gemeente loopt een bepaald risico, maar dit risico is op basis van het uitgebreide haalbaarheidsonderzoek van SWS klein.

Financiële consequenties en dekking

Er zijn niet direct financiële consequenties, maar de gemeente loopt wel een risico in geval de vereniging niet volgens afspraak aflost aan de bank.

De Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) maakt elk jaar voor de vereniging een financiële analyse om direct te kunnen inspringen indien er iets misgaat in de afspraken. De gemeente ontvangt deze analyse en kan bij deze analyse aansluiten. Vooraf heeft de SWS de financiële positie van VV IJsselstreek onderzocht en akkoord gegeven voor genoemde investering. De gemeente sluit zich aan bij de beoordeling door SWS.

De exploitatie is meerjarig sluitend en de resultaten zijn de afgelopen jaren positief geweest.

Openbaarmaking en communicatie

Het besluit en de nota openbaar maken.

VV IJsselstreek in kennis stellen van besluit van de gemeente, zodat zij de lening definitief kan afsluiten.

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-FC

Onderwerp

Beleidskader verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen

1- Notagegegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2020-000444	<input checked="" type="checkbox"/> B & W	14-04-2020
Datum	03-04-2020	<input type="checkbox"/> Raad	--
Programma:		<input type="checkbox"/> Burgemeester	--
Portefeuillehouder	Weth. Grijsen	College van B & W	
		- Burgemeester	- Weth. Grijsen
		- Weth. De Geest	- Weth. Verhaar
		- Weth. Walder	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
<input type="checkbox"/> Akkoordstukken	--	<input checked="" type="checkbox"/> Openbaar	14-04-2020
		<input type="checkbox"/> Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
Algemeen directeur	07-04-2020	<input type="checkbox"/> adj.secr.	--
Wethouder	06-04-2020	<input checked="" type="checkbox"/> gem.secr.	07-04-2020
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2020-04-15

Bijlagen

Beleidskader voor het verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen

Uitvoeringsnota voor het verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen

B & W d.d.: 14-04-2020

Besloten wordt:

- 1 De raad voor te stellen het beleidskader voor het verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen vast te stellen;
- 2 de raad voor te stellen de verordening "leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020" vast te stellen;
- 3 de uitvoeringsnota voor het verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen vast te stellen onder voorwaarde van vaststelling door de gemeenteraad en ingaande vanaf de datum van vaststelling door de gemeenteraad;
- 4 het raadsvoorstel en ontwerp-raadsbesluit vast te stellen;
- 5 de stukken aan te bieden aan de raad;
- 6 de nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:

[] De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb
Bekendmaking conform Awb

Nee
Nee

ADVIESRADEN:

Moet een van de adviesraden gehoord worden of op de hoogte gesteld?

Nee

Toelichting

Inleiding

De gemeente Deventer verstrekt geldleningen en verleent garanties aan rechtspersonen. Dit heeft als doel een publieke of private instelling de mogelijkheid te bieden om een voorziening tot stand te brengen die bijdraagt aan de doelstellingen en daarmee het publieke belang van de gemeente Deventer.

Artikel 17 lid 1 van onze financiële verordening (ex artikel 212 Gemeentewet) bepaalt dat het college de raad periodiek een nota "verstrekken gemeentegaranties en geldleningen" aanbiedt. In 2013 is een integraal kader opgesteld dat als leidraad wordt toegepast voor het verstrekken van garanties en geldlening in combinatie met het integraal beheren van de huidige en toekomstige portefeuille. Dat beleidskader is nu geactualiseerd. Het belang van een duidelijk kader en een goed beheer is nog altijd aanwezig.

Beoogd resultaat

Het beleidskader biedt een toetsings- en beheerskader dat een leidraad vormt om op eenduidige en transparante wijze te reageren op iedere aanvraag voor een garantie of geldlening. Daarnaast biedt het kaders voor inzicht in de omvang en beheer van de bestaande en toekomstige portefeuille van geldleningen en garanties. Indien conform de gestelde richtlijnen wordt gehandeld leidt dit tot inzicht in, en beheersing van, geldleningen en garanties waarbij een juiste afweging wordt gemaakt tussen het belang van de publieke taak (gewenst maatschappelijk effect) en de gerelateerde financiële risico's.

Kader

Voor het verstrekken van nieuwe leningen en het verlenen van garanties geldt nog steeds een 'nee, tenzij'-beleid. Dat wil zeggen dat de gemeente alleen een lening of garantie verstrekt wanneer er een publiek belang is en commerciële banken geen lening willen verstrekken en er geen andere mogelijkheden zijn het publiek belang te bereiken. Uit oogpunt van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid is een verordening opgesteld.

Een lening biedt ten opzichte van garanties meer mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de financieringsvorm, contractduur, inhoud (aflossingsverplichtingen) en zekerheden (onderpand, hypotheekrecht) die kunnen worden gesteld. Garanties mogen alleen verstrekt worden wanneer een garantie een toegevoegde waarde heeft ten opzichte van een lening. Met een garantie is er namelijk nauwelijks een prikkel voor een commerciële bank het kredietrisico te beperken, omdat de financiële verplichting grotendeels door een gemeentegarantie wordt gedekt.

Om deze redenen heeft een lening de voorkeur boven een garantstelling.

Argumenten voor en tegen

Voor:

- periodiek moet een nota geldleningen en garanties worden opgesteld;
- beleidskader is geactualiseerd. Meer uitwerking van de staatssteunregels en de gevolgen ervan;
- rechtszekerheid en rechtsgelijkheid geborgd via verordening (nieuw).

Tegen:

- het beleidskader is niet wezenlijk veranderd: 'nee-tenzij' geldt nog steeds.

Extern draagvlak (partners)

Niet van toepassing. Publiek belang wordt bepaald door gemeenteraad.

Financiële consequenties

Niet van toepassing.

Aanpak/uitvoering

De bevoegdheid voor het verstrekken en garanderen van leningen ligt bij het College van B&W. Nieuwe, of materiële risico verhogende wijzigingen van leningen en garanties moeten daarnaast aan de Raad worden voorgelegd voor wensen en bedenkingen.

Binnen het College is de beleidsinhoudelijk verantwoordelijke wethouder belast met het publieke belang van de te verstrekken of verstrekte lening of garantie als ook verantwoordelijk voor de toepassing en naleving van de in de gemeente geldende financiële beleidskaders. De wethouder Financiën ziet erop toe dat aan de randvoorwaarden uit het lening- en garantiebeleid wordt voldaan en de risico's voor de gemeente zoveel mogelijk worden beperkt.

In de ambtelijke organisatie ligt het initiatief en de trekkende rol voor aanvraag van de lening of garantie bij de lijn. Dit komt omdat zij inzicht hebben in het publiek belang en waarom de lening nodig is. De ondersteunende eenheden (m.n. team F&C en ASK) gaat na of aan de (rand)voorwaarden is voldaan, geeft advies over de financiële structuur en zal de risico's voor de gemeente, gegeven het publiek belang, zoveel mogelijk beperken. De lijn is verantwoordelijk voor het verzamelen van de benodigde informatie en het opstellen van de voordracht.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp Beleidskader verlenen van garanties
en het verstrekken van geldleningen

Agendapunt

Voorstelnummer

Team

2020-000444

DEV-FC

Portef.houder

BenW-besluit d.d.:

Weth. Grijsen

14 april 2020

Voorstel

1. Het beleidskader voor het verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen vast te stellen.
2. De verordening "leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020" vast te stellen

Kern van het raadsvoorstel

De gemeente Deventer verstrekt geldleningen en verleent garanties aan rechtspersonen. Dit heeft als doel een publieke of private instelling de mogelijkheid te bieden om een voorziening tot stand te brengen die bijdraagt aan de doelstellingen en daarmee het publieke belang van de gemeente Deventer. Artikel 17 lid 1 van de financiële verordening (ex artikel 212 Gemeentewet) bepaalt dat het college de raad periodiek een nota verstrekken gemeentegaranties en geldleningen aanbiedt. In 2013 is een integraal kader opgesteld dat als leidraad wordt toegepast voor het verstrekken van garanties en geldlening in combinatie met het integraal beheren van de huidige en toekomstige portefeuille. Dat beleidskader is nu geactualiseerd. Het belang van een duidelijk kader en een goed beheer is nog altijd aanwezig.

Beoogd resultaat

Het beleidskader biedt een toetsings- en beheerskader dat een leidraad vormt om op eenduidige en transparante wijze te reageren op iedere aanvraag voor een garantie of geldlening. Daarnaast biedt het kaders voor inzicht in de omvang en beheer van de bestaande en toekomstige portefeuille van geldleningen en garanties. Indien conform de gestelde richtlijnen wordt gehandeld leidt dit tot inzicht in, en beheersing van, geldleningen en garanties waarbij een juiste afweging wordt gemaakt tussen het belang van de publieke taak (gewenst maatschappelijk effect) en de gerelateerde financiële risico's.

Kader

Voor het verstrekken van nieuwe leningen en het verlenen van garanties geldt nog steeds een 'nee, tenzij'-beleid. Dat wil zeggen dat de gemeente alleen een lening of garantie verstrekt wanneer er een publiek belang is en commerciële banken geen lening willen verstrekken en er geen andere mogelijkheden zijn het publiek belang te bereiken. Uit oogpunt van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid is een verordening opgesteld.

Een lening biedt ten opzichte van garanties meer mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de financieringsvorm, contractduur, inhoud (aflossingsverplichtingen) en zekerheden (onderpand, hypotheekrecht) die kunnen worden gesteld. Garanties mogen alleen verstrekt worden wanneer een garantie een toegevoegde waarde heeft ten opzichte van een lening. Met een garantie is er namelijk nauwelijks een prikkel voor een commerciële bank het kredietrisico te beperken, omdat de financiële verplichting grotendeels door een gemeentegarantie wordt gedekt. Om deze redenen heeft een lening de voorkeur boven een garantstelling.

Argumenten ten behoeve van de raad

Met het beleidskader kan op eenduidige en transparante wijze worden gereageerd op een aanvraag voor een lening of een garantie. De bevoegdheid voor het toekennen ervan ligt bij het college nadat

de raad in de gelegenheid is geweest wensen en bedenkingen te formuleren. Tevens is via de verordening (artikel 15) geregeld dat het college nadere uitvoeringsregels kan opstellen. Deze heeft het college opgesteld en gelden vanaf vaststelling van het beleidskader.

Ketenpartners/ participatie

Niet van toepassing. Publiek belang wordt bepaald door gemeenteraad.

Financiële consequenties

Niet van toepassing.

Betrokkenheid van de raad

Op 6 mei vergadert de auditcommissie. Het beleidskader wordt daar besproken voordat besluitvorming door de gemeenteraad plaatsvindt.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,



M.A. Kossen



R.C. König

RAADSBESLUIT

Onderwerp Beleidskader verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen
Voorstelnummer 2020-000444
Raadstafel d.d. --
Raadsvergadering

De raad van de gemeente Deventer,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 april 2020, nummer 2020-000444.

BESLUIT

- 1 Het beleidskader voor het verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen vast te stellen.
- 2 De verordening "leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020" vast te stellen

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van
De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. Kerver

R.C. König

Verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen

Beleidskader

Concept: maart 2020

Uitgave: Team Finance & Control

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	3
2	Samenvatting	4
3	Inleiding	6
4	Beleidskader	7
4.1	Wettelijk kader en regelgeving	7
4.2	Beleidskader geldleningen en garanties	9
4.3	Markconforme voorwaarden.....	13
4.4	Zekerheden	16
4.5	Risicobeheersmaatregelen	18
4.6	Verordening.....	19
Bijlage 1 – Kernuitgangspunten beleidslijn		20
Bijlage 2 – Verordening		21
	Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	21
	Hoofdstuk 2 Overige bepalingen.....	28
Bijlage 3 – Beslisschema aanvraag geldlening		29
Bijlage 4 – Beslisschema aanvraag garantie		31
Bijlage 5 - Toetsingsmodel		32
Bijlage 6 – Begrippenlijst		35

1 Voorwoord

Voor u ligt het beleidskader voor het verstrekken van geldleningen en het verlenen van garanties aan rechtspersonen door de gemeente Deventer. Het is een geactualiseerde versie van de nota zoals die in 2013 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit geactualiseerde kader gaat in op:

1. het beleidskader, en
2. een toetsingskader

voor het verstrekken van geldleningen en het verlenen van garanties.

Naast dit beleidskader is er een uitvoeringsnota opgesteld. Daar is uitgewerkt:

1. het beheerskader, en
2. het (administratieve) beheer en de nadere regels.

Het beleidskader wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Periodiek biedt het college de raad een dergelijke nota aan conform artikel 17 van de vigerende financiële verordening. De uitvoeringsnota handelt binnen dit kader en wordt door het college vastgesteld.

Publiek belang

De gemeente Deventer verstrekt geldleningen en verleent garanties aan rechtspersonen. Dit heeft als doel een publieke of private instelling de mogelijkheid te bieden om een voorziening tot stand te brengen die bijdraagt aan de doelstellingen en daarmee het publieke belang van de gemeente Deventer.

In 2013 is een integraal kader opgesteld dat als leidraad wordt toegepast voor het verstrekken van garanties en geldlening in combinatie met het integraal beheren van de huidige en toekomstige portefeuille. Dat beleidskader is nu geactualiseerd. Het belang van een duidelijk kader en een goed beheer is nog altijd aanwezig. Zie ook de balans en toelichting daarop ([zie Jaarverslag 2018 van de gemeente Deventer](#)).

Het beleidskader

Voor het verstrekken van nieuwe leningen en het verlenen van garanties geldt nog steeds een 'nee, tenzij'-beleid. Dat wil zeggen dat de gemeente alleen een lening of garantie verstrekt wanneer er een publiek belang is en commerciële banken geen lening willen verstrekken en er geen andere mogelijkheden zijn het publiek belang te bereiken. Uit oogpunt van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid is een verordening opgesteld. Dit is nieuw ten opzichte van 2013.

Het toetsingskader

Naast het beleidskader is ook het toetsingskader geactualiseerd en aangevuld. De bevoegdheid voor het verstrekken van leningen en garanties is ongewijzigd gebleven. Die ligt bij het college van burgemeester en wethouders. De raad wordt via een raadsmededeling van een voorgenomen besluit in kennis gesteld en krijgt de gelegenheid wensen en bedenkingen te formuleren. Daarna neemt het college een definitief besluit.

Het beheerskader

De verordening biedt ingevolge artikel 15 ook de mogelijkheid aan het college nadere regels op te stellen voor de uitvoering. Deze 'nadere regels leningsverstrekking en garantieverlening' zijn ook uitgewerkt. De verordening en de nadere regels geven meer houvast in aanvraag, beoordeling en uitvoering van het beleid en is een belangrijke nadere uitwerking ten opzichte van het huidige beleidskader en uitvoeringspraktijk.

De uitvoering

Voor de uitvoering zijn de kaders en richtlijnen in formulieren uitgewerkt en beschikbaar.

2 Samenvatting

Het beleidskader voor het verstrekken van geldleningen en het verlenen van garanties is geactualiseerd. Het beleidskader biedt een toetsings- en beheerskader dat een leidraad vormt om op eenduidige en transparante wijze te reageren op iedere aanvraag voor een garantie of geldlening. Daarnaast biedt het kaders voor inzicht in de omvang en beheer van de bestaande en toekomstige portefeuille van geldleningen en garanties. Indien conform de gestelde richtlijnen wordt gehandeld leidt dit tot inzicht in, en beheersing van, geldleningen en garanties waarbij een juiste afweging wordt gemaakt tussen het belang van de publieke taak (gewenst maatschappelijk effect) en de gerelateerde financiële risico's.

Voor het verstrekken van nieuwe leningen en garanties blijft een '**nee, tenzij**' beleid gelden. De gemeente verstrekt alleen een lening of garantie wanneer er een *publiek belang* is én *commerciële banken geen lening of garantie (willen) verstrekken*.

De gemeente is terughoudend met het verstrekken van leningen en garanties vanwege een aantal redenen:

1. De gemeente wil marktverstoring voorkomen (de gemeente is geen bank);
2. De gemeente is gebonden aan staatssteunregels;
3. Het risicoprofiel van de verstrekte leningen en garanties is relatief hoog vanwege het publieke belang én het (grotendeels) ontbreken van private financiering;
4. Het verstrekken van leningen heeft tot gevolg dat de gemeentelijke schuld stijgt.

Een lening biedt ten opzichte van garanties meer mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de financieringsvorm, contractduur, inhoud (aflossingsverplichtingen) en zekerheden (onderpand, hypotheekrecht) die kunnen worden gesteld. Garanties mogen alleen verstrekt worden wanneer een garantie een toegevoegde waarde heeft ten opzichte van een lening. Met een garantie is er namelijk nauwelijks een prikkel voor een commerciële bank het kredietrisico te beperken, omdat de financiële verplichting grotendeels door een gemeentegarantie wordt gedekt.

Om deze redenen heeft een lening de voorkeur boven een garantstelling.

Bij het verstrekken van een lening of garantie moet worden voldaan aan bestaande wet- en regelgeving, waarin staatssteunregels een belangrijk onderdeel zijn. Dat houdt in dat de gemeente alleen leningen of garanties verstrekt onder marktconforme voorwaarden.

Daarom is de beleidslijn opgenomen dat in geval van het verstrekken van een lening minimaal de omslagrente (zoals die geldt voor gemeentelijke investeringen) wordt gehanteerd. Dit is ook recentelijk toegepast bij de leningovereenkomst tussen gemeente en de stichting MIMIK. Zo is er een 'gelijk speelveld'. Ook in geval van een garantstellingen wordt diezelfde ondergrens gehanteerd.

Het College is bevoegd tot het verstrekken van een nieuwe lening of het verlenen van een garantie. Daarnaast moet een lening of garantie voorafgaand aan het verstrekken ervan voor wensen en bedenkingen aan de Raad worden voorgelegd. Voor (materiële) wijzigingen van bestaande leningen en garanties geldt hetzelfde proces.

Het relatief hoge risico van de verstrekte leningen en garanties vraagt om goed beheer. Goed beheer van leningen en garanties betekent niet dat er geen sprake is van risico's. Wel worden risico's zoveel mogelijk benoemd, beperkt en bewaakt door adequate beheersmaatregelen te treffen.

Expliciet is opgenomen dat het verstrekken van een kapitaalsinstandhoudingsverklaring niet is toegestaan of tot de garantiemogelijkheid behoort. In dat geval garandeert de gemeente dat het eigen vermogen van een onderneming niet onder een bepaald percentage daalt. De gemeente is bij een kapitaalsinstandhoudingsverklaring verplicht eigen vermogen bij te storten totdat het afgesproken percentage of bedrag wordt bereikt. Bij aanhoudende verliezen heeft dit het karakter 'open einde' regeling. Dat is onwenselijk.

Op grond van Europese staatssteunregels is het niet toegestaan garanties af te geven die meer dan 80% van het uitstaande lening bedrag of financiële verplichting dekken. In het lening- en garantiebeleid is expliciet opgenomen dat alleen financiële garanties onder het beleid vallen. Bij een financiële garantie verstrekt een andere partij (bijvoorbeeld een bank) een lening aan de kredietnemer

en staat de gemeente garant wanneer de kredietnemer niet aan zijn rente- en/ of aflossingsverplichtingen kan voldoen.

In principe is een vervroegde aflossing altijd mogelijk en is hiervoor geen instemming nodig van het College of Raad. Indien op grond van de lening overeenkomst vervroegde aflossing niet is toegestaan, wordt een juridische toets uitgevoerd om te controleren of het toestaan van de vervroegde extra aflossing marktconform is. Alleen in dat laatste geval kan, in verband met de staatssteunregels, worden ingestemd met de vervroegde aflossing.

In bijlage 1 zijn meer uitgebreid en puntsgewijs de kernuitgangspunten van het beleid geformuleerd.

3 Inleiding

Het lening- en garantiebeleid heeft betrekking op zowel het verstrekken als het beheer van leningen en het verlenen van garanties aan rechtspersonen. In februari 2013 is het lening- en garantiebeleid voor het laatst herzien. De aanleiding om deze te herzien is in het voorwoord opgenomen.

De bevoegdheid voor het verstrekken van leningen en garanties ligt bij het College van B&W. De Raad heeft het recht tot het uiten van wensen en bedenkingen.

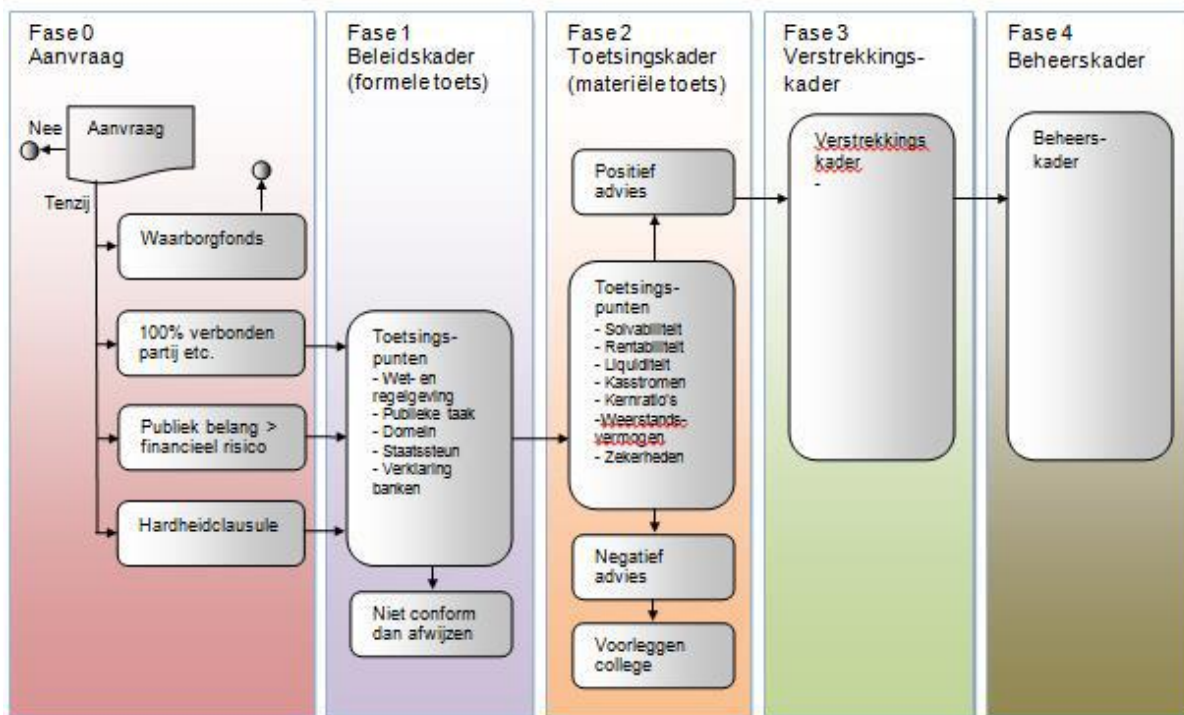
In dit beleidskader wordt eerst kort aandacht aan het regelgevend kader besteed. Daarin vormen twee onderdelen de kern, te weten:

1. Het verstrekken en wijzigen van een lening en/of garantie;
2. Het beheer van een verstrekte lening en/of garantie.

Het beleidskader is ook voorzien van een verordening.

Naast het beleidskader (deze notitie) is ook een uitvoeringsnota opgesteld. De belangrijkste aspecten met betrekking tot een kwalitatief goede uitvoering is hierin opgenomen. Dit gaat vergezeld van een uitvoeringsregeling met aanvraagformulieren en toelichtingen als ook informatie waarmee in het proces van begroting en jaarrekening gewerkt moet worden.

Het navolgende processchema heeft als onderlegger gediend voor het beleidskader en de uitvoeringsnota voor het verstrekken van geldleningen en het verlenen van garanties. Het beleidskader (fase 1) is in deze notitie uitgewerkt. In de uitvoeringsnota zijn de fasen 0, 2, 3 en 4 achtereenvolgens uitgewerkt.



4 Beleidskader

4.1 Wettelijk kader en regelgeving

Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido)

Deze wet geeft aan decentrale overheden de mogelijkheid leningen en garanties te verstrekken aan instellingen mits hiermee een publiek belang gediend is. Wat het publiek belang (exact) is, staat niet nader omschreven in de wet. Dit om de decentrale overheden, zoals een gemeenteraad, de ruimte te geven om zelf te bepalen wat zij een publiek belang achten.

Gemeentewet (Gw)

Het college is bevoegd tot het verstrekken van een geldlening of verlenen van garantie. Het betreft een privaatrechtelijke rechtshandeling (art. 160 Gw). Onder inachtneming van art. 169 lid 4 Gw wordt een besluit over het verstrekken van leningen en garanties voor wensen en bedingen aan de Raad te worden voorgelegd ('voorhangprocedure').

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) (staatssteun)

Vanuit Europese regelgeving mag er geen sprake zijn van staatssteun en concurrentievervalsing (Artikel 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)). Staatssteun kan in allerlei vormen voorkomen en beperkt zich niet alleen tot de klassieke subsidie. Ook steunmaatregelen in de vorm van garanties, leningen, risicokapitaal, verlaagde huur en grondverkoop onder de marktwaarde kunnen hier bijvoorbeeld onder vallen. Hoewel staatssteun in beginsel verboden is en moet worden aangemeld bij de Europese Commissie ter goedkeuring, zijn er veel mogelijkheden om staatssteun zogenoemd 'staatssteunproof' te verlenen. Zo heeft de Commissie een aantal vrijstellingsverordeningen ontworpen. Op basis hiervan kunnen decentrale overheden steun verlenen voor bepaalde beleidsdoelen, zonder dat een formele aanmeldingsprocedure nodig is. De belangrijkste vrijstellingsverordeningen zijn de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) en de Landbouwwijzigingsverordening (LVV). Voor lage steunbedragen kunnen overheden de 'de-minimisverordening' gebruiken.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Het Besluit begroting en verantwoording gemeenten (BBV) is het kader voor de regelgeving over de gemeentelijke financiën. In het BBV zijn de regels opgenomen voor het financiële beleid, het financieel beheer en de planning en control.

Artikel 36, 50 en 57 van het BBV verlangen bij begroting en jaarrekening een volledige opgave van alle verstrekte leningen en garanties en de bijbehorende risico's.

In de notitie 'Rente 2017' van de commissie BBV staan richtlijnen hoe leningen boekhoudkundig moeten worden verwerkt.

Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden (Blido)

In aanvulling op de wet Fido is er het Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden.

Het Blido schrijft voor dat geldleningen of garanties slechts door gemeenten kunnen worden aangeaan of verstrekt in euro's. Daarnaast kunnen geldleningen door gemeenten slechts worden aangeaan of verstrekt, indien de hoofdsom niet onderhevig is aan enige vorm van indexatie.

Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Het verlenen van overheidsgarantie is een vorm van subsidiëring (conform de toelichting van artikel 4:21 van de Awb). Ditzelfde geldt voor renteloze of laagrentende gemeentelijke leningen. Artikel 4:23, eerste lid, van de Awb bepaalt dat subsidies slechts verstrekt kunnen worden op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. De bij deze nota gevoegde en door de raad vast te stellen Verordening leningsverstrekking en garantieverlening Deventer 2020 geldt als wettelijk voorschrift als bedoeld in dit wetsartikel. De artikelen 4:33 en 4:36 Awb regelen verder dat een subsidie kan worden verleend onder de voorwaarde dat de subsidieontvanger meewerkt aan het sluiten van een overeenkomst en daadwerkelijk de activiteiten verricht waarvoor de subsidie wordt verleend.

Algemene subsidieverordening Deventer (2017)

De Algemene subsidieverordening gemeente Deventer (2017) is van toepassing op alle gevraagde en door het college verstrekte subsidies, tenzij er een bijzondere subsidieverordening van kracht is. De bij deze nota gevoegde en door de raad vast te stellen Verordening leningsverstrekking en garantieverlening Deventer 2020 kan in zekere zin worden aangemerkt als een bijzondere subsidieverordening. Teneinde daar geen misverstand over te laten bestaan, wordt in de Verordening leningsverstrekking en garantieverlening Deventer 2020 de toepasselijkheid van de Algemene subsidieverordening gemeente Deventer expliciet uitgesloten.

Hoe moeten de leningen en garanties in relatie tot subsidies worden gezien? Het subsidie instrument is een belangrijk middel voor het realiseren van gemeentelijk beleid. Het subsidie instrument zorgt ervoor dat de gemeente en de gesubsidieerden maximaal bijdragen aan het in standhouden van de sociale infrastructuur en het bereiken van de maatschappelijke effecten. Het verlenen van garantie of het verstrekken van een krediet valt onder het materiële subsidiebegrip van artikel 4:21, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Wet Markt en Overheid

De Wet Markt en Overheid schrijft gedragsregels voor overheden voor om concurrentievervalsing met bedrijven te voorkomen. Meer hierover is opgenomen in de handreiking Wet Markt en Overheid¹.

Kadernota verbonden partijen 2017

De uitvoering van taken is voor gemeenten steeds complexer geworden. In toenemende mate doen zij beroep op andere organisaties waaraan zij taken aan uitbesteden, via inkoop of subsidie of via uitvoering door verbonden partijen.

Bij verbonden partijen kan het zowel gaan om privaatrechtelijke rechtspersonen die een rol spelen in de uitvoering van een publieke taak als om gemeenschappelijke regelingen. Voor wat betreft de private partijen gaat het om organisaties en instellingen waar gemeenten zowel financieel als bestuurlijk zeggenschap over hebben. In geval van (de publiekrechtelijke) gemeenschappelijke regelingen gaat het om samenwerkingsvormen met een rechtspersoonlijkheid. Het financiële belang kan op publiekrechtelijke of privaatrechtelijke wijze tot stand komen, zoals via de Wgr, aandelen, leningen of garantstellingen.

De keuze voor samenwerking in verbonden partijen is onderdeel van een inrichtings- en uitvoeringsvraagstuk (de 'hoe-vraag') die volgend is op de maatschappelijke opgave (de 'wat-vraag'). Uitgaande van een maatschappelijke opgave, die door de gemeenteraad wordt gekwalificeerd als 'publiek belang', dient de behartiging ervan te worden opgepakt.

Financiële verordening 2019

Artikel 17 lid 1 bepaalt dat het college de raad periodiek een nota verstrekken gemeentegaranties en geldleningen aanbiedt. Ook wordt bepaald welke onderwerpen daarin in elk geval aan de orde moeten komen.

¹ <https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2013/01/handreiking-wet-markt-en-overheid-juli-121.pdf>

Treasurystatuut

Volgens het treasurystatuut van de gemeente Deventer is het aangaan en verstrekken van leningen en garanties slechts toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak.

4.2 Beleidskader geldleningen en garanties

Samengevat

1. Instellingen en private marktpartijen (kredietverstrekende instellingen) zullen de zaken onderling moeten regelen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid zonder tussenkomst van de (lokale) overheid.
2. De gemeente Deventer verstrekt **geen** gemeentegaranties of geldleningen **tenzij**;
 - a. De gemeentegarantie of geldlening wordt verstrekt door instellingen waarmee de gemeente Deventer een overeenkomst is aangegaan. Dit zijn:
 - i. Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
 - ii. Waarborgfonds Eigen Woningbouw (WEW)
 - iii. Stichting Waarborgmaatschappij Sport (SWS)
 - iv. Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).
 - b. De gemeentegarantie en geldlening wordt verstrekt aan een verbonden partij waarvan de gemeente Deventer 100% aandeelhouder is én de verbonden partij van een kredietverstrekende instelling geen lening kan verkrijgen wegens het ontbreken van zekerheden (juridisch eigendom ligt bij de gemeente).
 - c. Op basis van bestuurlijke afweging van het publieke belang versus de gerelateerde risico's wordt besloten over te gaan tot verstrekking (politieke keuze).
3. Een instelling die een aanvraag voor een gemeentegarantie wil indienen moet zich altijd wenden tot een waarborgfonds of het stimuleringsfonds.
4. Een instelling die een aanvraag voor garantie of geldlening indient moet bij de aanvraag van minimaal twee kredietverstrekende instellingen een verklaring overleggen waaruit blijkt dat geen geldlening aan de aanvrager wordt verstrekt zonder een garantstelling.

Toelichting

Nieuwe leningen en garanties – “nee, tenzij” en publiek belang

Voor het verstrekken van nieuwe leningen of garanties geldt een '**nee, tenzij**' – beleid. Dat wil zeggen dat de gemeente alleen een lening of garantie verstrekt wanneer commerciële banken hier niet toe bereid zijn en een lening of garantie de beste manier is om een publiek belang te behartigen.

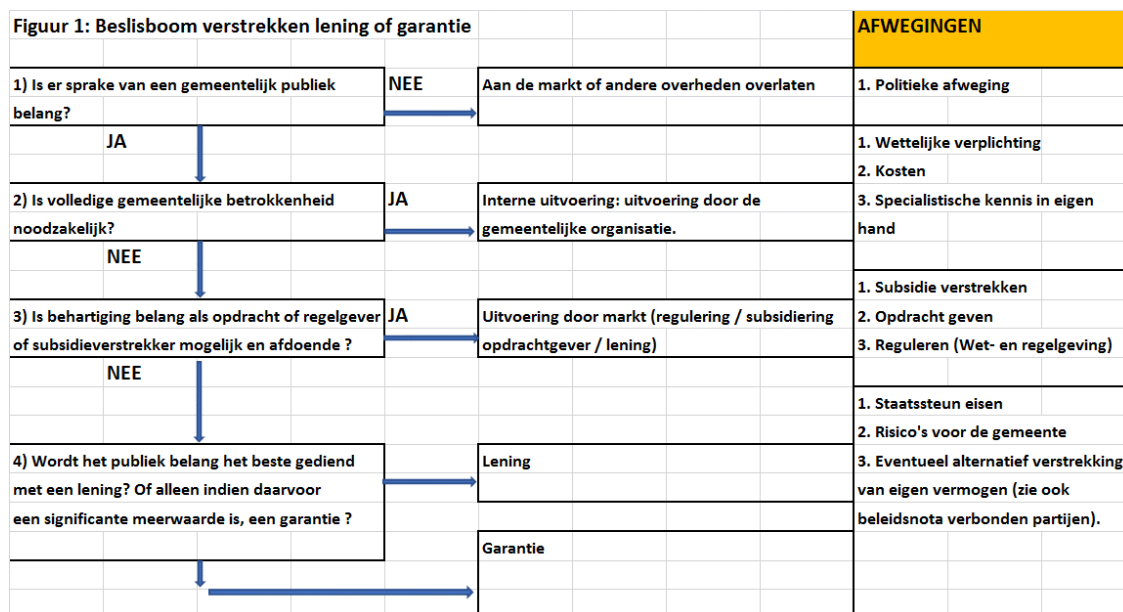
De gemeente is terughoudend met het verstrekken van leningen en garanties vanwege een aantal redenen.

- De gemeente wil marktverstoring voorkomen (de gemeente is geen bank) en staatssteun is (op uitzonderingen na) niet toegestaan.
- Het risicoprofiel van de verstrekte leningen en garanties is relatief hoog vanwege het publieke belang en het ontbreken van private financiering.
- Het verstrekken van leningen heeft tot gevolg dat de gemeentelijke schuld stijgt.

De afbakening van het publiek belang is moeilijk aan te geven, het blijkt zelfs niet eenvoudig te definiëren. Er is sprake van een publiek belang wanneer de overheid zich de behartiging van een maatschappelijk belang aantrekt op grond van de overtuiging dat dit belang anders niet goed tot zijn recht komt. In dat geval dient de overheid dit publieke belang te borgen. Dit geldt bijvoorbeeld voor collectieve goederen, die zonder overheidsborging niet beschikbaar komen. Het is dus de (lagere) overheid die bepaalt wat een publiek belang is en daarbij geldt het primaat van de politiek.

Van belang bij het bepalen van 'tenzij' is de verhouding tussen het publieke belang en de met de garantie of geldlening gepaard gaande financiële risico's. Indien het publieke belang gaat prevaleren boven de financiële risico's wordt uitgegaan van risicominimalisatie. Dit betekent dat alle mogelijke beheersmaatregelen worden genomen om het financiële risico te reduceren. Hierbij is de beoordeling van de uitkomst van de toetsingscriteria essentieel.

Wanneer in het kader van het publieke belang wordt gekozen voor verstrekking van een garantie of geldlening met inachtneming van de financiële risico's dan kan hiervoor de **omvang** van het **weerstandsvermogen** worden **verhoogd**.



Bovenstaande beslisboom maakt ook een koppeling met het "beleidskader verbonden partijen"; zie namelijk de kolom "afwegingen". Hier wordt gekeken of het publiek belang het beste gediend wordt door het verstrekken van eigen vermogen en daarmee het participeren in een deelneming óf het verstrekken van lening/ verlenen van garantstelling.

Bij de afweging tussen het verstrekken van een lening of eigen vermogen is van belang dat bij een lening over het algemeen minder risico wordt gelopen dan bij het verstrekken van eigen vermogen. Daarbij is de veronderstelling dat bij een lening diverse zekerheden (kunnen) worden gesteld. Bij eigen vermogen is daarentegen meer invloed en zeggenschap aanwezig om eventueel via het aandeelhouderschap het publiek belang te behartigen.

Bij het doorlopen van de beslisboom, wordt steeds een andere afweging gemaakt. Deze afwegingen worden hieronder toegelicht.

1. Is er sprake van een gemeentelijk publiek belang?

Uitgangspunt is dat de gemeente alleen taken uitvoert of laat uitvoeren die voortkomen uit een gemeentelijk **publiek belang**. Of iets een publiek belang is, is een politieke afweging. Het gaat dus om belangen die het gemeentebestuur wil behartigen, met de gemeentelijke bevoegdheden kan behartigen en waarvoor vervolgens beleid en activiteiten worden ontwikkeld.

Volgens de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (publicatie "Het borgen van publiek belang", 2000) is sprake van publiek belang wanneer de overheid zich de behartiging van een maatschappelijk belang aantrekt op grond van de overtuiging dat dit belang anders niet goed tot zijn recht komt. Er is dus geen statische definitie van een publieke taak of het publiek belang. Uiteindelijk bepaalt de Gemeenteraad of er sprake is van een publieke taak.

Wanneer is er sprake van een publieke taak?

- Als de gemeente hiervoor een beleidsvormende en/of stimulerende taak heeft;

- Als de raad van mening is dat het doel van de lening/garantie past bij het geformuleerde gemeentelijk beleid. Vaak wordt ook gekeken of het in lijn ligt met de manier waarop de gemeente is omgegaan met eerdere activiteiten, voorzieningen en/of organisaties;
- Als het in het belang van de eigen inwoners van de gemeente is;
- Als de organisatie kan aantonen dat de lening zonder hulp van de gemeente niet verstrekt wordt of tot een te zware (rente)last leidt.

Garantie of een geldlening wordt slechts verleend ter behartiging van een gemeentelijke publieke taak. Wat wel of niet tot de publieke taak en het publiek belang wordt gerekend, verschilt naar gelang het beleidsveld, het tijdstip en de omstandigheden. In deze context past dus geen statische definitie van de begrippen 'publieke taak' en 'publiek belang', zodat dit ook niet is opgenomen in de begripsomschrijvingen.

Een gemeentelijk publiek belang kan betrekking hebben op onder meer sport en recreatie, kunst, cultuur, welzijn, onderwijs, zorg of veiligheid binnen de gemeente, monumentenzorg van monumenten binnen de gemeente of gemeentelijke infrastructuur. Daar waar de activiteiten het gemeentelijk publiek belang niet dienen, verstrekt de gemeente geen garanties. Zodoende wordt voorkomen dat de gemeente te veel financiële risico's loopt en zich buiten haar taakveld begeeft.

Ter verduidelijking:

- Er worden geen garanties verstrekt die (mede) risico's afdekken van marktactiviteiten met een winstdoelstelling. Dit is per definitie geen gemeentelijk publiek belang.
- Een onderneming met een winstdoelstelling en natuurlijke personen komen niet in aanmerking voor een gemeentegarantie, tenzij de garantie wordt aangevraagd in verband met de behartiging van een gemeentelijk publiek belang.

Het garant staan voor leningen ten behoeve van de financiering van een woning dient bijvoorbeeld uitdrukkelijk geen publieke taak. Particulieren kunnen zich hiervoor wenden tot de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen.

2. Is volledige gemeentelijke betrokkenheid noodzakelijk?

Volledige gemeentelijke betrokkenheid kan bijvoorbeeld voortkomen uit:

- a. Een wettelijke verplichting een taak intern door de gemeente uit te voeren.
- b. De wens altijd te kunnen beschikken over specialistische kennis en ervaring.
- c. Het feit dat een taak niet, of alleen tegen hoge kosten uitbesteed kan worden, omdat de risico's en onzekerheden groot zijn.

3. Is behartiging van het publiek belang als opdracht- of regelgever of subsidieverstrekker mogelijk en afdoende?

De gemeente heeft in veel gevallen de mogelijkheid om via regelgeving (bijvoorbeeld bestemmingsplannen), subsidies (conform het geldende subsidiebeleid) of opdrachtgeverschap het publiek belang te dienen. In geval sprake is van een investering met een onrendabele top, waarvoor de markt geen lening wil verstrekken, kan het te verkiezen zijn om alleen voor die onrendabele top een subsidie te verstrekken. Alleen lagere kosten zijn geen reden om een garantie of lening te verstrekken.

4. Wordt het publiek belang het beste gediend door het verstrekken van een lening? Of indien een lening niet mogelijk is door een garantie?

Als het publieke belang niet door de markt kan worden uitgevoerd, en ook andere mogelijkheden vallen af (zie vraag 3), dan zal worden onderzocht of en hoe een lening of garantie kan worden verstrekt. Aan het verstrekken van een lening of garantie zijn wel voorwaarden verbonden. Een garantie wordt alleen verstrekt wanneer deze een duidelijk toegevoegde waarde heeft boven een lening.

5. Crowdfunding.

De rol van gemeenten is de afgelopen jaren steeds verder veranderd van "zorgen voor" naar "zorgen dat". Crowdfunding vormt een steeds belangrijker bron van financiering voor maatschappelijke projecten. Crowdfunding geeft vorm aan de veranderende rol van de gemeente van "zorgen voor" naar "zorgen dat"; het past bij het meer faciliteren en stimuleren van initiatieven van burgers. Andere partijen nemen initiatief en bepalen steeds meer zelf de projecten. De gemeente kan hierbij de rol aannemen van medefinancier, vergunningverlener, facilitator en/of samenwerkingspartner. Acties die hierbij passen zijn:

- Crowdfunding promoten, bijvoorbeeld door het delen van lokale succesverhalen;
- Kennis van crowdfunding verhogen;
- Crowdfunding projecten belonen. Bijvoorbeeld door de eindopbrengst te verdubbelen.

Bijkomend voordeel van crowdfunding is dat de gedragenheid voor het project helder wordt; is het project een succes? Dit hangt ook af van de activiteiten die een initiatiefnemer doet om het project tot een succes te maken; het geeft vaak een indicatie van de eigen betrokkenheid en inzet. De gemeente kan hier op inspelen door bij een financiering als voorwaarde te stellen dat een gedeelte wordt gefinancierd door Crowdfunding. Op deze manier kan op een goede manier getoetst worden of er voldoende draagvlak voor het investeringsproject is.

Waarborgfondsen als voorliggende voorziening

Voor het stimuleren van maatschappelijk gewenste ontwikkelingen zijn in het verleden waarborgmaatschappijen geformeerd. Zij zijn door hun schaalgrootte, professionaliteit en kennis van de markt de aangewezen partij voor een gecontroleerde inzet van garanties.

De gemeente Deventer heeft overeenkomsten (intentieverklaringen) afgesloten met een aantal waarborgfondsen.

- In het kader van het bevorderen van Volkshuisvesting (publiek belang) zijn overeenkomsten afgesloten met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en Waarborgfonds Eigen Woningbouw (WEW). Met beide waarborgfondsen heeft de gemeente Deventer een 'achtervangovereenkomst'² gesloten.
- In het kader van sport is een overeenkomst afgesloten met de Stichting Waarborgmaatschappij Sport. Aan het verlenen van een borgstelling wordt door de SWS de voorwaarde gesteld dat tegelijkertijd een gemeentegarantie voor 50% van het te lenen bedrag. Recent is het ook mogelijk geworden dat sportverenigingen bij het BNG duurzaamheidsfonds een sportlening kunnen aanvragen voor de verduurzaming van hun accommodatie. Met een garantie van de Stichting Waarborgfonds voor de Sport, worden deze leningen aangeboden tegen een rentetarief van 1,95%.

Waarborgfondsen worden gezien als een voorliggende voorziening die er toe leidt dat er geen afgifte van een gemeentegarantie plaatsvindt. Een instelling die een aanvraag wil indienen bij de gemeente Deventer moet zich altijd eerst wenden tot één van de waarborgfondsen.

In 2010 heeft de gemeente Deventer een verordening vastgesteld inzake stimuleringsleningen verenigingen van eigenaars. Voor het verstrekken van deze stimuleringsleningen is een krediet beschikbaar gesteld en een bedrag gestort op een SVn rekening van Deventer waaruit leningen worden verstrekt. Dit gebeurt onder regie van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn). Dit is een stichting zonder winstoogmerk die met partners een samenwerkingsovereenkomst afsluit. Zij beheren o.a. zogenaamde revolverende fondsen waaruit laagrentende leningen worden verstrekt die bijdragen aan de kwaliteitsverbetering van woon- en leefomgeving in stadswijken en dorpskernen.

Het college van B&W heeft de bevoegdheid om te beslissen of een aanvraag tot verstrekking van een stimuleringslening wordt gehonoreerd. De SVn verzorgt vervolgens de verstrekking en het beheer. De gemeente is geen partij in de overeenkomst tussen de aanvrager en de SVn. Daarmee is de omvang van het risico niet hoger dan de door de gemeente Deventer ingebrachte middelen.

De gemeente Deventer is samenwerkingsovereenkomsten aangegaan met zogenaamde verbonden partijen. In de kadernota Verbonden partijen 2017 zijn deze nader gedefinieerd. Voor het verstrekken van gemeentegaranties en geldleningen wordt voor deze partijen een uitzondering gemaakt. Voorwaarde is dat de gemeente Deventer 100% aandeelhouder is en de verbonden partij van een kredietverstrekking instelling geen lening kan verkrijgen wegens het ontbreken van zekerheden (juridisch eigendom ligt bij de gemeente).

² Dit houdt kort in dat in eerste instantie de deelnemer zelf wordt aangesproken op betaling van rente en aflossing van de lening. Vervolgens wordt het waarborgfonds aangesproken die bij onvoldoende mogelijkheden de gemeente en het rijk kan aanspreken.

Bij de aanvraag wordt gevraagd naar documenten waaruit de afwijzing door kredietverstrekken instellingen blijkt. Is er sprake van een gedeelde eigendoms participatie dan bestaat de mogelijkheid om een geldlening in gelijke verhouding met de andere eigenaren/aandeelhouders te verstrekken. De betreffende eigenaarverhouding en daarmee de leningverhouding moet helder en expliciet in de bestuurlijke stukken zijn opgenomen en de raad dient hierover expliciet te besluiten.

4.3 Markconforme voorwaarden

Hoofdpijnen staatssteun

Het Europees staatssteunverbod is neergelegd in artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU). Overeenkomstig artikel 107, lid 1, VWEU “zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de interne markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt”.

Er zijn verschillende manieren waarop decentrale overheden steunmaatregelen kunnen verlenen die als staatssteun worden aangemerkt. De meest voorkomende maatregel is het verstrekken van een subsidie, ad hoc of in de vorm van een regeling. Daarnaast kan de overdracht van staatsmiddelen uiteenlopende vormen aannemen zoals leningen, garanties en overige economische activiteiten. In de financieringsinstrumenten kan er een onderscheid worden gemaakt tussen revolverende en niet-revolverende middelen:

1. Niet-revolverend
 - a. Subsidie (ad hoc of regeling)
2. Revolverend
 - a. Lening
 - b. Garantie
 - c. Risicokapitaal.

Uit het verbod zijn een aantal voorwaarden af te leiden waaraan moet worden voldaan om een maatregel als staatssteun aan te kunnen merken. Deze voorwaarden zijn cumulatief. Dat wil zeggen dat een maatregel pas staatssteun oplevert als aan alle voorwaarden wordt voldaan.

Bij het verstrekken van leningen of garanties moeten staatssteunregels in acht worden genomen. Om te beoordelen of er sprake is van staatssteun, worden de volgende criteria gehanteerd (art. 107 lid 1 VWEU):

- de steun wordt verleend aan een onderneming die een economische activiteit verricht;
- de steun wordt door staatsmiddelen bekostigd;
- deze staatsmiddelen verschaffen een economisch voordeel dat niet via normale commerciële weg zou zijn verkregen (non-marktconformiteit);
- de maatregel is selectief: het geldt voor één of enkele ondernemingen, een specifieke sector/regio;
- de maatregel vervalst de mededinging (in potentie) en (dreigt te) leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU.

Verder geldt nog dat decentrale overheden steun kunnen verlenen die onder de € 200.000,- blijft. Dergelijke steunmaatregelen vallen onder de *de-minimis*verordening en hebben een beperkt effect op het handelsverkeer tussen lidstaten. Daardoor voldoet de de-minimissteun niet aan alle cumulatieve criteria van het staatssteunverbod (art. 107 lid 1 VWEU) en levert het dus geen staatssteun op. Dit bedrag geldt per onderneming over een periode van drie belastingjaren.

Niet marktconforme voordelen zijn niet geoorloofd³.

³ In een aantal gevallen is een uitzondering gemaakt en mag staatssteun worden verstrekt. Zie ook Mededeling van de Commissie betreffende het begrip 'staatssteun' in de zin van artikel 107 lid 1 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie <https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/de-minimissteun/voorwaarden-de-minimis/> of <https://ecer.minbuza.nl/ecer/dossiers/staatssteun/uitzonderingen-op-het-verbod-op-staatssteun>

De beoordeling van en advisering over wat marktconforme voorwaarden zijn, vindt intern ambtelijk plaats. Het gaat dan over de hoogte van de rente-opslag en andere voorwaarden, rekening houdend met de richtlijnen van de Europese Commissie. Het college neemt hierover een besluit.

Rentevergoeding, kostenvergoeding en risico-opslag

Kader

1. Bij het toekennen van een geldlening wordt een marktconform rentepercentage bij de aanvrager in rekening gebracht. Het renteomslagpercentage van de gemeente Deventer is de ondergrens. Voor geldleningen verstrekt onder regie van het SVn gelden afwijkende rentepercentages.
2. Bij het bepalen van de rentevergoeding wordt ook een risico-opslag betrokken.
3. Voor het bepalen van de marktconformiteit van het rentepercentage vraagt de gemeente Deventer minimaal twee rentepercentages op bij kredietverstrekkende instellingen, uitgaande van de voorwaarden voor de betreffende geldlening.
4. Bij het verlenen van een gemeentegarantie wordt door de gemeente Deventer ook de omslagrente als ondergrens gehanteerd. Dit kan leiden tot een garantiepremie. Daarnaast wordt een vergoeding bij de aanvrager van de gemeentegarantie in rekening gebracht. Deze bedraagt 0,25% over de gegarandeerde som met een minimum van € 2.000 en een maximum van € 20.000. Het college van B&W is bevoegd dit percentage jaarlijks aan te passen. Garanties verleend via de waarborgfondsen zijn hiervan uitgesloten.

Rentevergoeding geldlening

Bij het verstrekken van een geldlening wordt een rentepercentage in rekening gebracht.

Bij het bepalen van het rentepercentage zijn de volgende uitgangspunten gesteld;

- Het rentepercentage wordt zodanig vastgesteld dat er geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun of dat het een verstoring van de vrije mededinging veroorzaakt;
- Het renteomslagpercentage (jaarlijks via de begroting vast te stellen) van de gemeente Deventer is in elk geval de ondergrens;
- Er geldt één vorm van tariefbepaling voor iedere deelnemer waarmee discussie over ongelijke behandeling wordt voorkomen (bestendige gedragslijn).

Rente is een vergoeding voor het ter beschikking stellen van geld voor een bepaalde periode. Eén van de componenten binnen de rentevergoeding heeft betrekking op het risico dat de geldgever loopt op wanbetaling door de geldnemer.

Het college stelt de marktconforme voorwaarden voor de lening vast. Om te bepalen wat een marktconforme rente is, kan gebruik worden gemaakt van een aantal hulpmiddelen. Belangrijkste hulpmiddel is het schema dat de Europese Commissie heeft opgesteld, waarin te zien is welke opslag nodig is bij welke kredietwaardigheid en onderpand. Om de kredietwaardigheid vast te stellen, kan vervolgens gebruik worden gemaakt van het kredietrisicomodel.

De Europese Commissie heeft een schema voor opslagen vastgesteld boven de referentierente (1-jaars Euribor):

Richtlijnen Europese Commissie: Opslag in basispunten (100 punten = 1%)			
	Onderpand (dekkingswaarde)		
	Hoog	Normaal	Laag
Sterk (AAA-A)	60	75	100
Goed (BBB)	75	100	220
Redelijk (BB)	100	220	400
Zwak (B)	220	400	650
Slecht (CCC en lager)	400	650	1000

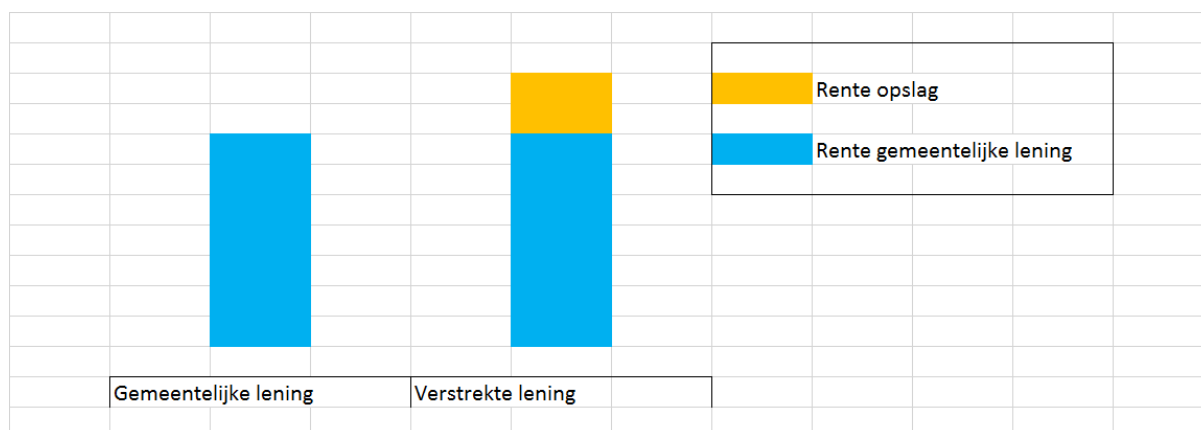
Aangezien de 1-jaars EURIBOR geen voor de hand liggende basisrente is voor langlopende vastrentende leningen, hanteert de gemeente Deventer de gemeentelijke marktrente voor de gewenste looptijd (bijvoorbeeld een 10-jaars marktrente voor een gemeentelijke lening plus een risico opslag voor een lening die de gemeente verstrekt met een 10-jaars looptijd).

Daarnaast geldt dat “voor startende ondernemingen of lening nemers zonder kredietverleden of waarvan de rating op grond van een analyse van de balans wordt bepaald, zoals bepaalde “special purpose-entiteiten”, het rentepercentage wordt vermeerderd met ten minste 400 basispunten (afhankelijk van de beschikbare zekerheden). De opslag kan nooit lager zijn dan die welke op de moedermaatonderneming van toepassing zou zijn.⁴

Door haar zeer sterke kredietwaardigheid kan de gemeente zelf tegen scherpe voorwaarden (waaronder: lage rente) leningen afsluiten. De rente op een lening, die de gemeente verstrekt aan de geldnemer wordt dan gelijk aan de som van:

1. een risico-opslag, en
2. de rente die de gemeente zelf moet betalen voor een lening met dezelfde looptijd en vergelijkbare voorwaarden

en is minimaal gelijk aan de gemeentelijke omslagrente.



Voor het bepalen van de risico-opslag kan ook informatie worden ingewonnen bij banken of bijvoorbeeld externe consultants wat voor een specifieke lening marktconforme voorwaarden zouden kunnen zijn.

De opslagen van de Europese commissie zijn leidend bij het bepalen van een marktconforme rente en gelden als minimum. Aanvullende informatie (marktgegevens of het kredietrisicomodel) kunnen leiden tot een aanvullende opslag.

Garantiepremie en kostenvergoeding garantie

Indien een garantie wordt verleend dan geldt een ondergrens van minimaal de renteomslag (nu 2,2%). Dus indien een aanvrager een lening verkrijgt van een derde partij tegen bijvoorbeeld 1,5% rente onder de voorwaarde dat een garantie door de gemeente wordt verleend, dan brengt de gemeente nog 0,7% garantiepremie over hoofdsom van de lening in rekening. Daarmee wordt een ‘gelijk’ speelveld gecreëerd en wordt ook de garantstelling minder aantrekkelijk gemaakt. Via een geldlening kunnen nu eenmaal meer zekerheden worden gesteld.

Er worden op dit moment ook eenmalige kosten in rekening gebracht voor het verstrekken van een gemeentegarantie bij de aanvragende instelling (bestendige gedragslijn) van 0,25% over de, door de gemeente gegarandeerde som met een minimum van € 1.500 en met een maximum van € 15.000. Dit bedrag is sinds 2013 niet aangepast. En daarom wordt voorgesteld het percentage van 0,25% te handhaven maar de bedragen te wijzigen met € 2.000 als minimum en € 20.000 als maximum. Het betreft een vergoeding voor de **autonome** garantieverstrekingen. De garanties verstrekt onder regie van de genoemde waarborgmaatschappijen zijn daarmee uitgezonderd.

⁴ Zie ook ‘Mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld’.

Overige voorwaarden lening en of garantie

De gevraagde renteopslag moet in samenhang worden gezien met de overige voorwaarden van de lening (bijvoorbeeld zekerheden of aflossingsstructuur). Samen bepalen die, of de lening marktconform is.

In het geval de kredietnemer niet langer aan haar verplichtingen (kan) voldoen, heeft de gemeente de mogelijkheid haar verlies te beperken, wanneer zekerheid, zoals onderpand of hypotheekrecht, is gevestigd. Hoe hoger de waarde van de zekerheid die is gevestigd, hoe lager het restrisico voor de gemeente is en hoe lager de risico-opslag hoeft te zijn.

Ook de aflossingsstructuur en looptijd zijn van invloed op het risico van de lening. Des te sneller de lening wordt afgelost, des te sneller zal het risico voor de gemeente dalen.

Weerstandsvermogen en solvabiliteitsbeslag

Parallel aan de gelden die de banken als reserve moeten aanhouden voor het verstrekken van leningen (solvabiliteitsbeslag), zou de gemeente ook gelden kunnen aanhouden in de vorm van een kredietrisicoreserve. Vooralsnog is de overweging binnen gemeente Deventer gemaakt om geen aparte reserve te vormen voor het risico van de verstrekte leningen en garanties. Er is een generieke weerstandsreserve en een specifieke weerstandsreserve⁵.

Jaarlijks wordt getoetst of het weerstandsvermogen voldoende is om de resterende risico's, waaronder kredietrisico's, binnen de gemeente op te vangen (conform bestaande kaders).

De verstrekte leningen staan op de balans van de gemeente. Het bijbehorende risico van wanbetaling ligt bij de RVP's.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat verstrekte leningen en garanties worden opgenomen in de gedetailleerde staat van verstrekte leningen en garanties in de toelichting op de jaarrekening. Bij de gemeente Deventer gebeurt dat in de 'financieringsparagraaf'. De bijbehorende risico's op wanbetaling dienen te worden vermeld in de financierings- en risicoparagraaf.

4.4 Zekerheden

Achtergestelde lening

Een achtergestelde lening is een lening waarbij de gemeente in geval van faillissement wordt achtergesteld ten opzichte van 'reguliere' kredietverschaffers. Het risico van een achtergestelde lening is daarmee groter dan bij een reguliere lening. Er moeten goede redenen zijn waarom de gemeente een achtergestelde lening wil verstrekken. Het kan bijvoorbeeld een eis zijn van andere financiers voordat zij bereid zijn een lening te verstrekken.

De voorwaarden die moeten gelden voor een achtergestelde lening zijn maatwerk. Er worden dan ook in dit beleid geen aanvullende eisen gesteld aan het verstrekken van een achtergestelde lening. Gezien het hogere risico van een achtergestelde lening ligt het wel meer voor de hand om een reserve of voorziening te treffen.

Een achtergestelde lening wordt soms gezien als een "vorm van eigen vermogen", wat gunstig kan zijn voor de kredietnemer, omdat die daarmee makkelijker ander vreemd vermogen kan aantrekken. Bij een achtergestelde lening krijgt de gemeente echter geen zeggenschap, in tegenstelling tot bij het verstrekken van eigen vermogen. De afweging tussen het verstrekken van eigen vermogen dan wel een achtergestelde lening dient expliciet te worden gemaakt in samenhang met het gemeentelijke beleid verbonden partijen.

⁵ Zie ook de 'Beleidsnota reserves en voorzieningen 2017'. De generieke weerstandsreserve vormt een onderdeel van de "Algemene reserve met algemeen weerstandsmotief".

Financiële garanties

Bij een financiële garantie verstrekt een andere partij (bijvoorbeeld een bank) een lening aan de kredietnemer en staat de gemeente garant wanneer de kredietnemer niet aan zijn rente en aflossingsverplichtingen kan voldoen. Dergelijke financiële garanties vallen onder dit lening- en garantiebeleid.

Het verstrekken van een garantie heeft in eerste instantie geen effect op de hoogte van de gemeentelijke schuld (in tegenstelling tot het verstrekken van een lening). De gemeente zal, alleen in het geval dat aanspraak wordt gemaakt op de verstrekte garantie, het gegarandeerde bedrag moeten betalen.

Garanties hebben een aantal nadelen ten opzichte van het verstrekken van een lening.

- Met een garantie is er nauwelijks een prikkel voor een commerciële bank om het kredietrisico te onderzoeken, te beheersen en indien nodig bij te sturen, indien een financiële verplichting geheel door een gemeentegarantie wordt gedekt.
- De gemeente loopt al het risico, terwijl de commerciële bank een rentevergoeding ontvangt.
- Daarnaast is het beheer van een garantie lastiger dan van een lening, omdat de gemeente geen (directe) relatie heeft met de kredietnemer.

Hierdoor is er bij bestaande garanties minder zicht op de (financiële) situatie van de kredietnemer en kan er minder tijd zijn om beheersmaatregelen te treffen. Bij een verstrekte lening ziet de gemeente direct wanneer een kredietnemer niet aan zijn verplichtingen voldoet. Daarnaast is bij een lening de kredietnemer over het algemeen verplicht de gemeente te voorzien van informatie (zoals jaarverslagen). Dit is bij bestaande verstrekte garanties niet altijd het geval.

Voor nieuwe garanties zal afgedwongen worden dat de gemeente wel voldoende informatie ontvangt. Landelijke ervaringen uit het verleden leren, dat de gemeenten in het algemeen vaker problemen ervaren bij verstrekte garanties dan bij verstrekte leningen. Reden hiervoor is dat bij een garantie vaak minder informatie beschikbaar is dan bij een lening (zoals betalingsachterstanden of jaarverslagen) en onvoldoende handvatten om beheersmaatregelen toe te passen.

Daarom worden ten opzichte van leningen aanvullende voorwaarden gesteld aan garanties:

- Bij aanvraag tot garantstelling moet worden aangetoond dat geen garanties vanuit andere instanties, zoals waarborgfondsen, mogelijk zijn waar het betreffende project/aanvrager gebruik van kan maken. De belangrijkste waarborgfondsen zijn benoemd in de begrippenlijst.
- Garanties mogen alleen verstrekt worden wanneer een garantie een toegevoegde waarde heeft ten opzichte van een lening, bijvoorbeeld:
 - als meerdere partijen deelnemen aan de financiering via een garantie en de bank de lening verstrekt en de coördinatie doet;
 - als de financiële constructie dusdanig ingewikkeld is dat de bank beter toegerust is om de voorwaarden en de documentatie bij te houden. Hierbij dient de bank wel een prikkel te hebben om die voorwaarden en documentatie bij te houden (zie ook hierboven). Daarnaast dient de bank adequaat beheer te voeren.
- De omvang van de garantie is gemaximeerd en eenduidig vast te stellen door een duidelijk verband met een financiële transactie met een beperkte looptijd. (Bijvoorbeeld: hoofdsom plus maximaal 3 maanden achterstallige rente voor een duidelijke periode)
- Betreffende de looptijd van garanties dienen afspraken te worden gemaakt. De gemeente verstrekt geen garanties die geen einddatum kennen.
- Ten behoeve van risicoreductie is aflossing op de onderliggende lening verplicht gedurende de looptijd.
- Het renterisico op de onderliggende lening moet zijn ingedekt door een vaste rente.
- De gemeente via de garantieovereenkomst heeft vastgelegd dat de kredietnemer verplicht is de gemeente van noodzakelijke informatie te voorzien (alle informatie die de gemeente inzicht geeft in de financiële situatie; een actieve informatieplicht).

Een garantie mag niet meer dan 80% van het uitstaande lening bedrag of andere financiële verplichting dekken. Een belangrijke voorwaarde voor een 'geen staatssteun- oordeel' is dat de

garantie niet meer dan 80% van de uitstaande lening (of andere verplichting) mag dekken van de geborgde partij.⁶

De overheid mag wel een 100% garantie verstrekken aan een partij waarvan de activiteiten bestaan uit het beheer van een dienst van algemeen economisch belang, voor zover deze garantie is verschaft door de overheid die deze opdracht heeft toevertrouwd.

De Europese commissie stelt daarnaast twee voorwaarden aan het verstrekken van een garantie van maximaal 80%:

1. 'wanneer de omvang van de lening of de financiële verplichting mettertijd afneemt (bijvoorbeeld omdat de terugbetaling van de lening begint), moet het gegarandeerde bedrag in evenredigheid afnemen, zodat de garantie op ieder tijdstip niet meer dan 80 % van de uitstaande lening of financiële verplichting dekt';
2. 'verliezen moeten evenredig en op dezelfde wijze door zowel de kredietgever als de garant worden gedragen. Evenzo moeten netto-inkomsten (opbrengsten exclusief executiekosten) afkomstig van de vordering van de door de kredietnemer ter dekking van de schulden gestelde zekerheden de door kredietgever en de garant gedragen verliezen evenredig doen dalen. First-loss-garanties, waarbij verliezen eerst aan de garant en pas daarna aan de kredietgever worden toegewezen, gelden als maatregelen die mogelijk staatssteun behelzen.

Wanneer de gemeente er toch voor kiest om een garant van meer dan 80% te verstrekken moet de gemeente onderbouwen waarom dit geen staatssteun betreft én moet de gemeente dit melden bij de Europese commissie zodat de deze commissie dit kan beoordelen op zijn eventuele staatssteunkarakter.

Overige vormen van garanties

Er bestaan ook andere vormen van garanties; bijvoorbeeld niet-financiële garanties. Deze vormen van garanties vallen onder het algemene risicobeleid van de gemeente en niet onder het lening- en garantiebeleid. Het RVP moet deze melden in het risicosysteem en dekking voor een eventueel verlies valt onder een begrotingsprogramma. Deze garanties komen in het kader van het risicobeleid naar voren.

Bij een kapitaalinstandhoudingsverklaring garandeert de gemeente dat het eigen vermogen van een organisatie/ onderneming niet onder een bepaald percentage daalt. De gemeente is bij zo'n verklaring verplicht eigen vermogen bij te storten totdat het afgesproken percentage of bedrag wordt bereikt. Bij aanhoudende verliezen betreft dit daarom een "open einde" regeling, omdat het onbekend is hoeveel de gemeente maximaal zou kunnen verliezen.

Het verstrekken van een kapitaalinstandhoudingsverklaring is niet mogelijk omdat:

1. Het een openeinderegeling betreft, waardoor de risico's niet te overzien zijn.
2. Er voldoende andere mogelijkheden zijn om hetzelfde doel te bereiken, bijvoorbeeld het direct verstrekken van meer eigen vermogen.

4.5 Risicobeheersmaatregelen

Met het verstrekken van gemeentegaranties en geldleningen loopt de gemeente risico's. De wetgever verlangt dat de gemeente zo min mogelijk risico's loopt. De wet Fido hanteert daarvoor de term 'prudent karakter'. Dit betekent dat de gemeente voorzichtig, weloverwogen en wijs moet omgaan met de risico's. Dit komt niet alleen neer op de afweging tussen het publieke belang en de financiële risico's op het moment van de aanvraag maar vereist risicomangement gedurende de gehele looptijd.

De gemeente Deventer kent verschillende risicobeperkende maatregelen:

1. Garantieverlening laten uitvoeren door de waarborgfondsen;
2. Toetsen van een aanvraag voor een garantie of geldlening.

⁶ Zie ook Handreiking Treasury van het ministerie, 2015, p. 108 en de mededeling over garanties van de Europese Commissie.

Deze risicomitigerende maatregelen worden hieronder nader toegelicht.

Garantieverlening laten uitvoeren door de waarborgfondsen

De met de garantieverlening samenhangende financiële risico's (solvabiliteit en rentabiliteit) liggen dan bij een professionele instelling. De meerwaarde van een waarborgfonds ten opzichte van het zelf verstrekken is gebaseerd op de volgende aspecten:

- Een waarborgfonds houdt uit hoofde van zijn doelstelling een risicokas aan. Daarmee kan hij in zijn rol als verzekeraar de door hem te lopen risico's spreiden in de tijd en naar plaats.
- Binnen een waarborgfonds is professionele expertise aanwezig die tot een adequate beoordeling van het solvabiliteitsrisico van de te waarborgen instelling in staat is.
- Waarborgfondsen beoordelen jaarlijks de door hen gewaarborgde instellingen op diverse criteria. Op deze manier blijven ze op de hoogte van de financiële ontwikkelingen.

Naast deze aspecten wordt door de waarborgfondsen gedegen onderzoek gedaan naar de achtergrond van de aanvragende instelling (rechtspersoon) of particulier (privaatpersoon) om de financiële risico's te minimaliseren. Onderdelen van onderzoek zijn o.a. de haalbaarheid van het project (investering), de financiële positie van de aanvrager, de wijze waarop de organisatie wordt bestuurd (management), de rentabiliteit van de instelling of de inkomenspositie van een particulier, de meerjarenbegroting etc. De waarborgfondsen kunnen daarbij bouwen op hun specifieke ervaring van een bepaalde doelgroep en hebben daarover veel informatie en voorbeelden beschikbaar.

Toetsen van een aanvraag voor een garantie of geldlening

Voor het beheersen van de financiële risico's in relatie tot de verbonden partijen of aanvragen die niet bij een waarborgfonds zijn onder te brengen, is de gemeente Deventer aangewezen op haar eigen beleid en deskundigheid of besteedt die uit aan derden. Bepalend voor dit beleid zijn de toetsingscriteria die worden toegepast om te komen tot een weloverwogen beslissing voor het al dan niet verlenen van een garantie of geldlening.

4.6 Verordening

Uit oogpunt van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid is een verordening opgesteld.

Bijlage 1 – Kernuitgangspunten beleidslijn

Hieronder zijn de **kernuitgangspunten** die het kader en de beleidslijn vormen voor het verstrekken van garanties en geldleningen.

1. Gemeente Deventer verstrekt in beginsel geen gemeentegarantie of geldlening. Er geldt 'nee, tenzij'. En als dit wel gebeurt, heeft een lening de voorkeur boven een garantstelling.
2. Uitzondering wordt gemaakt voor de gevestigde waarborgfondsen en het stimuleringsfonds SVn.
3. Een tweede uitzondering wordt gemaakt voor 100% eigenaar verbonden partijen die geen lening uit de markt kunnen verkrijgen, omdat onvoldoende zekerheden kunnen worden verstrekt aan de kredietverstreckende instelling.
4. Een derde uitzondering is wanneer na bestuurlijke afweging het publieke belang prevaleert boven de aan de verstrekking gerelateerde financiële risico's (politieke keuze). Het college van B&W is verplicht de raad in de gelegenheid te stellen haar wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen (uitvloeisel artikel 169 lid 4 – gemeentewet). Uitgesloten zijn:
 - De garanties die worden verstrekt door de waarborgfondsen WSW, WEW, SWS en het stimuleringsfonds SVn.
5. Het college van B&W is verplicht, om bij een verstrekking van een garantie of geldlening, waarbij als gevolg van het financiële risico het weerstandsvermogen wordt verhoogd, de raad hierover een besluit te laten nemen.
6. De gemeente Deventer brengt kosten in rekening als vergoeding voor het verstrekken van een gemeentegarantie. De vergoeding wordt vastgesteld op 0,25% van de gegarandeerde som met een minimum van € 2.000 en een maximum van € 20.000. Het college van B&W kan dit percentage per jaar aanpassen en kan hiervan afwijken; het blijft maatwerk. Aanvragen die lopen via de waarborgfondsen zijn uitgesloten.
7. De gemeente Deventer brengt bij het verstrekken van een geldlening het op dat moment geldende marktrentepercentage in rekening. Voor het bepalen van de marktconformiteit van het rentepercentage vraagt de gemeente Deventer minimaal twee rentepercentages op bij kredietverstreckende instellingen, uitgaande van de voorwaarden voor de betreffende geldlening. Voor geldleningen verstrekt onder regie van het SVn gelden afwijkende rentepercentages.
8. Een instelling die een aanvraag voor garantie of geldlening indient moet van twee kredietverstreckende instellingen een verklaring overleggen waaruit blijkt dat geen geldlening aan de aanvrager wordt verstrekt zonder een garantstelling door de gemeente.
9. Afwijking van de beleidsnota door het college is enkel toegestaan indien het toepassen ervan onevenredig is met de veronderstelde te bereiken doelen. De afwijking wordt met argumenten altijd eerst aan de raad voorgelegd (hardheidsclausule).
10. Op een aanvraag voor garantie verstrekt door de waarborgfondsen WSW, WEW, SWS en stimuleringslening verstrekt door het SVn wordt door de gemeente Deventer geen extra financiële toets uitgevoerd.
11. De beoordeling (toetsing) van een aanvraag voor een garantie of geldlening die niet kan worden ondergebracht bij een waarborgmaatschappij of stimuleringsfonds wordt door de gemeente Deventer in eigen beheer uitgevoerd;
12. Het college van B&W verplicht zich met het vaststellen van deze nota tot het bedingen van een zekerheid bij het verstrekken van een garantie of geldlening.
13. Het college van B&W verplicht zich bij het opstellen van de jaarrekening om de raad een opgave te geven van de aanvragen voor garanties en geldleningen die door het college zijn afgewezen.
14. De volgende kaders/richtlijnen worden toegepast:
 - Verordening leningverstrecking en garantieverlening gemeente Deventer;
 - Uitvoeringsnota voor het verstrekken van geldleningen en het verlenen van garantstellingen.

Bijlage 2 – Verordening

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Paragraaf 1 Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. aanvraag: verzoek als bedoeld in artikel 1:3, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht aan het college om als gemeente financieringssteun te verstrekken;
- b. aanvrager: organisatie met rechtspersoonlijkheid naar burgerlijk recht die de gemeente verzoekt om financieringssteun;
- c. akte van borgtocht: overeenkomst tussen gemeente en geldgever als bedoeld in artikel 12;
- d. Awb: Algemene wet bestuursrecht;
- e. borg: borg als bedoeld in de definiëring van akte van borgtocht in artikel 12;
- f. BW: Burgerlijk Wetboek;
- g. college: college van burgemeester en wethouders;
- h. activiteit van algemeen economisch belang: door de raad aangewezen activiteit in het kader van de uitvoering van een publieke taak;
- i. financieringssteun: het verstrekken van een gemeentelening aan de aanvrager of het garant staan ten behoeve van de aanvrager voor de rente- en aflossingsverplichtingen uit hoofde van een geldgeverslening die de aanvrager jegens de geldgever is aangegaan;
- j. garantie: borgtocht in de zin van artikel 7:850 BW waarbij de gemeente zich tegenover een geldgever gedurende een bepaalde looptijd krachtens een overeenkomst verbindt tot nakoming van de aan een geldgeverslening verbonden rente- en aflossingsverplichtingen voor zover de geldnemer hiermee in gebreke blijft;
- k. geldnemer: rechtspersoon naar burgerlijk recht aan wie de gemeente een gemeentelening verstrekt of aan wie de geldgever een geldgeverslening verstrekt waarvoor de gemeente een garantie heeft verstrekt, alsmede diens rechtsopvolgers onder algemene of bijzondere titel, voor zover de gemeente met rechtsopvolging heeft ingestemd;
- l. geldgever: (financiële) instelling, niet zijnde de gemeente, die aan de geldnemer een geldgeverslening verstrekt;
- m. geldgeverslening: geldlening die door de geldgever is verstrekt aan de geldnemer en waarvoor de gemeente aan de geldgever ten behoeve van de geldnemer garantie heeft verleend;
- n. gemeentelening: geldlening die door de gemeente is verstrekt aan de geldnemer;
- o. materieel nadelig effect: naar oordeel van het college nadelige invloed van betekenis op:
 - i. de bedrijfsvoering, de feitelijke zeggenschap, de financiële of operationele structuur, de (eigendom van) goederen, de vermogenspositie, de resultaten of de vooruitzichten van de geldnemer;
 - ii. het vermogen van de geldnemer om zijn verplichtingen op grond van de overeenkomst van gemeentelening geheel of gedeeltelijk na te komen;
 - iii. de rechtsgeldigheid of afdwingbaarheid van de overeenkomst van gemeentelening of van rechten of rechtsmiddelen van de gemeente uit hoofde van de overeenkomst van gemeentelening;
- p. object: zaak of goed waarvoor door de geldnemer een gemeentelening of een geldgeverslening is opgenomen;
- q. overeenkomst van garantieverlening: overeenkomst tussen de geldnemer en de gemeente, waarin de uit hoofde van de door de gemeente verleende garantie van toepassing zijnde voorwaarden zijn vastgelegd;
- r. overeenkomst van gemeentelening: overeenkomst tussen de geldnemer en de gemeente, waarin op de gemeentelening van toepassing zijnde de voorwaarden zijn vastgelegd;
- s. overeenkomst van geldgeverslening: overeenkomst tussen de geldgever en de geldnemer, waarop de garantie betrekking heeft;
- t. publieke taak: door de raad in begroting, verordening, beleidsnota, raadsbesluit of ander beleidsdocument aangewezen gemeentelijke taak in het kader van vastgestelde

beleidsdoelen die in overwegende mate ten goede komen aan de gemeente of haar ingezetenen;

- u. waarborgfonds: nationaal fonds dat borgstellingen verstrekt;
- v. zekerheden: zekerheidsrechten die door de gemeente, in het kader van een verzoek om financieringssteun, van de aanvrager gevraagd kunnen worden teneinde het risicoprofiel van de verzochte financieringssteun te verlagen, zoals bijvoorbeeld hypotheekrechten, pandrechten en borgstelling door derden.

Artikel 2 Toepassingsbereik

1. Financieringssteun welke door het college wordt verstrekt geldt als een subsidie als bedoeld in artikel 4:21 van de Algemene wet bestuursrecht. Subsidieverstreking vindt gelet op artikel 4:29 van de Algemene wet bestuursrecht plaats middels een beschikking.
2. De Algemene Subsidieverordening Deventer is niet van toepassing op de in deze verordening geregelde financieringssteun.
3. Deze verordening is van toepassing op het verstrekken van financieringssteun waaromtrent niet voorzien is bij of krachtens voorschriften van het rijk of de provincie.
4. In bijzondere gevallen kan het college besluiten financieringssteun te verstrekken ten behoeve van een rechtspersoon in oprichting.
5. In de gevallen bedoeld in het voorgaande lid is het bepaalde in deze verordening alsmede in de nadere regels, voor zover mogelijk, van toepassing.

Artikel 3 Bevoegdheden college

1. Het college besluit over het verstrekken van financieringssteun.
2. Alvorens een besluit te nemen stelt het college de raad in de gelegenheid daaromtrent zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.
3. Het college kan voorwaarden en verplichtingen aan de beschikking tot verstrekking van financieringssteun verbinden.
4. Het college kan ter uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.
5. Over aangelegenheden die niet in deze verordening zijn geregeld, beslist het college.

Paragraaf 2 Financieringssteun

Artikel 4 Bij de aanvraag om financieringssteun in te dienen gegevens

1. Een aanvraag om financieringssteun wordt schriftelijk en gemotiveerd ingediend bij het college met behulp van een door of namens het college vastgesteld aanvraagformulier.
2. De aanvraag gaat vergezeld van ten minste:
 - a. een beschrijving van de voorgenomen investering;
 - b. een onderbouwing van de financieringsbehoefte;
 - c. een financiële begroting met toelichting en een kasstroomoverzicht voor het lopende jaar en de vier daaropvolgende jaren;
 - d. voor zover geen sprake is van een nieuw opgerichte aanvrager: de meest recente jaarrekening, bestaande uit de balans en verlies- en winstrekening met toelichting, voorzien van een accountantsverklaring;
 - e. een overzicht met mogelijk te verstrekken zekerheden aan de gemeente;
 - f. ten minste twee offertes of bankverklaringen van geldgevers waaruit blijkt dat er door de geldgevers geen lening wordt verstrekt zonder garantie, en
 - g. de statuten van de geldnemer, alsmede een opgave van de bestuurssamenstelling en een opgave van de uiteindelijk belanghebbenden van de aanvrager.
3. Wanneer de aanvrager in de aanvraag een voorkeur aangeeft voor financieringssteun in de vorm van garantieverlening, dient er bij de aanvraag een voorstel van de overeenkomst van geldgeverslening en een voorstel voor een akte van borgtocht te worden bijgevoegd.
4. Het college kan - op verzoek - ontheffing verlenen van het bepaalde in het tweede lid van dit artikel.

Artikel 5 Aanvraagtermijn

1. Een aanvraag om financieringssteun wordt gedaan ten minste 16 weken voor het tijdstip waarop de aanvrager verwacht een aanvang met de investering te maken in het geval de aangevraagde financieringssteun wordt toegekend.
2. Het college kan in nadere regels een andere termijn voor het indienen van een aanvraag vaststellen dan de termijn genoemd in het voorgaande lid.

3. Het college kan - op verzoek - ontheffing verlenen van het bepaalde in het eerste lid van dit artikel.

Artikel 6 Beslistermijn financieringssteun

1. Het college beslist op een aanvraag binnen 4 maand. Dit is inclusief de tijd die nodig is voor het indienen van wensen en bedenkingen door de gemeenteraad.

Artikel 7 Weigeringsgronden

Het college kan, naast de in de Algemene wet bestuursrecht genoemde gevallen, een aanvraag voor financieringssteun in ieder geval geheel of gedeeltelijk weigeren indien naar zijn oordeel:

- a. de aanvraag geen betrekking heeft op investeringen met betrekking tot de bouw, verbouw, verwerving of inrichting van onroerende zaken of investeringen in vervoermiddelen;
- b. gegronde reden bestaat om aan te nemen dat de te verlenen financieringssteun niet of in onvoldoende mate zal worden besteed aan investeringen gericht op de verwezenlijking van de publieke taak;
- c. de aanvrager ook zonder financieringssteun over voldoende gelden kan beschikken om de investering te financieren, hetzij uit eigen middelen, hetzij uit middelen van derden;
- d. de aanvrager voor de benodigde financiering aanspraak kan maken op een voorliggende voorziening, zoals een waarborgfonds;
- e. de aanvrager niet kan aantonen dat hij geen lening op de markt kan verkrijgen tegen aanvaardbare voorwaarden, als bedoeld in artikel 4 lid 2 onder f;
- f. gegronde reden bestaat dat de aanvrager niet in staat is de verschuldigde rente en aflossing, en voor zover van toepassing garantiepremies en provisies, gedurende de gehele looptijd van de financieringssteun te dragen;
- g. de aanvrager niet over de benodigde vergunningen beschikt om de investeringen te plegen waarvoor de financieringssteun wordt aangevraagd;
- h. de aanvraag betrekking heeft op het verlenen van andere zekerheden door de gemeente dan de betaling van rente en aflossing van een geldgeverslening voor zover de geldnemer in gebreke blijft;
- i. de aanvrager reeds met de investering aangevangen heeft alvorens de gemeente op de aanvraag heeft besloten;
- j. een geldgeverslening reeds is verstrekt door de geldgever vooruitlopend op een garantiebesluit van de gemeente;
- k. de aanvrager weigert zich te verplichten de door de gemeente gevraagde zekerheden aan de gemeente te verstrekken;
- l. de aanvrager een zodanige werkwijze toepast of over een zodanige organisatorische en administratieve opzet of over zodanig gekwalificeerde medewerkers beschikt, dat de gemeente redelijkerwijs mag verwachten dat de investeringen waarvoor de financieringssteun is aangevraagd niet bijdragen aan verwezenlijking van de beoogde publieke taak;
- m. gegronde reden bestaat om aan te nemen dat de aanvrager niet de capaciteiten heeft of de rechtsvorm van de aanvrager niet geschikt is om middels de beoogde investeringen waarvoor de financieringssteun is aangevraagd bij te dragen aan verwezenlijking van de beoogde publieke taak;
- n. er sprake is van een geval als bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur;
- o. de verlening de mededinging vervalst of dreigt te vervalsen door begunstiging van bepaalde ondernemingen of producties als bedoeld in artikel 107, eerste lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;
- p. de aanvrager doelen nastreeft of activiteiten ontplooit die in strijd zijn met de wet, het algemeen belang of de openbare orde;
- q. de financieringssteun onacceptabele risico's voor de gemeentelijke begroting meebrengt of anderszins niet past in het gemeentelijk beleid.

Paragraaf 3 Inhoud van de gemeentelening

Artikel 8 Overeenkomst van gemeentelening

1. De gemeentelening wordt verstrekt onder de opschortende voorwaarde dat binnen drie maanden na het besluit tot het verstrekken ervan een overeenkomst van geldlening tot stand komt.

2. In de overeenkomst van gemeentelening worden de voorwaarden vastgelegd waaronder de gemeente de geldnemer een gemeentelening verstrekt.

Artikel 9 Rentepercentage en provisies

1. De geldnemer is bij leningverstrekking een marktconforme rente aan de gemeente verschuldigd.
2. Het college bepaalt de hoogte en het verloop van de door de geldnemer verschuldigde rente, aflossing en provisies.
3. Het college kan van het eerste lid gemotiveerd afwijken, voor zover daarmee niet in strijd met wettelijke voorschriften wordt gehandeld.
4. Het college kan nadere regels vaststellen ter zake van:
 - a. de hoogte en het verloop van het rentepercentage,
 - b. het aflossingsschema en
 - c. de hoogte en het verloop van de provisies.

Paragraaf 4 Inhoud van de garantie

Artikel 10 Overeenkomst van garantieverlening

1. De garantie wordt verstrekt onder de opschortende voorwaarde dat binnen drie maanden na het besluit tot het verstrekken ervan een overeenkomst van garantieverlening tot stand komt.
2. In de overeenkomst van garantieverlening worden de voorwaarden vastgelegd waaronder de gemeentegarantie wordt verstrekt.

Artikel 11 Overeenkomst van geldgeverslening

1. De garantie vervalt van rechtswege indien de overeenkomst van geldgeverslening, waarop de garantie betrekking heeft, niet binnen drie maanden na verzending van het besluit tot het verstrekken van de garantie tot stand komt.
2. De garantie vervalt na de totstandkoming van de overeenkomst van geldgeverslening van rechtswege indien de overeenkomst van geldgeverslening vervalt.

Artikel 12 Garantie

1. De garantie strekt alleen tot zekerstelling aan de geldgever van de betaling van rente en aflossing indien de geldnemer daarmee blijvend in gebreke is.
2. De garantie vervalt van rechtswege indien de gemeente en de geldgever niet binnen drie maanden na verzending van het besluit tot het verstrekken van de garantie overeenstemming bereiken omtrent de inhoud van een garantstelling. In deze overeenkomst van garantieverlening tussen de gemeente en de geldgever worden de voorwaarden vastgelegd waaronder de gemeente zich als borg tegenover een geldgever verbindt tot nakoming van de aan een geldgeverslening verbonden rente- en aflossingsverplichtingen voor zover de geldnemer hiermee in gebreke blijft.

Artikel 13 Afsluitprovisie garantie en garantiepremie

1. De geldnemer is bij garantieverlening een marktconforme garantiepremie aan de gemeente verschuldigd.
2. Het college bepaalt de hoogte en het verloop van de door de geldnemer verschuldigde garantiepremie en provisies.
3. Van het eerste lid kan het college gemotiveerd afwijken, voor zover daarmee niet in strijd met wettelijke voorschriften wordt gehandeld.
4. Het college kan nadere regels vaststellen ter zake van:
 - a. de hoogte en het verloop de garantiepremie, en
 - b. de hoogte en het verloop van de provisies.

Paragraaf 5 Verplichtingen van de geldnemer

Artikel 14 Informatieplicht van de geldnemer

- a. De geldnemer doet tijdens de aanvraag en de gehele looptijd van de lening tijdig schriftelijk opgave van een wijziging van de gegevens die hij bij de aanvraag om financieringssteun heeft overgelegd, alsmede van alle omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de beslissing op de aanvraag dan wel een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de financieringssteun, de overeenkomst van gemeentelening en de overeenkomst van garantieverlening.

- b. De geldnemer verstrekt de gemeente bij zijn schriftelijke opgave als bedoeld in het eerste lid alle gegevens waarover hij beschikt of redelijkerwijs kan beschikken.
- c. Gedurende de looptijd van de financieringssteun verschaft de geldnemer op elk verzoek van de gemeente alle informatie en alle medewerking aan onderzoeken die door of namens de gemeente worden uitgevoerd.

Artikel 15 Nadere regels en overige verplichtingen van de geldnemer

1. Aan het besluit tot financieringssteun zijn de verplichtingen, opgenomen in de overeenkomst van gemeentelening als bedoeld in artikel 8 of de overeenkomst van garantieverlening als bedoeld in artikel 10, verbonden.
2. Het college kan in het kader van het verstrekken van de financieringssteun nadere regels stellen en in het besluit tot het verstrekken van financieringssteun of in de overeenkomsten als bedoeld in het voorgaande lid, verplichtingen opleggen ter zake van:
 - a. statuten, statutenwijzigingen en bestuurssamenstelling van de geldnemer;
 - b. de inrichting van de financiële administratie van de geldnemer;
 - c. de besteding van het middels de gemeentelening of geldgeverslening beschikbaar gestelde bedrag door de geldnemer;
 - d. zekerheidsrechten die worden gevraagd van de geldnemer;
 - e. verzekering, instandhouding, bestemming, bezwaring en vervreemding van het te financieren object en tot zekerheid strekkende objecten;
 - f. informatieverstrekking met betrekking tot de financiële huishouding van de geldnemer;
 - g. informatieverstrekking met betrekking tot het voornemen tot het verrichten van bepaalde rechtshandelingen en overige bijzondere ontwikkelingen in de onderneming van de geldnemer;
 - h. handelingen van de geldnemer waarvoor voorafgaande toestemming van de gemeente vereist is;
 - i. niet nakoming van verplichtingen door geldnemer;
 - j. ingeval van een verleende garantie, de toerekening van terugbetalingen door de geldnemer aan de geldgever indien de geldgever ook niet-gegarandeerde vorderingen op de geldnemer heeft;
 - k. andere met de financieringssteun samenhangende verplichtingen van de geldnemer.

Artikel 16 Verantwoording

1. De geldnemer zendt jaarlijks binnen zes maanden na het verstrijken van het boekjaar de jaarrekening, bestaande uit de balans en verlies- en winstrekening met toelichting, voorzien van een accountantsverklaring aan het college ter kennisneming toe.
2. De geldnemer zendt jaarlijks, ten minste drie maanden voor aanvang van het boekjaar een gespecificeerde exploitatiebegroting voor het volgende boekjaar aan het college ter kennisneming toe.
3. De geldnemer is verplicht op eerste verzoek van het college andere gegevens te verstrekken die van belang kunnen zijn om de risico-ontwikkeling met betrekking tot de leningverstrekking of garantieverlening te kunnen beoordelen.
4. Het college is bevoegd andere termijnen te hanteren dan de termijnen die in de leden 1 en 2 zijn vermeld.

Artikel 17 Intrekking of wijziging van het besluit tot het verstrekken van een gemeentelening

Het college kan het besluit tot het verstrekken van een gemeentelening, onverminderd het bepaalde in de Awb, intrekken of wijzigen in het geval van:

- a. het door de geldnemer handelen in strijd met deze verordening en daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen;
- b. tekortkoming door de geldnemer in de nakoming van één of meer uit de overeenkomst van gemeentelening voortvloeiende verplichtingen;
- c. tekortkoming door de geldnemer in de nakoming van één of meer van zijn verplichtingen uit hoofde van enige overeenkomst van kredietverlening aan de geldnemer, gesloten met de gemeente of met een derde;
- d. gehele of gedeeltelijke opschorting door de geldnemer van betalingen of het vervroegd opeisbaar worden van enige vordering op de geldnemer uit hoofde van enige overeenkomst van kredietverlening aan de geldnemer, gesloten met de gemeente of met een derde;
- e. tekortkoming door een groepsmaatschappij van de geldnemer als bedoeld in artikel 2:24b BW, in de nakoming van één of meer van haar verplichtingen uit hoofde van enige

- overeenkomst van kredietverlening, gesloten met de gemeente of met een derde, indien dit, naar het oordeel van de gemeente, een materieel nadelig effect heeft of waarschijnlijk is dat dit een materieel nadelig effect zal hebben op de verhaalspositie van de gemeente;
- f. eigen verzoek door de geldnemer tot verkrijging van surséance van betaling;
 - g. eigen aangifte van faillissement door de geldnemer als bedoeld in artikel 1 van de Faillissementswet;
 - h. een vonnis van faillietverklaring van de geldnemer;
 - i. executoriaal beslag op een, naar het oordeel van de gemeente, wezenlijk bestanddeel van de goederen van de geldnemer;
 - j. conservatoir beslag op een, naar het oordeel van de gemeente, wezenlijk bestanddeel van de goederen van de geldnemer dat niet binnen een termijn van één maand na de beslaglegging is opgeheven;
 - k. ontbinding, opheffing, liquidatie of verlies van rechtspersoonlijkheid van de geldnemer;
 - l. een juridische fusie of splitsing door de geldnemer en/of de aankondiging door de geldnemer van de nederlegging van het voorstel tot fusie dan wel het voorstel tot splitsing;
 - m. een, naar oordeel van de gemeente, wezenlijke verslechtering van de financiële positie of verminderde kredietwaardigheid van de geldnemer die de gemeente gegronde vrees geeft dat het door de geldnemer uit hoofde van de overeenkomst van geldlening aan de gemeente verschuldigde niet of niet volledig zal worden voldaan;
 - n. het zich voordoen van één of meer van de hierboven onder lid f tot en met lid m genoemde omstandigheden ten aanzien van een groepsmaatschappij als bedoeld in artikel 2:24b BW met de geldnemer in een groep is verbonden;
 - o. het zich voordoen van één of meer van de hierboven onder lid f tot en met lid m genoemde omstandigheden ten aanzien van een derde die zich jegens de gemeente, met betrekking tot de verplichtingen van de geldnemer, borg of garant heeft gesteld dan wel enige andere vorm van zekerheid heeft verstrekt;
 - p. het voordoen van één of meer van de hierboven onder lid f tot en met lid m genoemde omstandigheden ten aanzien van één of meer aandeelhouders van de geldnemer;
 - q. het zich voordoen van een gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen die een materieel nadelig effect heeft of waarvan het naar het uitsluitend en redelijk oordeel van de gemeente waarschijnlijk is dat die een materieel nadelig effect zal hebben;
 - r. het door de geldnemer of een dochtermaatschappij van de geldnemer als bedoeld in artikel 2:24a BW zonder schriftelijke toestemming van de gemeente vervreemden (waaronder begrepen het in economisch eigendom overdragen) van een, naar oordeel van de gemeente, substantieel deel van zijn activa dan wel het zonder schriftelijke toestemming van de gemeente geheel of voor een aanmerkelijk deel in andere handen overgaan van de aandelen in het kapitaal van de geldnemer of een dochtermaatschappij van de geldnemer als bedoeld in artikel 2:24a BW;
 - s. het zonder schriftelijke toestemming van de gemeente onderbrengen van één of meer van de activiteiten van de geldnemer in een andere privaatrechtelijke rechtspersoon of vennootschap of in een publiekrechtelijke rechtspersoon of publiekrechtelijk lichaam;
 - t. het zonder schriftelijke toestemming van de gemeente aanbrengen van een wijziging in de statuten, interne organisatie- of bestuursregeling of andere constitutieve overeenkomst van de geldnemer, die, naar het oordeel van de gemeente de belangen van de gemeente kan schaden;
 - u. een naar het oordeel van de gemeente ingrijpende wijziging in de regelgeving met betrekking tot de financiering en/of exploitatie van de geldnemer;
 - v. het vervallen, tenietgaan of in waarde verminderen van door de geldnemer of door één of meer derden aan de gemeente verstrekte zekerheden;
 - w. het niet of niet langer rechtsgeldig of afdwingbaar zijn van bedongen zekerheden en/of het niet hebben van de tussen de gemeente en de geldnemer overeengekomen rang van het zekerheidsrecht;
 - x. het ontbreken van een goedkeurende verklaring van een naar het oordeel van de gemeente respectabele accountant (gecertificeerd) met betrekking tot de laatst vastgestelde jaarrekening van de geldnemer of de weigering van de accountant om een goedkeurende verklaring af te geven;
 - y. het niet langer rechtsgeldig en/of voor de geldnemer bindend zijn van enige verplichting onder de overeenkomst van gemeentelening;
 - z. voortzetting van de overeenkomst van gemeentelening, naar het oordeel van de gemeente, de integriteit en/of de reputatie van de gemeente aantast of de relatie van de gemeente met

derden schaadt dan wel het naar oordeel van de gemeente redelijkerwijs aanwezig zijn van dit risico;

- aa. het zich voordoen van een geval als bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

Artikel 18 Intrekking of wijziging van het besluit tot het verlenen van garantie

Het college kan het besluit tot het verstrekken van een garantie, onverminderd het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht, intrekken of wijzigen zolang de overeenkomst van geldgeverslening nog niet tot stand is gekomen in het geval van:

- a. het door de geldnemer handelen in strijd met deze verordening en daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen;
- b. tekortkoming door de geldnemer in de nakoming van één of meer van zijn verplichtingen uit hoofde van enige overeenkomst van kredietverlening aan de geldnemer, gesloten met de gemeente of met een derde;
- c. gehele of gedeeltelijke opschorting door de geldnemer van betalingen of het vervroegd opeisbaar worden van enige vordering op de geldnemer uit hoofde van enige overeenkomst van kredietverlening aan de geldnemer, gesloten met de gemeente of met een derde;
- d. tekortkoming door een groepsmaatschappij van de geldnemer als bedoeld in artikel 2:24b BW in de nakoming van één of meer van haar verplichtingen uit hoofde van enige overeenkomst van kredietverlening, gesloten met de gemeente of met een derde, indien dit, naar het oordeel van de gemeente, een materieel nadelig effect heeft of waarschijnlijk is dat dit een materieel nadelig effect zal hebben op de verhaalspositie van de gemeente;
- e. eigen verzoek door de geldnemer tot verkrijging van surséance van betaling;
- f. eigen aangifte door de geldnemer als bedoeld in artikel 1 van de Faillissementswet;
- g. een vonnis van faillietverklaring van de geldnemer;
- h. executoriaal beslag op een, naar het oordeel van de gemeente, wezenlijk bestanddeel van de goederen van de geldnemer;
- i. conservatoir beslag op een, naar het oordeel van de gemeente, wezenlijk bestanddeel van de goederen van de geldnemer dat niet binnen een termijn van één maand na de beslaglegging is opgeheven;
- j. ontbinding, opheffing, liquidatie of verlies van rechtspersoonlijkheid van de geldnemer;
- k. een juridische fusie of splitsing door de geldnemer en/of de aankondiging door de geldnemer van de nederlegging van het voorstel tot fusie dan wel het voorstel tot splitsing;
- l. een, naar oordeel van de gemeente, wezenlijke verslechtering van de financiële positie of verminderde kredietwaardigheid van de geldnemer die de gemeente gegronde vrees geeft dat het door de geldnemer uit hoofde van de overeenkomst van geldlening aan de geldgever verschuldigde niet of niet volledig zal worden voldaan;
- m. het zich voordoen van één of meer van de hierboven onder lid e tot en met lid l genoemde omstandigheden ten aanzien van een groepsmaatschappij als bedoeld in artikel 2:24b BW die met de geldnemer in een groep is verbonden;
- n. het zich voordoen van één of meer van de hierboven onder lid e tot en met lid l genoemde omstandigheden ten aanzien van een derde die zich jegens de gemeente, met betrekking tot de verplichtingen van de geldnemer, borg of garant heeft gesteld dan wel enige andere vorm van zekerheid heeft verstrekt;
- o. het zich voordoen van één of meer van de hierboven onder lid e tot en met lid l genoemde omstandigheden ten aanzien van één of meer aandeelhouders van de geldnemer;
- p. het zich voordoen van een gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen die een materieel nadelig effect heeft of waarvan het naar het uitsluitend en redelijk oordeel van de gemeente waarschijnlijk is dat die een materieel nadelig effect zal hebben;
- q. het door de geldnemer of een dochtermaatschappij van de geldnemer als bedoeld in artikel 2:24a BW zonder schriftelijke toestemming van de gemeente vervreemden (waaronder begrepen het in economisch eigendom overdragen) van een, naar oordeel van de gemeente, substantieel deel van zijn activa dan wel het zonder schriftelijke toestemming van de gemeente geheel of voor een aanmerkelijk deel in ander handen overgaan van de aandelen in het kapitaal van de geldnemer of een dochtermaatschappij van de geldnemer als bedoeld in artikel 2:24a BW;
- r. het zonder schriftelijke toestemming van de gemeente onderbrengen van één of meer van de activiteiten van de geldnemer in een andere privaatrechtelijke rechtspersoon of vennootschap of in een publiekrechtelijke rechtspersoon of publiekrechtelijk lichaam;

- s. het zonder schriftelijke toestemming van de gemeente aanbrengen van een wijziging in de statuten, interne organisatie- of bestuursregeling of andere constitutieve overeenkomst van de geldnemer, die, naar het oordeel van de gemeente de belangen van de gemeente kan schaden;
- t. een naar het oordeel van de gemeente ingrijpende wijziging in de regelgeving met betrekking tot de financiering en/of exploitatie van de geldnemer;
- u. het vervallen, tenietgaan of in waarde verminderen van door de geldnemer of door één of meer derden aan de gemeente verstrekte zekerheden;
- v. het niet of niet langer rechtsgeldig of afdwingbaar zijn van bedongen zekerheden en/of het niet hebben van de tussen de gemeente en de geldnemer overeengekomen rang van het zekerheidsrecht;
- w. het ontbreken van een goedkeurende verklaring van een naar het oordeel van de gemeente respectabele accountant (gecertificeerd) met betrekking tot de laatst vastgestelde jaarrekening van de geldnemer of de weigering van de accountant om een goedkeurende verklaring af te geven;
- x. een garantieverlening die, naar het oordeel van de gemeente, de integriteit en/of de reputatie van de gemeente aantast of de relatie van de gemeente met derden schaadt dan wel het naar oordeel van de gemeente redelijkerwijs aanwezig zijn van dit risico;
- y. het zich voordoen van een geval als bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

Hoofdstuk 2 Overige bepalingen

Paragraaf 1 Slotbepalingen

Artikel 19 Hardheidsclausule

1. Het college kan in bijzondere gevallen van het bepaalde in deze verordening ten gunste van de aanvrager afwijken, indien strikte toepassing ervan leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.
2. Bij toepassing van de hardheidsclausule worden besluiten van het college voorgelegd aan de gemeenteraad ter goedkeuring.

Artikel 20 Overgangsbepaling

De voorwaarden en verplichtingen gesteld aan de vóór de inwerkingtreding van deze verordening verstrekte leningen en verleende garanties, blijven van kracht.

Artikel 21 Inwerkingtreding en toepassingsbereik

Deze verordening treedt na bekendmaking in werking op 1 januari 2020.

Artikel 22 Terugwerkende kracht

Deze verordening heeft terugwerkende kracht ten aanzien van reeds voor de inwerkingtreding daarvan verstrekte leningen en garanties voor zover de ontvangende partij daardoor niet in een nadeliger positie wordt gebracht.

Artikel 23 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

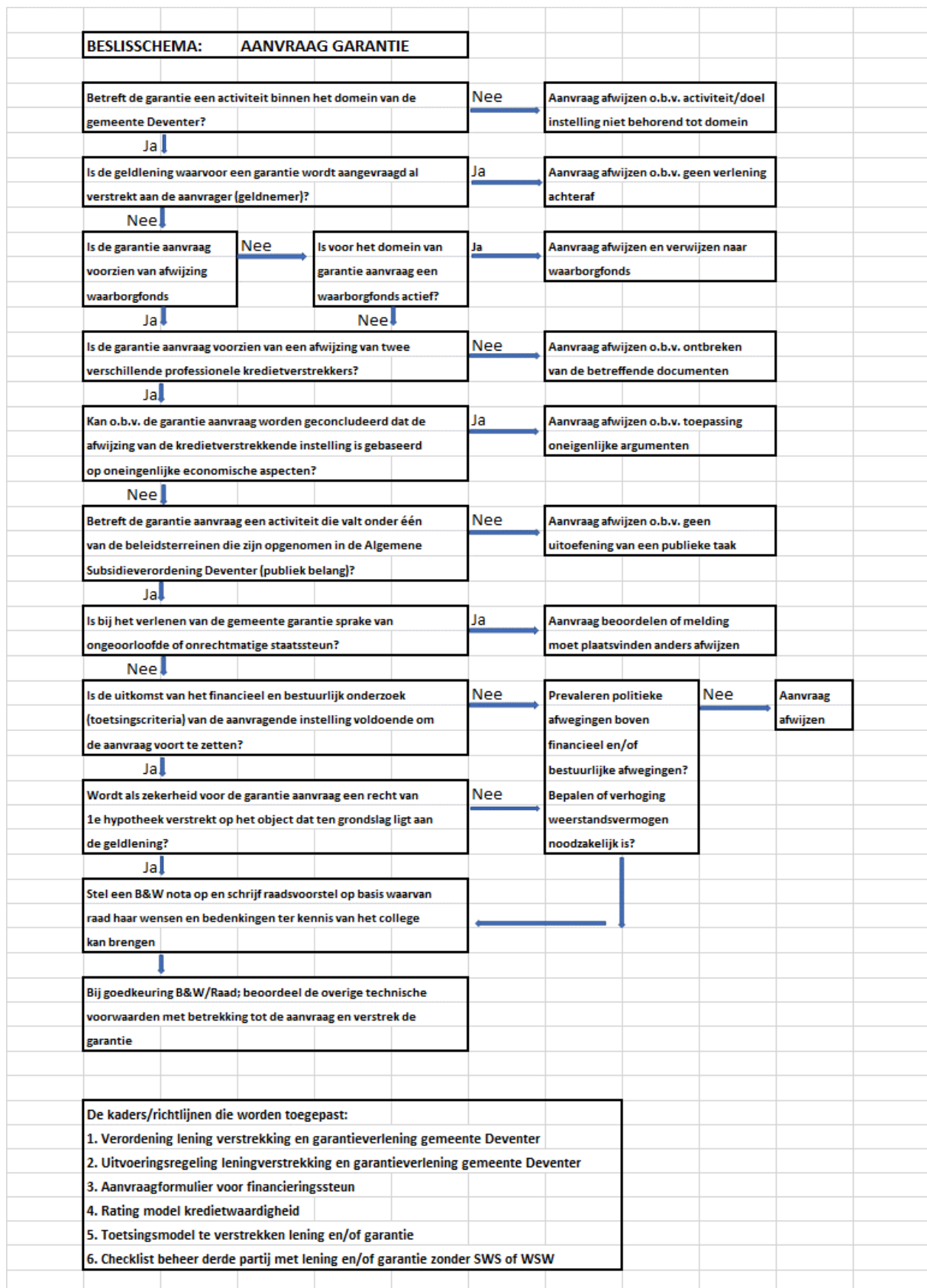
De griffier,

De voorzitter,

Bijlage 3 – Beslisschema aanvraag geldlening

BESLISSHEMA: AANVRAAG GELDLENING			
Betreft de geldlening aanvraag een activiteit binnen het domein van de gemeente Deventer?	Nee	Aanvraag afwijzen o.b.v. activiteit/doel instelling niet behorend tot domein	
Ja			
Valt de aanvraag van de geldlening onder de geldleningen die door het stimuleringsfonds SVn voor gemeenten worden verstrekt?	Ja	Aanvraag afwijzen en doorverwijzen naar SVn	
Nee			
Is voor het doel van de geldlening een ander stimuleringsfonds of gespecialiseerde kredietverstrekende instelling actief?	Ja	Aanvraag afwijzen en verwijzen naar alternatieve instelling	
Nee			
Is de geldlening aanvraag voorzien van een afwijzing van twee verschillende professionele kredietverstrekkers?	Nee	Aanvraag afwijzen o.b.v. het ontbreken van de betreffende documenten	
Ja			
Betreft de geldlening aanvraag een activiteit die valt onder één van de beleidsterreinen die zijn opgenomen in de Algemene subsidieverordening Deventer (publiek belang)?	Nee	Aanvraag afwijzen o.b.v. geen uitoefening van een publieke taak	
Ja			
Is bij de verstrekking lening van de lening sprake van ongeoorloofde of onrechtmatige staatssteun?	Ja	Aanvraag beoordelen of melding moet plaatsvinden anders afwijzen	
Nee			
Is de uitkomst van het financieel en bestuurlijk onderzoek (toetsingscriteria) van de aanvragende instelling voldoende om de aanvraag voort te zetten?	Nee	Prevaleren politieke afwegingen boven financieel en/of bestuurlijke afwegingen?	Nee
Ja			Aanvraag afwijzen
Stel een B&W nota op en schrijf raadsvoorstel op basis waarvan raad haar wensen en bedenkingen ter kennis van het college kan brengen	Ja	Bepalen of verhoging weerstandsvermogen noodzakelijk is?	
Bij goedkeuring B&W/Raad; beoordeel de overige technische voorwaarden met betrekking tot de aanvraag en verstrek de geldlening			
<p>De kaders/richtlijnen die worden toegepast:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verordening lening verstrekking en garantieverlening gemeente Deventer 2. Uitvoeringsregeling lening verstrekking en garantieverlening gemeente Deventer 3. Aanvraagformulier voor financieringssteun 4. Rating model kredietwaardigheid 5. Toetsingsmodel te verstrekken lening en/of garantie 6. Checklist beheer derde partij met lening en/of garantie zonder SWS of WSW 			

Bijlage 4 – Beslisschema aanvraag garantie



Bijlage 5 - Toetsingsmodel

1. Beoordeel de aanvraag⁷ allereerst aan de hand van de volgende criteria:

- Wat is de reden dat de gemeente een lening en/of garantie wil verstrekken?
- In hoeverre past de investering in het gemeentelijk beleid?
- Hoe groot is de invloed van de gemeente op het betreffende beleidsterrein?
- Is er mogelijk sprake is van staatssteun? Zo ja, is dit geoorloofd?
- Moet de gemeente voor het verstrekken van deze financiering zelf geld lenen? Zo ja, dan neemt het risico dat de gemeente bankachtige activiteiten uitvoert (en wat verboden is) toe.
- Zijn er binnen de financiële verordening criteria gesteld aan het verstrekken van een lening of garantie? Zo ja, welke en voldoet de aanvraag hieraan?
- Wat is de reden dat een financiële instelling geen lening wil verstrekken aan deze partij?
- Kan een beroep worden gedaan op een waarborgfonds? Denk hierbij aan de WSW, SWS, Waarborgfonds voor de Zorg, waarborgfonds voor Volwassen Educatie en Waarborgfonds Kinderopvang.

Bij afwijzing door een waarborgfonds wordt ingegaan op de vraag wat de reden hiervan is en waarom de gemeente dan hiertoe wel zal moeten overgaan.

Vooraf in die gevallen waarin garantstelling door een waarborgfonds is geweigerd, is een uitgebreide financiële beoordeling van groot belang.

- Heeft deze partij al lopende garantstellingen/ leningen? Zo ja, wat is de reden dat het gewenst is om deze verstrekking ook te willen doen?
- Betreft het een fysiek object (i.v.m. mogelijke zekerheidsstelling)?
- Eigendomsverhouding in relatie tot investeringsobject (wordt de aanvrager 100% eigenaar)?
- Welke percentage van de financiering wordt gefinancierd – financieringsplan?
- Is het investeringsobject financieel haalbaar (beoordelen kosten/baten analyse)?
- Welke mogelijkheden tot zekerheidsstellingen (onroerende goederen: hypotheek/ pandrecht / borgstelling)?

2. Statuten (of het reglement) en bestuurssamenstelling van de geldnemer

- Onderzoek integriteit geldnemer (wet Bibob)

3. Bepaal welke bescheiden nodig zijn om de lening of garantie te kunnen verstrekken, zoals:

- Reden aanvraag;
- Uittreksel Kamer van koophandel;
- Financieringsstatuut van de organisatie;
- Bestuurssamenstelling;
- Organogram;
- Business case inclusief meerjarige liquiditeitsprognose
- Exploitatieoverzicht huidige boekjaar;
- Begroting huidig en komend jaar;
- Voorlopige cijfers huidig jaar;
- Jaarrekening afgelopen 2 jaar (voorzien van goedkeurende accountantsverklaring indien aanwezig).

4. Financiën.

- Waaruit worden rente en aflossing betaald?
- Is de partij afhankelijk van subsidie-inkomsten?
- Heeft de partij voldoende buffers om tegenvallers op te vangen?
- Welke trend laten de jaarcijfers van de afgelopen jaren zien?
- Hoe realistisch is de afgegeven prognose?
- Wat is er nodig om de prognose te kunnen behalen?

⁷ Zie ook aanvraagformulier voor financieringssteun.

- Wat is de kwaliteit van het sturings- en beheersingsinstrumentarium?
- Financiële ruimte voor vervanging en onderhoud?

5. Wat zijn op basis van de ontvangen informatie en de analyse van de financiële stukken de risico's die verbonden zijn aan de te verstrekken lening/ garantie en wat is de reden dat de gemeente dit zou moeten willen?

- Voer de toets kredietwaardigheid uit en bepaal de rating⁸.
- Wat is de rating en wat is het risicoprofiel?

6. Bij het vorige punt zijn risico's benoemd. Hoe kunnen deze risico's worden beperkt?

Let op: de gemeente moet zo risicomijdend mogelijk een lening/garantie verstrekken. Het stellen van aanvullende zekerheden speelt hierbij een belangrijke rol, zeker bij grote verstrekkingen of als één partij al meerdere verstrekkingen heeft lopen.

De volgende vragen zijn hierbij relevant:

- Het vestigen van zekerheden. Stel jezelf daarbij ook de vraag of deze zekerheden daadwerkelijk kunnen worden ingewonnen mocht het nodig zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een bijzondere voorraad: hoewel het een hoge (inkoop-)waarde kan vertegenwoordigen is de zekerheidswaarde daarvan erg laag. Het verplichten van verzekeren van de zekerheden kan hier een gevolg van zijn. En zorg er hierbij ook voor dat de zekerheden periodiek worden gemonitord (inclusief eventuele verplicht gestelde verzekeringen).
- Het overeenkomen van voorwaarden.
- Het verplichten van gestelde verzekeringen e.d.
- Hoe en met welke frequentie wordt de ontwikkeling van de financiële positie van de partij gevolgd? Welke afspraken moeten hiervoor worden gemaakt? Bijvoorbeeld aanleveren jaarcijfers.

7. Hoe groot is het restrisico als betalingsverplichtingen niet nagekomen kunnen worden?

8. Voor de looptijd van de lening/garantie is het van belang om de looptijd af te stemmen op de (economische) levensduur van het te financieren object.

- Spreek sowieso een maximale looptijd en een aflossingswijze af.
- Voor garanties geldt dat deze gekoppeld moeten zijn aan een lening waarbij de looptijd van de garantie en de hoogte per lening zijn vastgelegd. Op deze manier voorkom je dat de lening/garantie eeuwig door kan lopen.

9. Houd met het bepalen van de prijsstelling (risicovergoeding) rekening met de volgende criteria:

- Liquiditeit/kasstroom;
- Solvabiliteit;
- Rentabiliteit;
- Risicoanalyse (markt, operationele, krediet- en juridische risico's);
- Te verkrijgen zekerheden en overeen te komen voorwaarden;
- Niet uit de balans blijkende meerjarige verplichtingen;
- Niet uit de balans blijkende bezittingen (stille reserves);
- Voorwaarden (Europese) regelgeving.

Belangrijk hierbij is dat uit de verwachte liquiditeit/kasstroom de komende jaren rente en aflossing kan worden voldaan.

10. Let op: bij leningen:

- Is er bij andere partijen (minimaal twee) een prijs opgevraagd? Zo nee, hoe heb je geborgd dat het rentetarief marktconform is?

11. Na verstrekking: vul het totaaloverzicht aan met de nieuwe verstrekking.

⁸ Zie het document: Rating model Kredietwaardigheid.

NB: De weigeringsgrond kunnen op hoofdlijnen ingedeeld worden in twee hoofdgroepen, te weten: absolute weigeringsgronden en relatieve weigeringsgronden. Onderstaand is dit nader uitgewerkt:

Absolute weigeringsgronden

Het college weigert de garantie aanvraag in behandeling te nemen wanneer:

- De door middel van de lening en/of garantie te financieren zaak of activiteit geen gemeentelijke publieke taak dient;
- De aanvrager aanspraak kan maken op een garantstelling van een waarborgfonds;
- Geen verklaringen kunnen worden verstrekt van een tweetal geldverstrekkers waaruit blijkt dat er geen geldlening wordt verstrekt respectievelijk geen geldlening zonder een garantstelling;
- Gegronde redenen bestaan om aan te nemen dat de aanvrager in strijd met de wet, het algemeen belang of de openbare orde handelt of zal gaan handelen;
- De aanvrager ook zonder de geldlening ten behoeve waarvan de garantie wordt verleend, over voldoende middelen kan beschikken om de kosten van de activiteiten te dekken;
- De aanvrager niet beschikt over de benodigde vergunningen om de activiteiten te verrichten of investeringen te plegen waarvoor de lening en/of garantie wordt aangevraagd;
- De aanvrager onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt.
- De aanvrager niet voldoet aan de voorwaarden en criteria voor de leningverstrekking garantieverlening die in de verordening lening verstrekking en garantieverlening Deventer zijn vastgesteld;

Relatieve weigeringsgronden

Ook op relatieve weigeringsgronden kan het verstrekken van een lening en/of garantie worden geweigerd door het college van B&W. Hierbij vindt een afweging plaats tussen het publieke belang van het verstrekken van een leningen en/of garantie en het te beschermen bijzondere belang.

Hieronder zijn deze gronden weergegeven.

- Er geen sprake is van continuïteit in het voortbestaan van de instelling gedurende de looptijd van de lening en/of garantie;
- Redelijkerwijs kan worden verwacht dat de doelstellingen die met de lening en/of garantie worden nagestreefd, niet zullen worden bereikt;
- De liquiditeitspositie van de aanvrager niet toereikend is om de rente en aflossing van de geldlening gedurende de looptijd van de lening en/of garantie te voldoen;
- Het risico voor de gemeente niet acceptabel is;
- Het weerstandsvermogen van de gemeente niet toereikend is om het risico te dragen.

Bijlage 6 – Begrippenlijst

Borgtocht

In deze nota wordt het begrip 'garantie' gehanteerd. Formeel gezien moet de terminologie van het burgerlijk Wetboek worden gehanteerd en dit is de term 'borgtocht'. In artikel 850 – Burgerlijk wetboek boek 7 wordt gesteld: *Borgtocht is de overeenkomst waarbij de ene partij, de borg, zich tegenover de andere partij, de schuldeiser, verbindt tot nakoming van een verbintenis, die een derde, de hoofdschuldenaar, tegenover de schuldeiser heeft of zal krijgen.*

Waar in deze nota garantie wordt gebruikt wordt borgtocht bedoeld.

Dekkingswaarde

De dekkingswaarde betreft de executiewaarde van een zekerheid (bij voorbeeld hypotheek of verpanding). In geval van een hypotheek is dit de verwachte verkoopopbrengst van een pand bij executie.

EURIBOR (European Interbank Offered rate)

Euribor is de interbankrente die in Europa wordt toegepast. Het is de rente waartegen de Europese banken deposito's in euro bij andere Europese financiële tussenpersonen kunnen hebben.

Financiering

Het aantrekken van benodigde financiële middelen. Deze middelen kunnen bestaan uit zowel eigen vermogen als vreemd vermogen

Garantie

Bij het verstrekken van een garantie stelt de gemeente geen geld beschikbaar maar garandeert aan bijvoorbeeld een bank (geldgever) van een instelling (geldnemer) dat de instelling de verschuldigde rente en aflossingen kan betalen. Bij een garantie vindt geen geldoverdracht plaats. Dit betekent dat een garantie idealiter niet leidt tot kosten voor een gemeente. Als de instelling de verschuldigde betalingen (rente en/of aflossing) niet kan voldoen, dan kan de geldverstrekking instelling (bank) de gemeente op haar garantie aanspreken waardoor er wel kosten voor de gemeente ontstaan.

Geldlening

Bij het verstrekken van een geldlening stelt de gemeente aan een rechts- of natuurlijk persoon geld beschikbaar met de verwachting dit op termijn terug te krijgen. Gedurende de looptijd van de lening ontvangt de gemeente rentebetalingen en aflossingen. Als de gemeente haar rentevoet in rekening brengt bij de geldnemer dan leidt het verstrekken van leningen idealiter niet tot kosten voor de gemeente.

Hoofdsom

Bij een lening, waaronder een garantie, het bedrag dat terugbetaald dient te worden, exclusief de rente en dergelijke.

Kredietrisico

Kredietrisico is een investeringsrisico van een verlies dat optreedt als een geldnemer zijn beloofde betalingen niet na komt of kan komen. Een dergelijke gebeurtenis wordt een default genoemd. Een andere term voor kredietrisico is debiteurenrisico. De investeringsverliezen kunnen de rente, de hoofdsom, een verminderde kasstroom en gestegen incassokosten betreffen.

Kredietwaardigheid

De mate waarin een persoon of onderneming openstaande schulden kan vereffenen met eigen (toekomstige) middelen. De kredietwaardigheid van een onderneming wordt vaak geschat middels een rating.

(Onderhandse) lening

Lening waarbij een geldnemer geld leent van een of enkele geldgevers. In tegenstelling tot een obligatielening is er bij de onderhandse lening sprake van direct contact tussen geldnemer en geldgever. De verschillende partijen maken zelf de afspraken in een leningsovereenkomst.

Liquiditeit

De mate waarin een onderneming op korte termijn aan de vervallen of opeisbare verplichtingen kan voldoen.

Rating

De inschatting van de kans op eventuele wanbetalingen bij toekomstige rente- en aflossingsbetalingen op schuldpapier.

Renterisico opslag

Extra rente (ten opzichte van eigen financieringsrente van de gemeente) die de geldnemer moet betalen bij een lening ter compensatie van de kredietrisico's.

RVP

RVP staat voor een resultaat verantwoordelijk programma van de gemeente.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate een onderneming aan haar totale schulden kan voldoen (eventueel na liquidatie). In de bedrijfseconomie neemt men daarvoor vaak de verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen.

Solvabiliteitsbeslag

Sinds de zogenaamde Basel-akkoorden zijn banken verplicht een risico-gebonden weerstandsreserve aan te houden, gerelateerd aan de risicoprofiel van de lening.

Stimuleringsfonds

- Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten SVn: www.svn.nl.

Subsidie

Voor het begrip subsidie wordt aangesloten bij wat daarover in de AWB (o.a. artikel 4:21) is bepaald. De definitie van het begrip subsidie omvat vier kenmerken:

- aanspraak op financiële middelen;
- verstrekt door een bestuursorgaan;
- met het oog op bepaalde activiteiten;
- niet zijnde een betaling voor geleverde goederen of diensten.

Het onderscheid tussen diverse soorten van subsidies (budgetsubsidie, projectsubsidie of waardering subsidie) is expliciet opgenomen in de Algemene subsidieverordening Deventer (ASV -2017). Een subsidie onderscheidt zich van een garantie of geldlening doordat bij een subsidie er overdacht van geld plaatsvindt zonder dat dit moet worden afgelost of dat hierover rentekosten in rekening worden gebracht. Met de verstrekking van de subsidie wordt geen financieel risico gelopen.

Waarborgfondsen

- Waarborgfonds Sociale Nieuwbouw (WSW): www.wsw.nl⁹
- Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW): www.nhg.nl¹⁰
- Nationale Hypotheekgarantie (NHG): www.nhg.nl
- Stichting Waarborgfonds Sport (SWS): www.sws.nl¹¹
- Stichting Waarborgfonds Kinderopvang: www.waarborgfondskinderopvang.nl¹²
- Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector: www.wfz.nl¹³

⁹ Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) bevordert middels borgstellingen de toegang tot de kapitaalmarkt voor deelnemende woningbouwcorporaties, tegen zo optimaal mogelijke financieringskosten.

¹⁰ Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen verstrekt de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). De stichting heeft als doel het bevorderen van het eigenwoningbezit en is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de NHG.

¹¹ De Stichting Waarborgfonds voor de Sport (SWS) heeft als belangrijkste doel het stimuleren van het bezit van kwalitatief goede accommodaties door sportorganisaties. Hiertoe verleent het borgstellingen aan banken.

¹² Het Waarborgfonds verleent borgstellingen aan financiers, ten behoeve van ondernemers die willen investeren of uitbreiden in de kinderopvang.

¹³ Het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ) biedt zorginstellingen de mogelijkheid voordelige leningen af te sluiten. Hiertoe verstrekt het garanties op geldleningen ten behoeve van zorgaanbieders.

Verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen

Uitvoeringsnota

Concept: maart 2020

Uitgave: Team Finance & Control

Inhoudsopgave

1	AANVRAAG EN TOETSINGSKADER.....	4
1.1	Proces en verantwoordelijkheid	4
1.2	Budgettaire gevolgen	6
1.3	Vormvereisten aanvraag.....	7
2	VERSTREKKINGSKADER.....	8
2.1	Advies en besluitvorming	8
2.2	Afronding.....	9
2.3	Documentatie	9
2.4	Ondertekening en uitboeking van gelden.....	9
3	BEHEERSKADER	10
3.1	Richtlijnen.....	10
3.2	Rolverdeling en verantwoordelijkheden	11
3.3	Intensiteit van beheer	12
3.4	Wijziging.....	13
	BIJLAGE 1 – NADERE REGELS LENINGVERSTREKKING EN GARANTIEVERLENING.....	15
	Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen	15
	Hoofdstuk 2 Rente en garantiepremie.....	18
	Hoofdstuk 3 Toezichtsregime.....	19
	Hoofdstuk 4 Overige bepalingen	20
	Artikelsgewijze toelichting.....	21
	BIJLAGE 2 – AANVRAAGFORMULIER VOOR FINANCIERINGSSTEUN	23
	BIJLAGE 3 – RATINGMODEL KREDIETWAARDIGHEID	27
	BIJLAGE 4 – CHECKLIST BEHEER DERDE PARTIJ.....	28

1 Aanvraag en toetsingskader

1.1 Proces en verantwoordelijkheid

Bestuur

De bevoegdheid voor het verstrekken en garanderen van leningen ligt bij het College van B&W. Nieuwe, of materiële risico verhogende wijzigingen van leningen en garanties moeten daarnaast aan de Raad worden voorgelegd voor wensen en bedenkingen.

Rollen binnen het college

De wethouder Financiën heeft een specifieke systeemverantwoordelijkheid (de zorgplicht) voor de financiële functie. De wethouder Financiën heeft een coördinerende rol ten aanzien van de financiële functie. Daarnaast draagt de wethouder Financiën verantwoordelijkheid voor het financiële systeem (inrichting financiële processen, adequate applicaties) en heeft de wethouder een kaderstellende en controlerende rol ten aanzien van financiën. De wethouder Financiën kijkt mee op dossiers die haar/zijn aandacht verdienen vanuit haar/zijn systeemverantwoordelijkheid.

In dit lening- en garantiebeleid is de verantwoordelijkheid van de wethouder Financiën en de beleidsinhoudelijk verantwoordelijke wethouder expliciet vastgelegd.

Binnen het College is de beleidsinhoudelijk verantwoordelijke wethouder belast met het publieke belang van de te verstrekken of verstrekte lening of garantie als ook verantwoordelijk voor de toepassing en naleving van de in de gemeente geldende financiële beleidskaders. De wethouder Financiën ziet erop toe dat aan de randvoorwaarden uit het lening- en garantiebeleid wordt voldaan en de risico's voor de gemeente zoveel mogelijk worden beperkt.

Taakverdeling

Deze taakverdeling betekent ook dat de beleidsinhoudelijk betrokken wethouder de voordracht met het voorstel voor het verstrekken van een lening of garantie indient in het College, in afstemming met de wethouder Financiën.

De voordracht wordt eerst behandeld in het "raadstafel overleg" vervolgens volgt verdere behandeling in de Raad. Zoals hieronder ook beschreven stelt het resultaat verantwoordelijke programma de voordracht op met advies van team F&C / Team ASK.

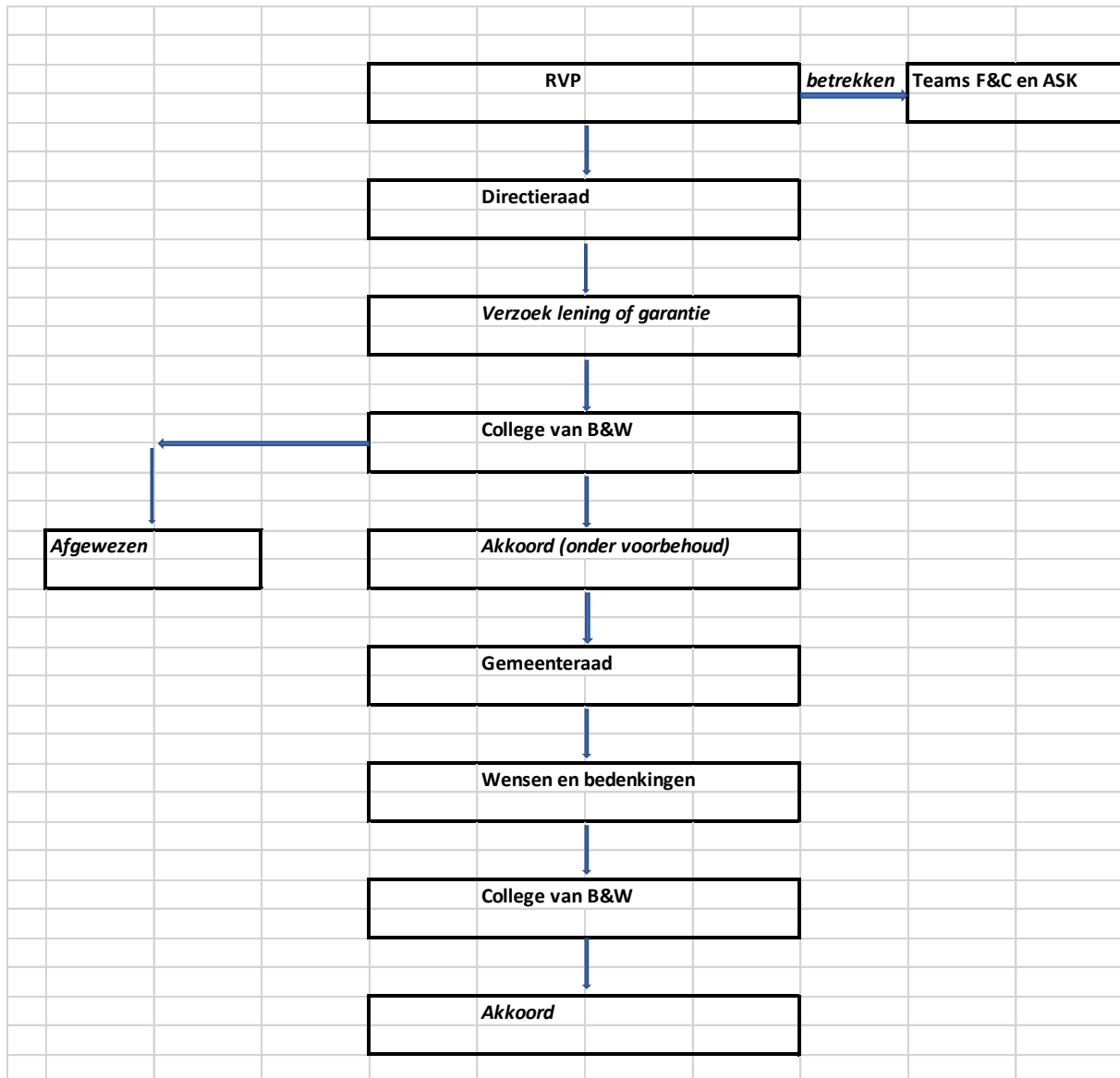
Redenen waarom gekozen is voor de beschreven rol- en taakverdeling:

- Publiek belang is dé reden om een lening te verstrekken (wet Fido). De voorwaarden uit het lening- en garantiebeleid zijn randvoorwaardelijk voor het verstrekken van een lening. Dit is consistent met het beleidskader verbonden partijen.
- De beleidsinhoudelijk betrokken wethouder beargumenteert het verstrekken van een lening vanuit het publiek belang (nee, tenzij...). Er is immers een beleidsbelang dat het beste geborgd kan worden door het verstrekken van een lening.

Organisatie

Het verzoek tot verstrekken van een lening of garantie komt in het algemeen binnen bij één van de RVP's. Voordat tot het verstrekken van een lening of garantie wordt overgegaan, moet een aantal stappen worden doorlopen.

Deze stappen zijn onderstaand schematisch weergegeven. Het proces ziet er als volgt uit:



Toelichting:

Aanvraag lening of garantie		
RVP	Team F&C	Bestuurlijk
1. Primair verantwoordelijk bestuurlijk traject (aanvraag en besluitvorming); opsteller van de voordracht.	1. Team F&C schrijft verplicht advies voor in de voordracht.	1. B&W: besluit over verstrekken lening of garantie onder voorbehoud van wensen en bedenkingen van de Raad.
2. Betreft Team F&C z.s.m. in het proces	2. Team F&C stelt rente en opslag en andere voorwaarden vast rekening houdend met beleid en regelgeving.	2. Raad heeft het recht om wensen en bedenkingen te uiten.
3. Verzamelt benodigde informatie voor de aanvraag (businesscase, financiële cijfers, etc)	3. Team F&C beoordeelt of RVP het risico kan dragen.	3. B&W: Indien er wijzigingen plaatsvinden, naar aanleiding van wensen en bedenkingen van de Raad, neemt B&W definitief besluit. ¹
4. Vraagt (i.s.m. Team F&C) advies aan bij Team ASK Zaken voor o.a. staatsteuntoets	4. Team F&C analyseert impact op het weerstandsvermogen en/of benodigde voorziening	4. B&W en Raad: stellen begroting en jaarrekening vast.
5. Vormt indien nodig voorziening / reserve	5. Team F&C stelt documentatie op i.s.m. Team ASK	
6. Draagt het risico van wanbetaling (beheerfase)	6. Ondertekening conform mandaatsbesluit	
7. Vermeldt risico in de rekening en begroting en vormt voorziening; indien nodig of past al bestaande voorziening aan en legt risico vast in LIAS.	7. Team DOWR/FA stort geldlening	
8. Vult de relevante formats in respectievelijk verstrekt de informatie ten behoeve van de P&C-cyclus	8. Team F&C legt de lening administratief vast	
	9. Team F&C neemt de lening op in de balans en licht risico van lening en garantie toe in de rekening en begroting samen met RVP.	

Uit bovenstaand overzicht komt duidelijk naar voren dat het initiatief en de trekkende rol voor aanvraag van de lening of garantie ligt bij het RVP. Dit komt omdat zij inzicht hebben in het publiek belang en waarom de lening nodig is.

Team F&C in samenwerking met Team ASK bekijkt of aan de (rand)voorwaarden is voldaan, geeft advies over de financiële structuur en zal de risico's voor de gemeente, gegeven het publiek belang, zoveel mogelijk beperken.

Het RVP is verantwoordelijk voor het verzamelen van de benodigde informatie en het opstellen van de voordracht. Wel dient Team F&C vanaf het begin in het proces betrokken te worden. Hiermee kan al in een vroegtijdig stadium de risico-inschatting en de financieringsvraag op juiste wijze worden geadresseerd. Ook kan dan de verwachte doorlooptijd voor het indienen van de voordracht worden afgestemd. Het gehele besluitvormingsproces is relatief tijdrovend en neemt over het algemeen 3 tot 4 maanden in beslag.

1.2 Budgettaire gevolgen

Bij leningen aan derden is er in eerste instantie geen relatie met bestaande budgetten in de door de gemeenteraad goedgekeurde begroting waardoor de omvang van de lening of garantie zou worden begrensd. Maar het verstrekken van garanties en leningen heeft natuurlijk wel financiële gevolgen. Er wordt namelijk een verplichting aangegaan met een potentieel risico. Deze risico's worden

¹ Voor standaard overeenkomsten die al eerder afgestemd zijn hoeft de documentatie niet voorgelegd te worden aan het College voor zover de belangrijkste elementen van de overeenkomst voorgelegd zijn aan het College (hoofdsom, aflossingswijze, renteberekening, zekerheden). Overeenkomsten die veel maatwerk vergen worden wel integraal voorgelegd aan het College.

meegenomen bij het bepalen van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente Deventer.

Het vormen van een voorziening of reserve kan nodig zijn wanneer de risico's zeer groot zijn, of wanneer er te weinig informatie bekend is om het risico goed te kunnen inschatten. Voor het treffen van een voorziening of reserve is instemming van de gemeenteraad vereist.

1.3 Vormvereisten aanvraag

Om College en Raad van de juiste informatie te voorzien, zodat zij een gedegen besluit kunnen nemen, dient in de voordracht, waarin de lening wordt aangevraagd, onder meer de volgende informatie aan de orde te komen²:

1. Wie is de geldnemer

- Heeft de gemeente een relatie met de geldnemer?
- Wat is de rechtsvorm en wie zijn de eventuele aandeelhouders?
- Wat zijn de hoofdactiviteiten?
- Wat is de strategie?
- Welke entiteiten behoren tot de aansprakelijke groep (is moedermaatschappij medeaansprakelijk)?

2. Financieringsbehoefte/ Garantiebehoefte

- Waarvoor is de financiering nodig?
- Wanneer het gaat om financiering voor startkapitaal of werkkapitaal; afweging maken of dit wenselijk is.
- Wat is het benodigde bedrag³?
- Wat is de looptijd?
- Wat is de aflossingsstructuur?
- Welke renterisico opslag of garantiepremie is van toepassing (zie ook hoofdstuk 4 van het beleidskader)?
- Welke zekerheden en aanvullende voorwaarden worden gevraagd; aansluiting bij risicoanalyse onder punt 5?

3. Validatie

- Past het voorstel binnen het kader van de wet FIDO? Welke publieke taak wordt gediend? Leningen of garanties verstrekken aan derden is uitsluitend toegestaan in het kader van de uitoefening van de publieke taak.
- Is het "nee, tenzij" uitgangspunt voldoende in acht genomen?
Er is een sterke terughoudendheid voor het verstrekken van een lening of garantie. De gemeente is geen bankier en treedt daarom niet met banken in concurrentie. Leningen worden enkel verstrekt als commerciële banken (minimaal 2) hiertoe niet bereid zijn. Is er sprake van staatssteun in de zin van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)?
- Zijn er waarborgfondsen voor deze sector?⁴ Wanneer er al waarborgfondsen bestaan ligt het niet voor de hand aanvullend een gemeentelijke lening of garantie te verstrekken. Dergelijke fondsen worden beschouwd als een 'voorliggende voorziening'. De teams F&C en ASK moeten tijdig worden betrokken om haalbaarheid en compliance met wet en regelgeving, onder andere met betrekking tot staatssteun, te toetsen.

4. Financiële analyse

² Aanvrager dient het formulier aanvraagformulier voor financieringssteun juist en volledig in te vullen, te ondertekenen en onderbouwen met diverse documenten.

³ De modaliteiten van de lening (bedrag, looptijd, aflossing, rente, zekerheden en overige voorwaarden) worden door Team F&C in nauwe samenspraak met het RVP bepaald.

⁴ Bijvoorbeeld waarborgfonds voor: sociale woningbouw (WSW), eigen woningen (WEW), SWS en stimuleringsregeling verstrekt door SVn. Op dergelijke aanvragen wordt door de gemeente Deventer geen extra financiële toets uitgevoerd.

- Analyse financiële positie (historie en huidig) en toekomstige verwachtingen op basis van jaarrekeningen, begrotingen, liquiditeits- en solvabiliteitspositie, kasstroomoverzicht en businesscase.
- Er moet een goede onderbouwing zijn van de businesscase. Bij een hoger risicoprofiel kan een (externe) validatie van de businesscase relevant zijn.
- Worden voldoende kasstromen gegenereerd om aan rente en aflossingsverplichtingen te voldoen? Zo niet dan is het verstrekken van een lening of garantie niet mogelijk.
- Is er afhankelijkheid van (gemeentelijke) subsidies? Wat zijn de voorwaarden omtrent eventuele subsidies (subsidiebeschikking)? Het stopzetten van de subsidie zal een direct effect hebben op de terugbetaalcapaciteit van de geldnemer. Is de continuïteit voldoende gewaarborgd?

5. Risicoanalyse

- Analyse en beschrijving van de diverse risico's zoals operationeel, markt, regelgeving, structuur, politiek, kwaliteit en continuïteit van het management en overig die mogelijk invloed hebben op de financiële gezondheid van de geldnemer
- Wat zijn de mitigerende factoren en welke beheersmaatregelen en aanvullende voorwaarden kunnen het risico beperken?
- Welke zekerheden zijn beschikbaar om het potentiële verlies te dekken? Het streven is risico's en het potentiële verlies te minimaliseren.
- Welke informatie moet een lening nemer verschaffen zodat de gemeente over voldoende informatie beschikt om de risico's te kunnen inschatten (ook in de toekomst voor het beheer)?
- Wat is de looptijd van de lening?
- Zijn de resterende risico's acceptabel? Is het nodig een reserve of een voorziening te vormen?
- Wat is de classificatie voor kredietrisico?⁵

6. Beheer voorstel beheerintensiteit en vastlegging kredietbeheerder

- Welke beheerintensiteit moet worden toegepast? (zie ook hoofdstuk 3 van deze uitvoeringsnota)

2 Verstrekingskader

2.1 Advies en besluitvorming

Als het voorstel door het RVP is uitgewerkt kan het, tezamen met de benodigde onderbouwende documentatie⁶, worden voorgelegd aan de Teams F&C en ASK voor advies. Op basis van dit voorstel geeft Team F&C advies.

In het advies van Team F&C komen onder andere de punten die genoemd staan onder vormvereisten voor aanvraag lening of garantie aan de orde en wordt beoordeeld of de lening past binnen het beleid van de gemeente. Het advies zal integraal worden opgenomen in de voordracht.

Vervolgens stuurt het verantwoordelijke RVP, na de check van de directieraad, het voorstel verder naar het College en de Gemeenteraad. Het College besluit over het verstrekken van een lening of garantie, onder voorbehoud van wensen en bedenkingen van de Gemeenteraad. De Gemeenteraad mag wensen en bedenkingen uiten bij het besluit van het College. Het College kan het voorstel aanpassen als de bespreking in de gemeenteraad daar aanleiding toe geeft. De wensen en bedenkingen van de Raad zijn niet bindend voor het College.

⁵ De classificatie voor een kredietrisico kan worden bepaald met behulp van het kredietrisicomodel.

⁶ Onderbouwende documenten dienen bij voorkeur zo vroeg mogelijk gedeeld te worden met Team F&C.

2.2 Afronding

2.3 Documentatie

Op basis van de uitgangspunten die geformuleerd zijn in de besluitvorming stelt Team F&C, in samenwerking met Team ASK, de documentatie op (leningovereenkomst en bijlagen). Door betrokkenheid van Team ASK wordt voorkomen dat contracten worden opgesteld die bij eventuele geschillen tot onnodige problemen leiden. Het betreffende RVP is verantwoordelijk voor aanlevering van de benodigde informatie om de documentatie op te kunnen stellen.

Onderhandelingen over de documentatie worden namens de gemeente gevoerd door het betreffende RVP, eventueel vindt ondersteuning plaats door de Teams F&C en ASK. Alvorens de finale versie van de documentatie wordt ondertekend legt team F&C deze, indien nodig, ter goedkeuring voor het College van B&W⁷.

2.4 Ondertekening en uitboeking van gelden

Op het verstrekken van garanties en geldleningen is de vigerende regeling tot verlening van bevoegdheden gemeente Deventer van toepassing. Het mandaat voor het aangaan van garanties en geldleningen loopt via de algemeen directeur, de teammanager naar de programmamanager (PM)⁸.

Team F&C zorgt voor rechtsgeldige ondertekening (conform het meest actuele mandaatsbesluit) namens de gemeente en de daadwerkelijke overboeking van het lening bedrag. Na ondertekening zal Team F&C de originele overeenkomst bewaren. Aan de betrokken RVP wordt een kopie gegeven. Team DOWR-FA zorgt voor de administratieve vastlegging in het financieel administratiesysteem.

⁷ Voor standaard overeenkomsten die in het verleden reeds intern afgestemd zijn, hoeft de documentatie niet voorgelegd te worden aan het College voor zover de belangrijkste elementen van de overeenkomst voorgelegd zijn aan het College (hoofdsom, aflossingswijze, renteberekening, zekerheden). Overeenkomsten die veel maatwerk vergen (bv. bij een verzelfstandiging) worden wel voorgelegd aan het College. Een tweede besluitvorming van het College is niet nodig indien er geen wensen en bedenkingen zijn van de Raad en de documentatie standaard is.

⁸ Zie het vigerende overzicht van mandaat, volmacht en machtiging gegeven bevoegdheden.

3 Beheerskader

3.1 Richtlijnen

De volgende richtlijnen worden ingezet met betrekking tot uitvoering beleid leningverstrekking en garantieverlening:

1. Uitvoeringsregeling leningverstrekking en garantieverlening gemeente Deventer (bijlage 1);
2. Aanvraagformulier voor financieringssteun (bijlage 2);
3. Rating model kredietwaardigheid (bijlage 3);
4. Checklist beheer derde partij met lening en/of garantie zonder SWS of WSW (bijlage 4).

Inherent aan het terughoudende beleid voor het verstrekken van leningen of garanties ('nee, tenzij') is het relatief hoge risicoprofiel van de verstrekte leningen. Dit vraagt om goed beheer. Goed beheer van leningen en garanties betekent niet dat er geen sprake is van risico's. Wel worden risico's zoveel mogelijk benoemd, beperkt en bewaakt.

Beheer van een lening begint bij de financiële- en risicoanalyse, die ten grondslag ligt aan het besluit tot verstrekking van de lening of garantie. In de leningsovereenkomst zijn afspraken vastgelegd over rente en aflossingen, maar ook over voorwaarden die inzicht kunnen geven over de ontwikkeling van risico's (o.a. informatieplicht van jaarcijfers, tussentijdse cijfers) en voorwaarden die het risico van de lening beperken (o.a. zekerheden).

Voor een lening eindigt de beheerfase na volledige aflossing of afwikkeling van de lening en vrijgave of uitwinning van de zekerheden. Voor garanties eindigt de beheerfase na het verlopen van de geldigheidsduur en vrijwaring van alle verplichtingen onder de garantie door de begunstigde.

Het beheer van leningen en garanties kent een inhoudelijk en financieel karakter. Risicobeperking houdt niet op na de acceptatiefase. Ook een goed beheer is dus daarvoor een vereiste. Risico's moeten permanent inzichtelijk en hanteerbaar zijn, zodat al in een vroeg stadium probleemgevallen kunnen worden gesignaleerd.

Inhoudelijk beheer⁹

Bij het inhoudelijk beheer gaat het om de gang van zaken bij de aanvrager zonder direct naar de cijfers te kijken. Aandacht bij dit beheer krijgen:

- Informatie over beleidsontwikkelingen bij de aanvrager;
- Ambtelijke en bestuurlijke overleggen;
- De mate waarin de gesteld verplichtingen worden nagekomen;
- Ontwikkelingen in het activiteitsniveau van de instelling;
- Klachten van burgers en publiciteit in de media;
- Ontwikkelingen op landelijk niveau bij soortgelijke instellingen.

Financieel beheer

Het financieel beheer richt zich op de vraag of de continuïteit van de instellingen in de toekomst gewaarborgd is, zodat het risico van de leningverstrekking en/of garantstelling aanvaardbaar is.

Hiervoor worden beoordeeld:

- De jaarrekening (voorzien van een accountantsverklaring);
- De begroting (voor zover aanwezig);
- Tussentijdse rapportages;
- Andere gevraagde informatie.

⁹ Zie ook Toetsingsmodel te verstrekken lening en/of garantie, Rating model kredietwaardigheid en Checklist derde partij met lening en/of garantie zonder SWS of WSW.

3.2 Rolverdeling en verantwoordelijkheden

Het beheer van leningen kent een getrappt beheer. Onderstaand zijn de voordelen geschetst van getrappt beheer en zijn de randvoorwaarden voor getrappt beheer in beeld gebracht. De verantwoordelijkheid voor beheer ligt primair bij het RVP, maar er zijn duidelijke richtlijnen en afspraken met Teams F&C en ASK over afstemming van het kredietrisico, inhoudelijke ondersteuning (kennisdeling) en communicatie ten behoeve van informatievoorziening aan het College en de Raad. Zowel het RVP als de Teams F&C en ASK hebben specialistische kennis die nodig is voor goed beheer. Het RVP specifieke kennis over het programma en de “geldnemer / garantienemer”. Het RVP kan het publieke belang en bijvoorbeeld specifieke duurzaamheidsinvesteringen beter beoordelen in samenwerking met de Teams F&C en ASK.

Getrappt beheer	
Voordelen getrappt beheer	Randvoorwaarden voor getrappt beheer
1. beheer en risicodragers wanbetalingen in 1 hand	1. vereist goede communicatie en eenduidig beleid
2. beheerder dicht bij begunstigde c.q. heeft nauw contact	2. vereist bereidheid tot delen van informatie (juist, tijdig en volledig).
3. programma kennis (RVP's)	
4. uniformiteit beleid en beheer door centraal toezicht	
5. centraal overzicht faciliteert gedegen informatievoorziening	
6. centrale kennisbundeling en ondersteuning	
7. beoordeling kredietrisico gedeelde verantwoordelijkheid	

Bij “getrappt beheer” is sprake van een toenemende betrokkenheid van Team F&C bij een toenemend risicoprofiel. Deze betrokkenheid kan zijn in de vorm van kennisdeling en advies, maar ook via bieden van ondersteuning bij gesprekken met de geldnemer of het daadwerkelijk overnemen van bepaalde taken.

Bij de Teams F&C en ASK wordt specialistische kennis opgebouwd en onderhouden. Samen met de specialistische kennis van het RVP over dat specifieke programma en over het publiek belang, wordt het beheer vorm gegeven.

Getrappt beheer: Wat zijn de rollen en verantwoordelijkheden?

Als het gaat over kredietbeheer, spreken we over twee vormen van beheer, te weten:

1. administratief beheer: het vastleggen van de lening in administratieve systemen, beheer van geldstromen als initiële storting, rentebetalingen en aflossingen, en
2. financieel-economisch beheer: rapportage en beheer van het risico van de lening of garantie.

Schematisch zijn onderstaand zijn de rollen en verantwoordelijkheden voor de beheerfase vastgelegd.

Beheer	RVP	Team F&C
Administratief beheer	Geen	1. Administratieve vastlegging hoofdsom, rente en aflossingen in IT-systemen. 2. Beheer geldstromen (initiële storting, rentenota's, ontvangst rente en aflossing (deels ook DOWR-FA))
Financieel economisch beheer	1. Primair verantwoordelijk voor het beheer van de onderliggende risico's. 2. Opsteller periodieke rapportages conform beleid. 3. Periodieke gesprekken geldnemer, minimaal jaarlijks over financiële ontwikkelingen en kredietrisico 4. opvragen benodigde informatie en documentatie 5. controle naleving voorwaarden 6. maatregelen treffen om risico's te beperken en beheersen	1. Signalering richting RVP zodra een betalingsachterstand optreedt. 2. Eventueel aansluiting bij periodiek gesprek tussen kredietbeheerder en geldnemer. 3. Op basis van periodieke beheers informatie verslag opstellen voor jaarrekening en begroting. 4. (Op verzoek) Technisch advies en ondersteuning aan RVP (kredietbeheerder)

Financieel economisch beheer is primair de verantwoordelijkheid van het RVP. Financieel economisch beheer omvat activiteiten die erop zijn gericht om tijdig ontwikkelingen te signaleren die het kredietrisico mogelijk wijzigen. Om dat goed te kunnen doen is het noodzakelijk om periodiek de

prestaties en ontwikkelingen van de geldnemer te volgen en te beoordelen, en in voorkomende gevallen tijdig maatregelen te treffen om de positie van de gemeente veilig te stellen.

De verantwoordelijkheid voor het financieel economische beheer ligt bij het RVP omdat daar het publieke belang wordt behartigd en omdat het financiële risico (het risico voor wanbetaling) ook daar ligt. Administratief beheer van de geldstromen door Team DOWR/FA.

Team F&C legt de lening administratief vast in het financieel administratiesysteem en controleert de periodieke ontvangst van rente en aflossing. Wanneer deze niet ontvangen worden, wordt dit onmiddellijk met de verantwoordelijke RVP gedeeld en worden in overleg stappen ondernomen.

Team F&C zorgt ook voor het opnemen van de leningen en garanties in de jaarrekening inclusief – eventueel - bijbehorende toelichting indien er sprake is van materiële risico's met indicatie over het risicoprofiel op basis van de door de RVP aangeleverde informatie.

3.3 Intensiteit van beheer

Kredietbeheer blijft maatwerk. Het minimumvereiste beheer is gekoppeld aan het risicoprofiel (kredietrisico) van de lening of garantie. Hierbij geldt logischerwijs dat de intensiteit van beheer voor een lening met een laag risicoprofiel lager zal zijn dan de intensiteit van een lening met een hoger risicoprofiel. We onderscheiden 3 niveaus van minimum vereist beheer. En voor het bepalen van de intensiteit van beheer hanteren we de volgende matrix.

Classificatie kredietrisico	Minimum vereist beheer
Laag	Beperkt
Midden	Regulier
Hoog	Intensief

De RVP's zijn in eerste aanleg verantwoordelijk voor het opvragen van informatie die benodigd is voor adequaat beheer. Het beheer geldt voor alle leningen en garanties ongeacht de omvang.

Classificatie kredietrisico: Team F&C kent een kredietrisicomodel¹⁰ waarbij een aantal richtlijnen opgesteld zijn die kunnen ondersteunen bij het vaststellen van het risicoprofiel.

Beperkt beheer

Dit is de minimale vorm van beheer. De kredietbeheerder (RVP) monitort twee keer per jaar iedere lening die onder zijn beheer valt. Op basis van de jaarcijfers en eventueel een gesprek met de geldnemer wordt het risicoprofiel (risico op wanbetaling) van de lening geactualiseerd en onderbouwd. Dit betekent dat ondermeer in kaart wordt gebracht wat de resterende hoofdsom is, hoe het betalingsgedrag is op de lening en of aan de voorwaarden van de lening of garantie wordt voldaan. Ook wordt aangegeven of er aanvullende beheersmaatregelen nodig zijn. Voor de rapportage wordt gebruik gemaakt van het formulier "kwartaalrapportage met betrekking tot de paragraaf financiering". Dit document wordt vier keer per jaar uitgevraagd in de P&C cyclus bij de begroting en jaarrekening.

Regulier beheer

In aanvulling op de vereisten die gelden voor beperkt beheer is voor regulier beheer nadere analyse door de kredietbeheerder (RVP) vereist, zowel voor leningen als garanties. Deze analyse heeft vooral betrekking op de ontwikkeling van financiële positie van de geldnemer en de risico's die mogelijk van invloed zijn op deze (toekomstige) positie. Hiertoe vraagt de kredietbeheerder naast het jaarverslag ook prognoses met toelichting op. Tevens is een gesprek tussen kredietbeheerder (RVP) en geldnemer ter onderbouwing van de kredietwaardigheid en het kredietrisico onderdeel van regulier

¹⁰ Dit is het kredietwaardigheid rating model.

beheer. De kredietbeheerder (RVP) en medewerkers Team F&C stemmen onderling af of aanwezigheid van medewerkers Team F&C bij dit gesprek gewenst is. Door ook de vooruitzichten (zoals prognoses en begrotingen) te beoordelen is de gemeente in staat om proactief te handelen. In gesprekken met de geldnemer kan onder andere nadere onderbouwing van ontvangen informatie (bijvoorbeeld: jaarrekening of prognose) of mogelijke implicaties van marktontwikkelingen worden gevraagd. Voor de rapportage wordt gebruik gemaakt van het formulier "Kwartaalrapportage met betrekking tot de paragraaf financiering". Dit document wordt vier keer per jaar uitgevraagd in de P&C cyclus bij de begroting en Jaarrekening. In overleg met Team F&C wordt het kredietrisico beoordeeld. In overleg worden aanvullende afspraken gemaakt om het risico te monitoren en mogelijke maatregelen geïdentificeerd worden om het risico te reduceren.

Intensief beheer

Voor leningen en garanties waarvoor een verhoogd risicoprofiel geldt, worden, in aanvulling op de vereisten voor regulier beheer, separate afspraken gemaakt over de wijze waarop de risico's bewaakt en beheerst worden enerzijds en de rapportage anderzijds. Dit zal maatwerk zijn. In de rekening wordt voor leningen met een verhoogd risicoprofiel een aparte toelichting opgenomen. Wanneer het financieel economisch beheer op basis van een verhoogd risicoprofiel aanleiding geeft tot tussentijdse wijziging van leningsvoorwaarden, dan is paragraaf 2.4 van toepassing.

Intensief beheer bestaat in ieder geval uit frequente gesprekken met de kredietnemer en zodanig informatie inwinnen dat een goed beeld van het kredietrisico wordt verkregen. Ingeval van intensief beheer kan het nodig zijn om naast de P&C-cyclus tijdig College en Raad te informeren.

Rapportages

Actuele informatie van de RVP's rondom de verstrekte leningen en garanties geven een inschatting van het kredietrisico en toekomstige ontwikkelingen. Het geheel hiervan wordt verwerkt in de financieringsparagraaf en de risicoparagraaf. Zo ontstaat ook telkens een actueel beeld welke vorm van beheer noodzakelijk is.

De rapportages zijn elementair bij het beoordelen van het (krediet) risico van de lening of garantie en om inzicht van dit risico op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau te vergroten.

Via de P&C-cyclus wordt de gemeenteraad vier keer per jaar geïnformeerd over de ontwikkelingen bij de leningen en garanties in de hierboven genoemde financieringsparagraaf.

Wanneer voor een specifieke lening of garantie sprake is van een verhoogd risico op wanbetaling moet een nadere toelichting worden gegeven. Deze toelichting bevat ook een inschatting van de potentiële (financiële) gevolgen en benoemt mogelijke additionele beheersmaatregelen.

In aanvulling op bovenstaande wordt in de begroting voor de lening- en garantiportefeuille als geheel ook inzicht gegeven in de verwachte ontwikkeling van het onderliggende bedrag aan verstrekte leningen.

3.4 Wijziging

Bovenstaande procedures hebben betrekking op alle nieuwe leningen en garanties. Voor wijzigingen van bestaande leningen of garanties gelden, onder bepaalde voorwaarden, afwijkende regels.

Gedurende de looptijd van een lening of garantie kan het voorkomen dat er een wijziging van de lening of garantieovereenkomst gewenst is.

Aan de Raad worden slechts de materiële wijzigingen (zie hieronder) voorgelegd. Dit betekent dat het te doorlopen besluitvormingsproces voor materiële wijzigingen gelijk is als bij het verstrekken van een nieuwe lening of garantie. De verantwoordelijkheid voor het opstellen en indienen van de betreffende voordracht ligt evenals bij het verstrekken van een lening of garantie bij het RVP.

Materiële wijziging

Wijzigingen van de voorwaarden van een lening of garantie, waarbij de omvang van de lening of garantie met een € 0,1 miljoen of meer toeneemt, moeten aan de Raad worden voorgelegd, ongeacht

de omvang van de lening of garantie. Daarnaast kunnen er wijzigingen zijn die het risico voor de gemeente vergroten. Hieronder staat wanneer deze wijzigingen aan de Raad moeten worden voorgelegd:

- een verhoging van het bedrag > € 100.000;
- een verlenging van de looptijd (in ieder geval wanneer de verlenging meer dan 6 maanden is);
- een verlaging van de rente;
- een verschuiving van aflossingsverplichtingen naar de toekomst met meer dan 10%
- een daling van het dekkingspercentage van zekerheden ten opzichte van de uitstaande lening door verkoop of vrijgave met meer dan 15% over een periode van 3 jaar¹¹. Indien een dekkingswaarde resteert van meer dan 200% is voorleggen aan de Gemeenteraad niet noodzakelijk;
- afstoten van een dochteronderneming van de geldnemer of andere rechtshandelingen met als gevolg een beperking van de aansprakelijke partijen (geldnemer en medeaansprakelijke (dochter)onderneming) waardoor het onderliggende bedrijfsresultaat met meer dan 10% daalt. Dit laatste kan alleen als in de lening- of garantie overeenkomst is opgenomen dat de kredietnemer hiervoor toestemming nodig heeft van de gemeente. Dit zal bij recent of nieuw verstrekte leningen en garanties het geval zijn, maar er bestaan leningen en garanties waar dat niet het geval is.

Voor bovenstaande wijzigingen geldt altijd dat een toets van de Teams F&C en ASK noodzakelijk is op marktconformiteit in verband met staatssteunregelgeving.

Wanneer de wijziging niet materieel is en het een wijziging betreft die kleiner is dan een € 0,1 miljoen, dan moeten deze wijzigingen, voorzover het een verslechtering van het risicoprofiel betreft, wel aan het College worden voorgelegd.

In uitzonderlijke gevallen kan het nodig zijn om uitstel van betaling te verlenen. Dit kan de kredietnemer ruimte geven om te herstellen en daarna de kans vergroten dat de gehele lening conform afspraken kan worden terugbetaald. Ongeacht het bedrag wordt het verlenen van uitstel van betaling, aan de Raad ter kennisname voorgelegd. Ook als het om een minimaal bedrag gaat, is het aanvragen en moeten verlenen van uitstel van betaling een dusdanig signaal dat de Raad hier kennis van moet nemen en het College goedkeuring aan moet verlenen.

In nog uitzonderlijkere gevallen kan kwijtschelding van een lening aan de orde zijn. Aangezien dit het budgetrecht betreft, moet dit ter instemming aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Vervroegde aflossing door een kredietnemer leidt tot een afname van het risico dat de gemeente loopt. Immers, het uitstaande bedrag waarover de gemeente risico loopt, daalt. In principe is een vervroegde aflossing daarom altijd mogelijk en is geen instemming nodig van het College of Raad. Indien in de leningsovereenkomst vervroegde aflossing niet is toegestaan, is wel nog een juridische toets noodzakelijk om te controleren of het toestaan van de vervroegde extra aflossing marktconform is.

Daarnaast is een voorwaarde dat de vervroegde aflossing definitief is; de geldnemer kan deze vervroegde aflossing niet op een later moment opnieuw lenen en de bestaande aflossingsbedragen blijven gelijk. Is dat wel het geval dan moet deze wijziging wel aan het College worden voorgelegd. De vervroegde aflossing kan een effect hebben op de begroting, omdat in principe een renteopslag is verwerkt in de rente die aan een geldnemer wordt gevraagd. Tegenover het verlies van de renteopslag staat het feit dat de gemeente ook een evenredig lager risico loopt.

¹¹ De dekkingswaarde betreft executiewaarde van een zekerheid (bijv. hypotheek of verpanding). In geval van een hypotheek is dit de verwachte verkoopopbrengst van een pand bij executie.

Bijlage 1 – Nadere regels leningverstrekking en garantieverlening

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze uitvoeringsregeling en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. aanvraag: verzoek als bedoeld in artikel 1:3, derde lid, Algemene wet bestuursrecht aan het college om als gemeente financieringssteun te verlenen;
- b. aanvrager: organisatie met rechtspersoonlijkheid naar burgerlijk recht die de gemeente verzoekt om financieringssteun;
- c. akte van borgtocht: overeenkomst tussen gemeente en geldgever als bedoeld in artikel 12 van de Verordening leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020;
- d. Awb: Algemene wet bestuursrecht.
- e. basisrente: algemeen aanvaarde referentierente, zoals Euribor;
- f. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer;
- g. financieringssteun: verstrekken van een gemeentelening aan de aanvrager of het borg staan ten behoeve van de aanvrager voor de rente- en aflossingsverplichtingen uit hoofde van een geldgeverslening die de aanvrager jegens de geldgever is aangegaan;
- h. garantie: borgtocht in de zin van artikel 7:850 BW waarbij de gemeente Deventer zich tegenover een geldgever gedurende een bepaalde looptijd krachtens een overeenkomst verbindt tot nakoming van de aan een geldgeverslening verbonden rente- en aflossingsverplichtingen voor zover de geldnemer hiermee in gebreke blijft;
- i. garantiepremie: premie die in rekening wordt gebracht bij de geldnemer als vergoeding voor het kredietrisico dat de gemeente loopt bij het verlenen van een garantie;
- j. geldnemer: rechtspersoon aan wie de gemeente een gemeentelening verstrekt of aan wie de geldgever een geldgeverslening verstrekt waarvoor de gemeente een garantie heeft verleend, alsmede diens rechtsopvolgers onder algemene of bijzondere titel, voor zover de gemeente met rechtsopvolging heeft ingestemd;
- k. geldgever: (financiële) instelling, niet zijnde de gemeente Deventer, die aan de geldnemer een geldgeverslening verstrekt;
- l. geldgeverslening: geldlening die door de geldgever is verstrekt aan de geldnemer en waarvoor de gemeente aan de geldgever ten behoeve van de geldnemer garantie heeft verleend;
- m. gemeente: gemeente Deventer;
- n. gemeentelening: geldlening die door de gemeente is verstrekt aan de aanvrager;
- o. inleenrente: rente die de gemeente betaalt of zou betalen voor een door de gemeente aan te trekken lening op de kapitaalmarkt met hetzelfde aflossingsverloop als de gemeentelening;
- p. kredietrisico: risico dat de gemeente verlies lijdt als gevolg van gehele of gedeeltelijke wanbetaling van de geldnemer;
- q. kredietrisicomodel: model dat de rating van een aanvrager of een geldnemer bepaalt en dat op basis van die rating in combinatie met de looptijd van de onderliggende geldlening en de aan de gemeente te verstrekken of verstrekte zekerheden de marktconforme kredietrisico-opslag of garantiepremie bepaalt.
- r. kredietrisico-opslag: dat deel van de rente dat in rekening wordt gebracht bij de geldnemer als vergoeding voor het kredietrisico dat de gemeente loopt bij het verstrekken van een gemeentelening;
- s. materieel nadelig effect: naar oordeel van het college nadelige invloed van betekenis op:
 1. de bedrijfsvoering, de feitelijke zeggenschap, de financiële of operationele structuur, de (eigendom van) goederen, de vermogenspositie, de resultaten of de vooruitzichten van de geldnemer;
 2. het vermogen van de geldnemer om zijn verplichtingen op grond van de overeenkomst van gemeentelening geheel of gedeeltelijk na te komen;

3. de rechtsgeldigheid of afdwingbaarheid van de overeenkomst van gemeentelening of van rechten of rechtsmiddelen van de gemeente uit hoofde van de overeenkomst van gemeentelening;
- t. object: zaak of goed waarvoor door de geldnemer een gemeentelening of een geldgeverslening is opgenomen;
- u. opslag: individuele positieve marge ten opzichte van de inleenrente of basisrente, uitgedrukt in procenten en eventueel in basispunten;
- v. overeenkomst van garantieverlening: overeenkomst tussen de geldnemer en de gemeente, waarin de uit hoofde van de door de gemeente verleende garantie van toepassing zijnde voorwaarden zijn vastgelegd;
- w. overeenkomst van gemeentelening: overeenkomst tussen de geldnemer en de gemeente, waarin op de gemeentelening van toepassing zijnde voorwaarden zijn vastgelegd;
- x. publieke taak: door de raad in begroting, verordening, beleidsnota, raadsbesluit of ander beleidsdocument aangewezen gemeentelijke taak in het kader van vastgestelde beleidsdoelen die in overwegende mate ten goede komen aan de gemeente of haar ingezetenen;
- y. solvabiliteitsbeslag: bedrag aan eigen vermogen dat de gemeente aanhoudt in de generieke weerstandsreserve om de kredietrisico's die samenhangen met verleende financieringssteun te kunnen dekken;
- z. raad: gemeenteraad van de gemeente Deventer;
- aa. rating: taxatie van de kredietwaardigheid van een geldnemer;
- bb. zekerheden: zekerheidsrechten die door de gemeente, in het kader van een verzoek om financieringssteun, van de aanvrager gevraagd kunnen worden teneinde het risicoprofiel van de verzochte financieringssteun te verlagen, zoals bijvoorbeeld hypotheekrechten, pandrechten en borgstelling door derden.

Artikel 2 Voorwaarden van de garantieverlening

1. De garantie ziet uitsluitend op een specifieke overeenkomst van geldlening met een vastgesteld maximumbedrag. In de overeenkomst van garantieverlening en akte van borgtocht wordt het maximumbedrag opgenomen.
2. In de akte van borgtocht wordt een bepaling opgenomen dat de garantie zich niet uitstrekt tot trekkingen van de geldnemer onder een overeenkomst van geldlening die plaatsvinden op een moment dat (i) het faillissement van de geldnemer is aangevraagd of (ii) indien die het gevolg zijn van overleg tussen de geldgever en de geldnemer, zoals bedoeld in artikel 47 Faillissementswet.
3. In de akte van borgtocht wordt geen afstand gedaan van de rechten die wettelijk aan een borg toekomen.
4. In de akte van borgtocht en de overeenkomst van garantieverlening worden geen bedingen opgenomen die de aansprakelijkheid van de gemeente verhogen of uitbreiden boven of naast de betaling van rente en aflossing.
5. In de akte van borgtocht wordt een bepaling opgenomen dat de rechtspersoon van de geldnemer voor de gemeente van belang is en dat de geldgever, op straffe van verval van de garantie, (i) de gemeente dient te informeren omtrent een voorgenomen fusie of splitsing van de geldnemer en (ii) op verzoek van de gemeente verzet instelt tegen de voorgenomen fusie of splitsing.
6. Indien de gemeente krachtens een garantie een betaling heeft verricht aan een geldgever terwijl die geldgever vorderingen heeft uit anderen hoofde op de geldnemer, gelden alle betalingen van de geldnemer of uitkeringen in een faillissement van de geldnemer in de onderlinge verhouding tussen de gemeente en de geldgever primair als betalingen op de regresvordering van de gemeente. Dit betekent dat de geldgever ontvangen betalingen of uitkeringen zal moeten doorstorten aan de gemeente totdat de regresvordering van de gemeente uit hoofde van de garantie volledig is voldaan. Deze bepaling geldt niet indien de geldgever betaling ontvangt uit hoofde van aan de geldgever verstrekte zekerheidsrechten.
7. In individuele gevallen van garantstelling door de gemeente kan door het college gemotiveerd worden afgeweken van het vermelde in de voorgaande leden.

Artikel 3 Modellen aanvraagformulieren en besluiten

De aanvraagformulieren en de besluiten tot verlening van financieringssteun worden overeenkomstig de door of namens het college vastgestelde modellen opgesteld.

Artikel 4 Modellen overeenkomst van geldlening en overeenkomst van garantieverlening

De overeenkomsten van geldlening en de overeenkomsten van garantieverlening worden overeenkomstig de door of namens het college vastgestelde modellen opgesteld.

Artikel 5 Algemene leningsvoorwaarden

1. De door het college vastgestelde Algemene Leningsvoorwaarden zijn van toepassing op en maken deel uit van de overeenkomst van gemeentelening.
2. Voor zover de inhoud van de Algemene Leningsvoorwaarden afwijkt van of in strijd is met de inhoud van de overeenkomst van gemeentelening, gaat de inhoud van de overeenkomst van gemeentelening voor.

Artikel 6 Algemene garantievoorwaarden

1. De door het college vastgestelde Algemene Garantievoorwaarden zijn van toepassing op en maken deel uit van iedere overeenkomst van garantieverlening.
2. Voor zover de inhoud van de Algemene Garantievoorwaarden afwijkt van of in strijd is met de inhoud van de overeenkomst van garantieverlening, gaat de inhoud van de overeenkomst van garantieverlening voor.

Artikel 7 In kennisstelling college

1. De geldnemer dient in ieder geval het college tijdig en schriftelijk te informeren over:
 - a. zijn voornemen tot wijziging van zijn statuten, gemeenschappelijke regeling, interne organisatie- of bestuursregeling of andere constitutieve overeenkomst of wettelijke grondslag en de inhoud daarvan;
 - b. zijn voornemen tot wijziging van haar bestuurssamenstelling;
 - c. zijn voornemen tot opheffing en ontbinding, juridische fusie of splitsing ten minste 13 weken voordat het definitieve besluit te dien aanzien wordt genomen;
 - d. overige bijzondere ontwikkelingen in zijn onderneming.
2. De geldnemer informeert het college tijdig en schriftelijk over het niet nakomen van de aan de gemeentelening of door de gemeente gegarandeerde geldgeverslening verbonden betalingsverplichtingen of andere feiten of omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat een opzeggings- en opeisingsgrond zou kunnen ontstaan, of zodra de geldnemer wetenschap of een redelijk vermoeden heeft dat zich een dergelijk feit of omstandigheid op korte termijn zou kunnen voordoen.
3. Onder tijdig informeren wordt verstaan uiterlijk binnen drie werkdagen nadat de geldnemer zelfkennis heeft genomen van de betreffende wijziging van de gegevens, tenzij gegeven de situatie redelijkerwijs een kortere termijn kan worden verwacht.

Artikel 8 Inrichting financiële administratie

1. Indien het college in het kader van de leningverstrekking of garantieverlening aan de geldnemer eisen heeft gesteld ten aanzien van de vermogenspositie van de geldnemer, al dan niet door het hanteren van normen voor of een berekeningswijze van bepaalde financiële ratio's, is de geldnemer zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het college niet bevoegd om de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van activa en passiva en de regels inzake boekhouding, balanspresentatie en financiële verslaggeving aan te passen.
2. Indien de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van activa en passiva en de regels inzake boekhouding, balanspresentatie en financiële verslaggeving worden aangepast, heeft het college het recht de eisen die hij heeft gesteld aan de vermogenspositie van de geldnemer aan te passen en normen voor of een berekeningswijze van bepaalde financiële ratio's opnieuw vast te stellen.

Artikel 9 Besteding beschikbaar gestelde bedrag

1. De door de geldnemer middels de financieringssteun beschikbaar verkregen gelden mogen slechts aangewend worden ter verwezenlijking van de investering ten behoeve van de door de raad vastgestelde publieke taak.
2. De geldnemer meldt afwijkingen van de geplande investering terstond aan het college.
3. De geldnemer legt binnen een maand na de realisatie van de met de financieringssteun beoogde investering rekening en verantwoording af over de besteding van het middels financieringssteun beschikbaar gestelde bedrag.

4. Nadere afspraken met betrekking tot de voorgaande twee leden worden vastgelegd in de beslissing op de aanvraag en de overeenkomst van gemeentelening of overeenkomst van garantieverlening.

Artikel 10 Zekerheden

Het college kan aan leningverstrekking of garantieverlening in ieder geval voorschriften verbinden betreffende:

1. de door de geldnemer aan de gemeente te bieden zekerheden voor verhaal van rente, aflossing, provisie en/of garantiepremie als ook voor verhaal voor de regresvordering van de gemeente op de geldnemer in geval van uitwinning van de gemeentelijke borgstelling;
2. de uitoefening van toezicht door de gemeente op gedragingen en handelingen van de geldnemer ter bescherming van de positie van de gemeente als geldgever of als borg;
3. overige aangelegenheden die strekken ter bescherming van de belangen van de gemeente als geldgever of borg.

Artikel 11 Voorafgaande toestemming college

1. De geldnemer behoeft in ieder geval voorafgaande toestemming van het college bij:
 - a. wijzigingen van zijn statuten, gemeenschappelijke regeling, interne organisatie- of bestuursregeling of andere constitutieve overeenkomst;
 - b. het geheel of gedeeltelijk vervreemden of met hypotheek, pand of enig ander beperkt recht bezwaren van zijn tegenwoordige en toekomstige onroerende en roerende zaken en zijn andere vermogensrechten (waaronder begrepen, maar niet beperkt tot, zijn vorderingsrechten jegens derden), of delen daarvan;
 - c. opheffing en ontbinding, juridische fusie of splitsing;
 - d. het zich borg stellen dan wel als hoofdelijk schuldenaar verbinden;
 - e. het zich voor een derde sterk maken;
 - f. het zich tot zekerstelling voor een schuld van een derde verbinden, of
 - g. het afsluiten van enige overeenkomst inzake het aangaan of verstrekken van geldleningen;
 - h. herbestemming van het object waarvoor de gemeentelening is verstrekt of de garantie is verleend of herbestemming van onroerende zaken die tot zekerheid strekken.
2. Het college kan in het besluit tot verlening van de financieringssteun andere omstandigheden of activiteiten noemen waarvoor voorafgaande toestemming van het college nodig is.
3. Het college kan aan voornoemde toestemming voorwaarden verbinden.

Artikel 12 Verzekering

1. De geldnemer is verplicht de objecten ter financiering waarvan een gemeentelening is verstrekt of ten behoeve waarvan een garantie is verleend en de objecten die de gemeente tot zekerheid strekken, op basis van de herbouwwaarde tegen brand- en stormschade en andere risico's of aanspraken te verzekeren en verzekerd te houden.
2. De geldnemer is verplicht een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering en een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering af te sluiten.
3. De geldnemer is verplicht zijn overige activa en bedrijf te verzekeren en verzekerd te houden, zoals gebruikelijk in de desbetreffende branche.

Artikel 13 Instandhouding

De geldnemer is verplicht de objecten ter financiering waarvan een gemeentelening is verstrekt of een garantie is verleend en aan de objecten die de gemeente tot zekerheid strekken ten genoegen van het college voortdurend in goede staat te houden.

Hoofdstuk 2 Rente en garantiepremie

Artikel 14 Bepaling rating aanvrager

1. Op basis van de aanvraag en de daarbij aangeleverde gegevens wordt met behulp van een kredietrisicomodel de rating van de aanvrager vastgesteld.
2. De rating wordt weergegeven op een schaal van 1 tot en met 7, waarbij 1 de hoogste kredietwaardigheid en 7 de laagste kredietwaardigheid weergeeft.
3. Als het bedrag van de aanvraag vermeerderd met het uitstaande bedrag waarvoor de gemeente in het verleden aan de aanvrager financieringssteun heeft verleend hoger is dan €

1 miljoen, wordt eventueel een second opinion gevraagd aan een extern adviesbureau over de rating van de aanvrager.

Artikel 15 Rente

1. Het rentetarief voor de gemeentelening wordt door het college bepaald op basis van de door de gemeente gehanteerde rente inclusief een kredietrisico-opslag, dan wel een bepaalde basisrente op jaarbasis, verhoogd met een door het college te bepalen kredietrisico-opslag.
2. De kredietrisico-opslag wordt berekend met behulp van een kredietrisicomodel.
3. Als het bedrag van de aanvraag vermeerderd met het uitstaande bedrag waarvoor de gemeente in het verleden aan de aanvrager financieringssteun heeft verleend hoger is dan € 1 miljoen, wordt eventueel een second opinion gevraagd aan een extern adviesbureau over de kredietrisico-opslag.
4. Indien bij bepaling van het rentetarief voor de gemeentelening Euribor als basisrente wordt gehanteerd en op enig moment de rente niet of niet meer in redelijkheid op basis van Euribor of de bij Euribor vastgestelde looptijd kan worden vastgesteld, dan zal het college dit onmiddellijk aan de geldnemer melden. Het college zal alsdan een vervangende basis vaststellen waarop de rente kan worden bepaald. De basis zal zo veel mogelijk gelijk zijn aan Euribor of de bij Euribor vastgestelde looptijd.

Artikel 16 Renteherziening

1. Als overeengekomen wordt dat er een renteherziening plaatsvindt, dan zal per renteherzieningsdatum de hoogte van de rentevoet van de geldlening in onderling overleg tussen het college en de geldnemer opnieuw worden vastgesteld.
2. Het in voorgaande lid bedoelde overleg zal uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de hiervoor genoemde renteherzieningsdatum worden geïnitieerd.
3. Indien het onder lid 1 bedoelde overleg niet tot overeenstemming heeft geleid over de hoogte van de voor het vervolg van de geldlening te gelden herziene rentevoet, zal uiterlijk twee weken voorafgaand aan bovengenoemde renteherzieningsdatum het overleg worden beëindigd en zal door het college een definitief voorstel aan de geldnemer worden gedaan ten aanzien van de hoogte van de voor het vervolg van de geldlening geldende herziene rentevoet.
4. Indien uiterlijk zeven kalenderdagen na de datum van het in het voorgaande lid bedoelde definitieve voorstel geen overeenstemming wordt bereikt over de hoogte van de voor het vervolg van de geldlening te gelden rentevoet, dan zal het restant van de leensom, vermeerderd met rente en kosten op de eerstvolgende renteherzieningsdatum voor het geheel voor 100 procent door de geldnemer worden afgelost.

Artikel 17 Garantiepremie

1. De garantiepremie voor de gemeentegarantie wordt door het college bepaald.
2. De in het eerste lid bedoelde garantiepremie wordt berekend met behulp van een kredietrisicomodel.
3. Als het bedrag van de aanvraag vermeerderd met het uitstaande bedrag waarvoor de gemeente in het verleden aan de aanvrager financieringssteun heeft verleend hoger is dan € 1 miljoen, wordt eventueel een second opinion gevraagd aan een extern adviesbureau over de garantiepremie.

Hoofdstuk 3 Toezichtsregime

Artikel 18 Kredietrevisie

1. Jaarlijks worden alle geldnemers aan wie financieringssteun is verleend aan een kredietrevisie onderworpen, waarbij op basis van het kredietrisicomodel de rating opnieuw wordt vastgesteld.
2. Een beperkt Toezichtsregime geldt voor een geldnemer met een rating van 1 tot en met 4 of als de uitstaande financieringssteun lager is dan € 50.000 en de kredietrevisie wordt in dat geval uitgevoerd op basis van de meest recente jaarrekening van de geldnemer.
3. Een regulier toezichtsregime geldt voor een geldnemer met een rating van 5 en de kredietrevisie wordt in dat geval uitgevoerd op basis van de meest recente jaarrekening en de meest recente begroting van de geldnemer.

4. Een intensief toezichtsregime geldt voor een geldnemer met een rating van 6 en 7 en de kredietrevisie wordt in dat geval uitgevoerd op basis van de meest recente jaarrekening en de meest recente begroting van de geldnemer, waarbij tevens tussentijds informatie wordt opgevraagd of gesprekken met de geldnemer worden gevoerd over de financiële positie.

Hoofdstuk 4 Overige bepalingen

Artikel 19 Slotbepalingen

Deze uitvoeringsregeling treedt in werking op het moment dat de Verordening leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020 in werking treedt.

Met ingang van hetzelfde tijdstip worden de regels garantievoorzwaarden 2013 ingetrokken met uitzondering van de bepalingen die relevant zijn voor de uitvoering van op het moment van inwerkingtreding van de uitvoeringsregeling lopende garanties.

Artikel 20 Citeertitel

Deze uitvoeringsregeling wordt aangehaald als: Uitvoeringsregeling leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020.

Aldus vastgesteld in de vergadering van ... 2020.

De secretaris,
De burgemeester,

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

Aangesloten wordt, voor zover toepasselijk, bij de begripsbepalingen in de Verordening leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020.

Artikel 2 Voorwaarden van de garantieverlening

Vroeger werden in het Burgerlijk Wetboek (BW) twee rechtsfiguren beschreven, een borgtocht en een garantieovereenkomst, met ieder hun eigen juridische kenmerken. In het huidige BW is alleen nog de borgtocht opgenomen (Burgerlijk Wetboek 7, artikel 850 e.v.). Aan het begrip garantie is geen vaststaande betekenis meer toegekend. Omdat bij juridische geschillen de wettelijk geregelde borgtocht een betere uitgangspositie biedt, verdient het de voorkeur om, indien mogelijk, alleen garanties te verlenen in de vorm van een borgtocht. Daar waar in deze verordening gesproken wordt over 'garantie' wordt dan ook bedoeld 'borgtocht in de zin van artikel 7:850 BW'. Als de gemeente onder de borgtocht betaalt, heeft de gemeente twee mogelijkheden om zich te verhalen op de geldnemer, namelijk via een regresrecht (artikel 6:10 BW) en een recht krachtens subrogatie (artikel 6:12 BW). Bij regres verkrijgt de gemeente een zelfstandige, nieuwe, niet van de geldgever afkomstige vordering op de geldnemer. Bij subrogatie gaat de bestaande vordering van de geldgever op de geldnemer over op de gemeente. Aan subrogatie en regres zijn verschillende rechtsgevolgen verbonden. Indien de gemeente zich op subrogatie beroept, kan de geldnemer alle verweermiddelen tegen de gemeente inroepen die de geldnemer ten opzichte van de geldgever heeft. Bovendien kan de gemeente bij subrogatie niet méér verhalen dan de gemeente zelf betaald heeft. Daar staat tegenover dat bij een beroep op subrogatie de gemeente zich ook kan beroepen op alle nevenrechten van de geldgever, zoals zekerheden die aan de geldgever zijn verstrekt. Bij regres kan de geldnemer niet alle verweermiddelen ook tegen de gemeente inroepen en kan de gemeente ook eigen rente en kosten op de geldnemer verhalen. De gemeente zal zich echter van eigen zekerheidsrechten moeten voorzien om een regresvordering met voorrang op de geldnemer te kunnen verhalen. Het staat de gemeente overigens vrij zich voor een gedeelte van haar vordering te beroepen op subrogatie en voor een ander gedeelte op regres.

Lid 7 geeft het college de mogelijkheid om in individuele gevallen gemotiveerd af te wijken van het vermelde in de voorgaande leden. Uitgangspunt is dat bij garantieverleningen alle voorwaarden gelden, die zijn neergelegd in de leden 1 tot en met 6, maar individueel maatwerk kan het noodzakelijk maken dat van dit uitgangspunt afgeweken kan worden. In voorkomend geval dient het college in haar besluit helder te formuleren (1) in welke mate afgeweken wordt van de voorwaarden die zijn opgenomen in de leden 1 tot en met 6 en (2) wat de motivatie is van deze afwijking(en).

Artikel 3 tot en met artikel 6 Modellen en algemene voorwaarden

Door het college worden een modelovereenkomst van geldlening, een modelovereenkomst van garantieverlening, algemene leningsvoorwaarden, algemene garantievoorwaarden, een aanvraagformulier subsidieregeling leningverstrekking en garantieverlening ten behoeve van rechtspersonen en modelbeschikking subsidieregeling leningverstrekking en garantieverlening ten behoeve van rechtspersonen vastgesteld. Aanvragen en beschikkingen worden conform deze modellen opgesteld, waarbij wel rekening kan worden gehouden met de specifieke situatie per individueel geval door aanvullingen en afwijkingen van de modellen vast te leggen in het besluit tot het verlenen van een gemeentelening of garantie en/of in de te sluiten overeenkomst van geldlening of overeenkomst van garantieverlening.

In de modelovereenkomsten en de algemene voorwaarden wordt de privaatrechtelijke verhouding tussen de gemeente en de geldnemer vastgelegd. Naast een aantal specifieke bepalingen die samenhangen met de rechten en plichten die aan de geldnemer en de gemeente worden toegekend via de Verordening leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020 en de nadere regels in deze uitvoeringsregeling, worden in de overeenkomsten en algemene voorwaarden ook de reguliere privaatrechtelijke verhoudingen geregeld.

Om daadwerkelijke toepasselijkheid van de algemene voorwaarden te realiseren in een voorkomend geval is het van belang dat de algemene voorwaarden bij leningverstrekking en garantieverlening ook daadwerkelijk ter hand gesteld worden aan de geldnemer.

Artikel 7 tot en met artikel 12 Nadere regels met betrekking tot verplichtingen geldnemer

Deze artikelen vloeien voort uit het bepaalde in artikel 15 van de Verordening leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020. Beoogd wordt middels deze regelgeving de financiële positie van de gemeente en haar publieke taak te beschermen in het kader van lening- en garantieverstrekking. Er worden in dit kader door het college nadere regels gesteld. Deze hebben onder andere betrekking op de informatieplicht van de geldnemer (artikel 6). Hierbij wordt aangegeven welke informatie de geldgever dient te verstrekken en welke termijnen daarvoor gelden. Het college kan nadere regels opstellen met betrekking tot de inrichting van de financiële administratie (artikel 7). Dit is vooral van belang indien het college aan de geldnemer eisen heeft gesteld ten aanzien van of voorwaarden heeft verbonden aan de vermogenspositie van de geldnemer, waarbij bepaalde financiële ratio's als uitgangspunt worden gehanteerd. Verder regelt het college de verplichtingen van de geldnemer met betrekking tot de besteding van de door middel van financieringssteun verkregen gelden (artikel 8). Vervolgens wordt ingegaan op de zekerheden voor de gemeente (artikel 9). De geldnemer dient voor zover mogelijk aan de gemeente zekerheden te verstrekken, zoals bijvoorbeeld hypotheekrechten, pandrechten en borgstellingen door derden. Deze zekerheden verlagen het risicoprofiel van de verleende financieringssteun. Als de geldnemer niet of niet geheel aan de verplichtingen die voortkomen uit de financieringssteun kan voldoen, heeft de gemeente de onderliggende zekerheden om de eventuele financiële schade zoveel mogelijk te beperken. In deze regeling wordt ook nader aangegeven welke handelingen van de geldnemer voorafgaande toestemming van het college behoeven (artikel 10). Verder worden door het college nadere regels gegeven met betrekking tot de verzekeringsverplichtingen van de geldnemer (artikel 11) en de instandhouding door de geldnemer van het te financieren object en tot zekerheid strekkende objecten (artikel 12).

Artikel 14 Bepaling rating aanvrager

Met behulp van een kredietrisicomodel wordt de kredietwaardigheid van de aanvrager bepaald. Dit gebeurt op basis van een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. Deze kredietwaardigheid wordt weergegeven als een rating op een schaal van 1 tot en met 7, waarbij 1 staat voor de hoogste kredietwaardigheid en 7 voor de laagste kredietwaardigheid. Zowel de hoogte van het solvabiliteitsbeslag als de hoogte van de kredietrisico-opslag of de garantiepremie is afhankelijk van deze rating.

Artikel 15 Rente

In dit artikel is vastgelegd op welke wijze het rentetarief wordt bepaald en eventueel wordt gewijzigd. De grondslag voor de bepaling van het rentetarief voor de geldlening is de situatie op de geld- en kapitaalmarkt.

Artikel 16 Renteherziening

In dit artikel is vastgelegd op welke wijze renteherziening kan plaatsvinden.

Artikel 17 Garantiepremie

In dit artikel is vastgelegd op welke wijze de garantiepremie wordt bepaald.

Artikel 18 Toezichtsregime

Belangrijk onderdeel van het kredietrisicomanagement is het periodieke toezicht. Er worden daarbij drie toezichtregimes onderscheiden: beperkt, regulier en intensief toezicht. De periodiciteit en diepgang van het toezicht is afhankelijk van de rating van de geldnemer.

Artikel 18 Slotbepalingen

Dit artikel bepaalt het moment van inwerkingtreden van de regeling. Sommige artikelen blijven van toepassing op lopende garanties.

Artikel 19 Citeertitel

Als citeertitel van deze regeling kan 'Uitvoeringsregeling leningverstrekking en garantieverlening Deventer 2020' gebruikt worden.

Bijlage 2 – Aanvraagformulier voor financieringssteun

Dit aanvraagformulier dient volledig ingevuld toegezonden worden aan:

Gemeente Deventer
T.a.v.....
Postbus 5000
7400 GC Deventer

Niet in te vullen door de aanvrager:

Ontvangst datum div.	
Ontvangst datum behandelende subsidie-uitvoerder	
Behandelend ambtenaar	
Functie	

Persoonsgegevens aanvrager

	1. Gegevens aanvrager
Naam aanvrager	
Bezoekadres	
Postcode en plaats	
Postadres	
Postcode en plaats	
Telefoonnummer	
E-mail	
Website	

Alleen in te vullen als dit afwijkt van het adres onder vraag 1.

	2. Contactpersoon/correspondentieadres
Naam	
Adres	
Postcode en plaats	
Telefoonnummer	
E-mail	
Kopie van paspoort of rijbewijs bijvoegen. Indien van toepassing de machtiging van het bestuur bijvoegen	

	3. Financiële gegevens
Rekeningnummer	
Ten name van	

	4. Rechtsvorm
Rechtsvorm: vereniging, stichting, NV, BV	
Opgericht in	
Inschrijving K.v.K. te	
Nummer	

De bestuursamenstelling en samenstelling Raad van Toezicht (RvT) en Raad van Commissarissen (RvC) (indien van toepassing)

Bestuur	voorzitter	secretaris	Penningmeester
Naam			
Adres			
Postcode + woonplaats			
Telefoon			
E-mail			
In functie sedert			
Nr. paspoort of rijbewijs + kopieën van paspoort of rijbewijs bijvoegen			

RvT	Naam	In functie sedert	Nr. identiteitsbewijs + Nr. paspoort of rijbewijs + kopieën van paspoort of rijbewijs bijvoegen
Voorzitter			
Lid			
Lid			
Lid			

RvC	Naam	In functie sedert	Nr. identiteitsbewijs + Nr. paspoort of rijbewijs + kopieën van paspoort of rijbewijs bijvoegen
Voorzitter			
Lid			
Lid			
Lid			

Algemene gegevens betreffende de aanvraag financieringssteun

Doel van de aanvraag financieringssteun (omschrijving)	
Datum/periode betreffende de aanvraag financieringssteun	
Totale kosten	
Bedrag lening/garantie	

Soort financieringssteun

Lening	
Garantie	

Specifieke gegevens

1.	Beschrijving voorgenomen investering.
2.	Onderbouwing financieringsbehoefte.
3.	Financiële begroting met toelichting en een kasstroomoverzicht voor het lopende jaar en de vier daaropvolgende jaren.
4.	De meest recente jaarrekening, voorzien van een accountantsverklaring.
5.	Een overzicht met mogelijk te verstrekken zekerheden aan de gemeente.
6.	Tenminste twee offertes of bankverklaringen van geldgevers waaruit blijkt dat er door de geldgevers geen lening wordt verstrekt zonder garantie.
7.	De statuten van de geldnemer, alsmede een opgave van de bestuurssamenstelling en een opgave van de uiteindelijke belanghebbenden van de aanvrager.
8.	Bij een garantieaanvraag tevens een ontwerp van de overeenkomst van geldlening en een ontwerp voor een akte van borgtocht.

Verklaring/ Ondertekening

Hierbij verklaart ondergetekende, daartoe gemachtigd namens het bestuur van de aanvrager, dit formulier naar waarheid en zonder voorbehoud te hebben ingevuld.

Naam	
Functie	
Plaats	
Datum	
Handtekening	

Opsturen

Het geheel ingevulde en ondertekende formulier, voorzien van alle benodigde bijlagen in een voldoende gefrankeerde envelop, dient u op te sturen zoals op het voorblad van dit aanvraagformulier is aangegeven.

Indien hieraan niet is voldaan, kan uw verzoek niet in behandeling worden genomen.

Bijlage 3 – Ratingmodel kredietwaardigheid

Onderstaand is een gedegen screeningsmodel opgenomen die ontwikkeld is door financieringsexperts, kredietspecialisten en accountants. Het model werkt op basis van de Europees wetenschappelijk gevalideerde URA Rating methodiek.

Deze methodiek is vergelijkbaar met methoden die binnen banken worden gebruikt om naar financiële bedrijfssituaties te kijken.

Essentieel is de vraag of de organisatie voldoende cashflow heeft om aan zijn toekomstige betalingsverplichtingen te voldoen.

Op basis van de laatste twee jaarrekeningen en het bedrijfsplan met prognose respectievelijk de meerjarenbegroting, worden diverse ratio's berekend die inzicht geven in de financiële sterkte van de organisatie.

De kredietwaardigheid (creditscore) wordt berekend aan de hand van:

- de current ratio;
- de solvabiliteit;
- de URA Rating
- de Debt Service Cover ratio

Current ratio geeft een indicatie in hoeverre de korte schulden kunnen worden voldaan uit opbrengsten van de vlottende activa (verhouding: (vlottende activa + liquide middelen)/kort vreemd vermogen).

Solvabiliteit geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen van een onderneming weer en geeft een indicatie van de financiële gezondheid van een bedrijf (verhouding: eigen vermogen / vreemd vermogen).

URA-rating betreft een voorspelling van de uitvalwaarschijnlijkheid van een organisatie voor het komende jaar.

Debt Service Cover ratio geeft aan in hoeverre een onderneming in staat is om de lasten van een lening (rente en aflossingen) te betalen.

Nr.	Risicoklassen	Rating	Weging
1.	Uitstekend	A+	
2.	Goed	A	
3.	Ruim voldoende	B	
4.	Voldoende	C	
5.	Matig	C-	
6.	Slecht	C--	
7.	Zeer slecht	C---	

NB:

Bij de weging worden ook andere aspecten betrokken die zijn opgenomen in het toetsingsmodel te verstrekken lening en/of garantie. Korthedshalve wordt hier naar verwezen.

Bijlage 4 – Checklist beheer derde partij

Deze checklist is bedoeld voor de jaarlijkse beoordeling van de derde partij waaraan de gemeente een lening en/of een garantie heeft verstrekt en die geen WSW of SWS garantie hebben.

De adviseur RVP ism/iam Team F&C (Advies/Treasury) voert deze controle uit.

Algemeen: Team F & C bereid zoveel mogelijk de beoordeling voor en neem contact op met het betreffende RVP om de beoordeling te kunnen afronden.

1. Naam organisatie:

- Wat was de reden van de garantstelling / lening?
- Welk project / welke investering is hiermee gerealiseerd?
- Wat was de startdatum en wat is de (verwachte) einddatum?
- Wat was het bedrag aan garantstelling / lening?
- Wat is de jaarlijkse afname?
- Wat is de huidige risico-inschatting?
 - Laag
 - Midden
 - Hoog

2. Hoe verloopt de voortgang van de investeringen / projecten van de partij waaraan steun is verleend (en neemt het risico dus af)?

3. Heeft de organisatie afgelopen jaar subsidie ontvangen?

- Ja of Nee?
- Zo ja: in hoeverre is de organisatie afhankelijk van de subsidie?
 - Niet afhankelijk, ook zonder subsidie draait de organisatie goed.
 - Redelijk afhankelijk, zonder subsidie draait de organisatie nog wel, maar de subsidie-inkomsten zijn zeker welkom.
 - Zeer afhankelijk, de subsidie-inkomsten zijn een belangrijke inkomstenbron voor de organisatie.
 - Volledig afhankelijk, de organisatie komt zonder subsidie (vrijwel) direct in de financiële moeilijkheden.

4. Hoe verloop het aflossingsschema van de overeengekomen lening?

- Achter op schema
- Op schema
- Voor op schema

5. Welke zekerheden zijn gevestigd?

- Indien van toepassing, zijn deze zekerheden nog voldoende verzekerd?
- Bieden deze zekerheden nog voldoende dekking?

6. Wat zijn de gemaakte contractuele afspraken en worden deze nagekomen?

7. Welke trend laten de jaarcijfers zien ten opzichte van eerdere jaren?

- a. Positieve ontwikkeling, negatieve ontwikkeling of gelijkblijvend.
- b. Wat is het netto resultaat? €
- c. Wat is de solvabiliteit? (te berekenen door EV te delen door het TV)
- d. Wat is de rentabiliteit? (te berekenen door (Nettowinst + betaalde rente) te delen door het TV)
- e. Is er voldoende weerstandscapaciteit bij de betreffende organisatie?
- f. Wat is de liquiditeit? (te berekenen door Vlottende activa te delen door Kort Vreemd Vermogen)

8. Conclusie:

- a. Is het risico dat gemaakte afspraken niet worden nagekomen gelijk gebleven, toe- of afgenomen?
- b. Wat is het risico dat rente en aflossing niet voldaan kan worden?
 - Laag
 - Midden
 - Hoog

9. Blijft de risico-inschatting gelijk?

- a. Zo ja: schrijf hier de toelichting ervan op.
- b. Zo nee: schrijf op waarom het risico verhoogd / verlaagd kan worden.

Let op: neem hierbij ook mee dat aanvullende afspraken met de partij kunnen vervallen / moeten worden gemaakt. Denk hierbij aan aanleveren kwartaalcijfers, mogelijkheid om aanvullende zekerheden te vestigen etc.

10. Bij risico Midden:

- Wanneer is een (vervolg)gesprek gepland met de organisatie om de situatie te actualiseren en/of te bespreken welke aanvullende maatregelen nodig zijn?

11. Bij risico Hoog:

- Wat zijn aanvullende maatregelen die genomen zijn/worden om de situatie te verbeteren?
- Is het nodig om een verwacht verlies te boeken?
- Wat is in afstemming met het RVP besproken?

12. Bij faillissement, surséance van betaling of ontbinding van de aanvrager dient getracht te worden de verliezen voor de gemeente beperken.

- In sommige gevallen zal in verband met financiële problemen een gedwongen verkoop van het onderpand moeten plaatsvinden. Het verlies kan beperkt blijven indien de gemeente de gelegenheid heeft het tijdstip van verkoop te betalen. Daarvoor dient reeds in een vroegtijdig stadium contact te worden opgenomen met de betreffende instelling, de kapitaalverstrekkers, makelaars en potentiële kopers.
- Nagegaan dient te worden in hoeverre schade kan worden verhaald op een verzekeringsmaatschappij, bestuurders (vanwege hoofdelijke aansprakelijkheid) of de accountant van de betrokken instelling.
- Indien de gemeente wordt aangesproken voor de betaling van rente en aflossing van de gegarandeerde geldlening, blijft deze betaling als schuld op de aanvrager rusten, vermeerderd met de wettelijke rente.



SPORT EN ACCOMMODATIEBELEID 2021-2030

'SAMEN SPORTEN MAAKT STERK'

INWONERS EN SPORTAANBIEDERS IN BEWEGING



PROCESDUIDING

Dit is het definitieve beleidskader sport 2021 – 2030, dat tot stand gekomen is op basis van twee eerdere conceptversies.

Het eerste concept is vrijgegeven voor inspraak in december 2019. In het eerste concept is de inventarisatie van de sportaccommodaties opgenomen. Op sportparkniveau is de beschikbare capaciteit in beeld gebracht. Hieraan waren de wensen en behoeften van de verenigingen niet opgenomen.

Op basis van het eerste concept is het tweede concept opgesteld waarin 4 scenario's op het gebied van de binnen- en buitensportaccommodaties zijn opgenomen. Deze scenario's zijn gebaseerd op de mate van invloed die de gemeente op de sportaccommodaties kan uitoefenen. De gemeenteraad heeft in december 2020 aangegeven voorkeur te hebben voor een combinatie van scenario 1 en 4, waarin het uitgangspunt is dat wanneer de gelegenheid zich voordoet accommodaties herontwikkeld worden en indien mogelijk geclusterd worden met andere voorzieningen zoals onderwijs. Medio 2021 is hiervoor nader onderzoek gedaan op basis van o.a. wensen en behoeften van sportverenigingen.

Aan het beleidskader sport is een jaarlijks uitvoeringsprogramma gekoppeld met daarin concrete projecten en acties op het gebied van sport. Dit uitvoeringsprogramma wordt elk jaar opgesteld en projecten en acties uit eerdere jaren worden geëvalueerd bij het opstellen van het nieuwe programma. Uiteraard geven andere uitvoeringsplannen zoals van het gezondheidsbeleid en het vrijwilligersbeleid hierop ook input. Daarnaast vindt jaarlijks monitoring plaats om de doelstellingen die in het beleidskader zijn opgenomen, te toetsen aan de resultaten uit projecten en acties. Dit beleidskader wordt na 3 jaar geëvalueerd en doorontwikkeld waarbij kaders en doelstellingen mogelijk worden aangescherpt. De raad krijgt het aangepaste kader aangeboden ter vaststelling.

SAMENVATTING

Dit nieuwe sport- en accommodatiebeleid geeft voor de komende 9 jaar een kader voor de ontwikkeling van de sport in de gemeente Deventer. De gemeente hecht groot belang aan de gezondheid en vitaliteit van haar inwoners en zet sport in als middel om deze te verbeteren. Ook zet de gemeente in op ondersteuning van sportverenigingen als belangrijk onderdeel van de sociale (infra)structuur in de stad en als aanbieder van een diversiteit aan sporten. Hiervan kunnen inwoners op een financieel laagdrempelige manier gebruik maken. Sportbedrijf Deventer is als serviceverlenende organisatie een belangrijk onderdeel van de totale sportinfrastructuur in onze stad. Zij wordt door de gemeente financieel ondersteund bij de uitvoering van haar taken op het gebied van de exploitatie van binnensportaccommodaties en bij de uitvoering van diverse projectmatige regelingen zoals de inzet van professioneel kader. Uiteraard beschikt Deventer over een groot aantal andere sportaanbieders zoals de fitnessscholen en de Deventer Sportploeg voor mensen met een beperking. Deze aanbieders maken het sport- en beweegaanbod in de stad compleet.

Het is de ambitie van de gemeente om de verenigingsstructuur te versterken en de sportparticipatie voor inwoners te verhogen. Deze ambitie kan alleen samen met alle partijen in de sport gerealiseerd worden. In het sport- en accommodatiebeleid hebben we daarom drie pijlers:

1. De sportvereniging professionaliseert;
2. De sportvereniging verbindt;
3. Beter benutten van sportinfrastructuur.

In het jaarlijks uitvoeringsprogramma dat gekoppeld is aan dit beleidskader zal de 'hoe'-vraag worden beantwoord. Met welke programma's en interventies zorgen we voor de professionalisering van sportverenigingen en de verbinding met andere sectoren. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma zullen relevante partners in de sport (o.a. sportverenigingen en Sportbedrijf Deventer) betrokken worden. Goede binnen- en buitensportaccommodaties zijn randvoorwaarden voor realisatie van de eerste twee pijlers. Als gemeente voeren we regie op de sportaccommodaties. Gekozen is om sportaccommodaties niet actief te centraliseren maar dit als uitgangspunt te nemen als deze gelegenheden zich voordoen, bijvoorbeeld op natuurlijke momenten in de onderhoud- of vervangingscycli.

Het bestaande financieel beleid blijft daarom het uitgangspunt van dit sport- en accommodatiebeleid. Groot-schalige gemeentelijke investeringen in sportaccommodaties zijn nu niet begroot, maar zullen per situatie aan het sportbeleid getoetst worden en vervolgens aan het college en raad worden voorgelegd. Datzelfde geldt voor projecten die gericht zijn op de versterking en de professionalisering van de sport, het gelijk behandelen van sportverenigingen of voor het samenbrengen van vraag en aanbod om de sportparticipatie te vergroten.

INHOUD

Voorwoord	4
Procesduiding en samenvatting	2
Inleiding	6
Samen sporten werkt	7
Participatietraject	8
Hoofdstuk 1. Trends en ontwikkelingen	9
Sportparticipatie en ledenaantallen	9
Aangepast sporten	10
Zwemvaardigheid	10
Binnen- en buitenaccommodaties	10
Sportdeelname en inkomen	11
Landelijk Sportakkoord en Deventer	11
Sport tijdens en na corona	12
Hoofdstuk 2. De drie Deventer pijlers	13
1. De sportvereniging professionaliseert	13
2. De sportvereniging verbindt	15
3. Beter benutten van de sportinfrastructuur	15
Hoofdstuk 3. Regie op sportaccommodaties	17
De optionele ontwikkelscenario's	17
Bestuurlijk traject: scenario 5	18
Naar effectieve beleidskeuzes	18
Optimalisatie als leidend principe	19
Regelingen die accommodatiebeleid beïnvloeden	20
Hoofdstuk 4. Ambitie en doelstellingen	21
Ambitie	21
Doelstellingen	23
Het belang van monitoren	23
Hoofdstuk 5. Rollen en verantwoordelijkheden	24
Hoofdstuk 6. Financiën	27
Financiële beleidskeuzes voor sportverenigingen	27
Financiële beleidskeuzes op accommodatieniveau	28
Financiële beleidskeuzes en professionalisering	28
Bestaande financiën sport	28
Bijlage	30
Regelingen die de sport beïnvloeden	30

LEESWIJZER

In dit meerjaren sport- en accommodatiebeleid staan de beleidskaders van de gemeente Deventer voor de sport en sportaccommodaties voor de komende 9 jaar. In hoofdstuk 1 worden de landelijke trends en ontwikkelingen in de sport en op het gebied van sportaccommodaties in beeld gebracht. In hoofdstuk 2 wordt beschreven op welke drie pijlers de sport in Deventer drijft. De verschillende scenario's en de uitwerking van scenario 5 zijn beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 staat de ambitie van het sport- en accommodatiebeleid en worden de doelstellingen in beeld gebracht. De rollen en verantwoordelijkheden van partijen in relatie tot de sport zijn in hoofdstuk 5 weergegeven. Het laatste hoofdstuk 6, financieel beleid, geeft een overzicht van bestaande financiële middelen en regelingen in de sport.

COLOFON

Sport -en accommodatiebeleid "Samen sporten maakt sterk".
Inwoners en sportaanbieders in beweging
2021 – 2030

Maart 2022

Tekst Gemeente Deventer
Vormgeving Allison, Deventer

Mail gemeente@deventer.nl
Telefoon 14 0570

Tot stand gekomen met actieve inzet van:

- Atletiekvereniging AV Daventria 1906
- Voetbalvereniging SV Helios Deventer
- Korfbalvereniging KV Devinco
- Deventer voetbalvereniging Go Ahead
- Sportvoorzieningen Bathmen
- Sportbedrijf Deventer en
- Gemeente Deventer



Sportverenigingen aan het woord

Sportverenigingen zijn bijzondere gemeenschappen. Ieder mens is er welkom en kan er meedoen. Een sportvereniging verenigt mensen rond een gezamenlijke passie. De ruggengraat van een sportvereniging is haar sociale structuur; het zijn de leden die een sportvereniging vorm en inhoud geven.

Sportverenigingen hebben in toenemende mate te maken met maatschappelijke trends die ervoor zorgen dat de klassieke rol van de verenigingen verandert. Individualisme, consumentisme en maatschappelijke participatiedruk zorgen ervoor dat steeds minder leden hier vorm aan kunnen geven. Juist het versterken van deze verenigingsstructuren is essentieel.

Een goede oplossingsrichting voor een deel van de verenigingen ligt in professionalisering. Hiermee kunnen verenigingen een kwalitatief hoogstaand aanbod garanderen, waarmee zowel de verenigingsdoelen als ook de nieuwe maatschappelijke ambities gerealiseerd kunnen worden. Met onze bijdrage aan dit beleidskader Sport leveren wij als sportverenigingen hierin een eerste aanzet. Vanuit de ambitie om samen te werken aan een gezonde en vitale samenleving.



Voorwoord wethouder Rob de Geest

Voor u ligt het nieuwe sportbeleid van de gemeente Deventer. Hierin staat op welke manier de gemeente Deventer inwoners stimuleert om te sporten en hoe we de Deventer sportverenigingen in de komende jaren ondersteunen met o.a. adequate sportvoorzieningen. Deze voorzieningen zijn essentieel om bewoners te stimuleren tot sporten en lid te worden van een vereniging. Maar

ook door ervoor te zorgen dat accommodaties toegankelijk zijn voor iedereen, voor alle inkomensklassen en voor mensen met een beperking.

Het is onze ambitie om te zorgen voor een zo optimaal mogelijke sportinfrastructuur in wijken en dorpen in Deventer, waarvan iedereen die dat wil gebruik kan maken om te sporten en bewegen als onderdeel van een gezonde en vitale leefstijl. Binnen ons sportbeleid besteden wij extra aandacht aan sportverenigingen waardoor zij in staat gesteld worden om hun veerkracht, vitaliteit en professionaliteit de komende jaren te versterken. Zo wordt de kans groter dat zij nieuwe leden en klanten kunnen aantrekken en zich daarmee duurzaam kunnen ontwikkelen.

Sporten is voor onze inwoners erg belangrijk als het gaat om gezondheid en vitaliteit. Sportverenigingen vormen binnen dit sportaanbod een belangrijke basis. De rol van de sportverenigingen gaat veel verder dan wat er op het veld of in de zaal gebeurt. Het draait bij de sportclubs niet alleen om het organiseren van wedstrijden maar zij zijn



ook belangrijk vanuit het oogpunt van fysieke en sociale gezondheid. Elkaar ontmoeten, elkaar spreken en samen sporten. Dat maakt de vereniging sterk. Sportverenigingen zijn sociale netwerken waar mensen gezamenlijk in beweging komen. Verenigingen zijn daarom een belangrijk bindmiddel in onze samenleving. Gelukkig zien we in Deventer en in de omliggende dorpen veel levendige en vitale verenigingen waar mensen zich inzetten, als sporter en als vrijwilliger. Maar er zijn ook verenigingen die onder druk staan in hun ledenaantallen of in het aantal vrijwilligers. Daar ligt een opgave met elkaar.

Bewegen is lekker werken aan je gezondheid. Vitale verenigingen maken Deventer sterk. Ik zie het als hardloper. We hebben fantastische hardloopevenementen: De Brink-tot-Brink-loop, De Vijfhoekloop en de IJsselloop. Dat kan niet zonder de verenigingskracht die er organisatorisch achter zit. En ik voetbal regelmatig met een team van gemeenteraadsleden, waarbij we plezier hebben in het voetbalspel en even niet in het politieke spel.

Wij gaan er ook voor zorgen dat sportaccommodaties toegankelijk zijn voor iedereen. We gaan er met alle sportverenigingen voor zorgen dat de toegankelijkheid voor mensen met een beperking verbetert en dat sport en bewegen voor iedereen bereikbaar is. De Stichting Deventer Sportploeg helpt ons daarbij.

Wij brengen in dat verband de Stichting Leergeld en Rechtop onder de aandacht. Dankzij het werk van Leergeld kunnen heel veel kinderen van gezinnen die het niet breed hebben toch volop genieten van sport- of muzieklessen. Zo zorgen we ervoor dat iedereen ook echt kan meedoen.

In het begin van 2020, midden in de sportieve aanloop, naar dit nieuwe beleidskader sport, stak corona de kop op. Dat raakte iedereen, zowel de sportverenigingen als de anders georganiseerde sport zoals de fitnessbranche. Samen buiten sporten kon niet meer en binnensporten evenmin.

In 2021 kwamen er gelukkig weer verruiming. Wij hebben in deze periode veel creativiteit en heel veel doorzettingsvermogen gezien bij zowel sportverenigingen als bij andere sport- en beweegaanbieders in Deventer en in de omliggende dorpen. Iedereen wilde zo snel mogelijk weer open. Wij vonden het hartverwarmend om te zien hoe blij mensen waren toen ze weer samen konden sporten en hoezeer ze hun clubje hadden gemist.

De komende jaren willen wij alle ruimte scheppen om met alle partijen die zich met sport, bewegen en gezondheid in de gemeente Deventer bezighouden, in gesprek te komen en met elkaar volgende stappen te bepalen. Dat is nodig, niet alleen door corona, maar ook door bredere veranderingen in de samenleving. Het beleidskader sport biedt ruimte om met deze ontwikkelingen mee te bewegen. Het jaarlijks uitvoeringsprogramma dat aan dit beleidskader gekoppeld wordt, biedt de mogelijkheid om de gezamenlijk uitgezette koers daadwerkelijk te realiseren en te effectueren.

Namens het College van B&W van Deventer
Rob de Geest, wethouder voor o.a. sport
December 2021





De samenleving verandert mede als gevolg van de toenemende digitalisering, vergrijzing en individualisering in een snel tempo. Dit heeft ook gevolgen voor de sport. Sport vindt niet meer alleen plaats bij een sportvereniging en op een sportaccommodatie. Steeds meer mensen hebben behoefte aan een flexibel aanbod en aan sporten in de openbare ruimte of in zaaltjes in de wijk. Dit vormt een aanvulling op het al bestaande verenigingsaanbod dat uiteraard nog steeds een belangrijke rol vervult in de samenleving.

Landelijk sport echter nog slechts 27% van de sporters bij een vereniging en men verwacht de komende jaren een lichte daling van het ledenaantal en daarmee een daling in de inkomsten van verenigingen. Door bijvoorbeeld de toename van de individualisering en ook het toenemend gebruik van internet en social media kunnen individuen zich gemakkelijk zelf organiseren, hierover kennis met elkaar uitwisselen en zo zelfs een eigen competitie opzetten. Dat betekent voor de sportverenigingen dat ze voor hun voortbestaan proactief op nieuwe trends moeten inspelen om de vitaliteit van hun club te vergroten.

Vooral tijdens coronatijd zijn mensen waar mogelijk in verenigingsverband blijven sporten. Mensen die sporten in ongeorganiseerde sportvormen haakten in deze tijd af, vooral jongeren en ouderen. Uit landelijk onderzoek 'Zo sport Nederland' van NOC*NSF uit 2020 bleek dat tijdens coronatijd vooral lager opgeleiden in combinatie met een lager inkomensniveau minder zijn gaan sporten en bewegen. Gebrek aan motivatie lag hieraan ten grondslag.

Deventer heeft veel sportverenigingen (160) die we blijven koesteren. Het aantal leden bij sportverenigingen in de gemeente is stabiel maar een groei is niet te verwachten. De gemeente Deventer hecht veel waarde aan sport en bewegen omdat dit cruciaal is voor de gezondheid. Sport verbindt, biedt nieuwe ervaringen en contact met anderen. Wij willen dat sport en sportverenigingen voor iedereen toegankelijk zijn. Voor jong, en oud, voor dik en dun en voor mensen met of zonder beperking.

Het College zegt daarover in het Bestuursakkoord 2018-2022 het volgende:



Dit beleidskader sport beschrijft het nieuwe sport- en accommodatiebeleid van de gemeente Deventer voor de komende negen jaar. Het nieuwe beleid probeert eenheid te brengen in de verschillende regelingen. Ook landelijke ontwikkelingen en regelingen zijn erin verwerkt. Daarnaast is de visie op de binnen- en buitensportaccommodaties geactualiseerd om ervoor te zorgen dat iedere sportvereniging de komende jaren voorzien is van goede basisvoorzieningen. En dat ook andere sportaanbieders en onderwijs hiervan gebruik kunnen maken. Het sportbeleid is niet statisch maar dynamisch, wordt gemonitord en bijgesteld in de vorm van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's die hiervan integraal onderdeel vormen. Om te kijken of bijstelling nodig is, bespreekt de gemeente regelmatig met betrokken partijen, zoals sportverenigingen, of de doelen bijgesteld moeten worden.

Het verbindend Kader Sociaal Domein 2019 – 2022 is het visiedocument boven dit beleidskader sport. Het Verbindend Kader geeft richting aan de transformatie in het sociaal domein. Preventie is een van de speerpunten in dit kader. Sport helpt bij preventie als het gaat om de verbetering van de gezondheid van inwoners van Deventer op individueel niveau en maakt hiervan dus een essentieel onderdeel uit. Het beleidskader sport is ook een instrument om de sociale samenhang in Deventer door middel van sportverenigingen te versterken. Dit beleidskader sport geeft invulling aan de rol van sport binnen het sociaal domein.

Samen sporten werkt

De nadruk in dit beleidskader ligt op het sporten in georganiseerd verband. Het is wetenschappelijk bewezen dat mensen in georganiseerd verband langer bewegen/sporten dan mensen die ongebonden sporten. We zijn enthousiast over allerlei initiatieven en vormen van sport, maar leggen in dit sportbeleid het accent op het georganiseerd sporten. Wij vinden sportverenigingen cruciaal voor de toekomst. Verenigingen zijn de spin in het web bij het bereiken van doelen op meerdere beleidsterreinen. Zij vormen het fundament van sporten en worden gekoesterd en ondersteund om ze weerbaar te houden. Zonder overigens het belang van ongeorganiseerd sporten en andere sportbehoeften uit het oog te verliezen. Vanuit een integrale visie op sport in Deventer, is het belangrijk



om als gemeente te stimuleren dat de vitaliteit en professionaliteit van sportverenigingen verbeterd worden. En dat zij de samenwerking met andere sectoren zoals het onderwijs en de zorg maar ook met andere sportaanbieders (blijven) aangaan. Dat moet er uiteindelijk toe leiden dat meer inwoners gaan sporten en bewegen en dat de bezetting van de binnen- en buitensportaccommodaties wordt vergroot.

Het belang van bewegen, beschreven we al in het Gezondheidsbeleid 2019-2022 'Promotie van gezondheid' en in de Omgevingsvisie, zoals de inrichting van de openbare ruimte voor bewegen en sporten. In 2022 wordt het nieuwe vrijwilligersbeleid vastgesteld. Daarbij worden sportverenigingen en Sportbedrijf Deventer ook betrokken. De komende vier jaar wordt vanuit de Deventer Inclusie Agenda 2020 - 2024 aandacht besteed aan de toegankelijkheid van sportaccommodaties. Vanuit het sportbeleid zullen hiervoor initiatieven genomen worden. Omdat financieel gezien niet alles tegelijk kan, wordt gestreefd naar

het toegankelijk maken van alle sportaccommodaties in negen jaar. Uiteraard zal dit moeten aansluiten op de Deventer Inclusie Agenda. De Deventer Sportploeg en de Stichting Fooruit zullen ook initiatieven ondersteunen die de toegankelijkheid van sportparken vergroten. Deze ondersteuning zit vooral op het zo slim mogelijk organiseren hiervan. Ook in het Grondstoffenplan, als onderdeel van de versterking van de duurzaamheid van sportaccommodaties, hebben sportverenigingen een rol. Sportverenigingen werken actief aan het scheiden van kunststof/PMD op basis van de resultaten uit een pilot die de gemeente Deventer samen met Circulus Berkel gedaan heeft.

In de Gezondheidsnota en het landelijke Preventieakkoord (2018) is gezonde leefstijl een belangrijk thema. We willen graag dat mensen gezond leven dus bewegen, niet roken, matig zijn met alcohol en verstandig eten. Ook in de regionale agenda Publieke gezondheid 2019-2023: 'Bewegen vanuit eigen regie' (GGD en 11 gemeenten in IJsselland) ligt hier de nadruk op.

Participatietraject

In de aanloop naar het nieuwe sportbeleid zijn in mei 2019 bijeenkomsten geweest in 6 wijken en dorpen van Deventer en alle 160 sportverenigingen zijn uitgenodigd om mee te praten. Uiteindelijk hebben 43 sportverenigingen input geleverd. Hun wens is een duidelijke visie op georganiseerd sporten en goede accommodaties. Naast de sportverenigingen hebben onder andere Stichting Deventer Sportploeg en Sportbedrijf Deventer input geleverd. In september 2019 hebben sportverenigingen input opgehaald bij het onderwijs en bedrijfsleven. In september 2021 heeft de gemeente het derde concept beleidskader aan een vertegenwoordiging van de georganiseerde sport en Sportbedrijf Deventer voorgelegd en zijn hun reacties verwerkt. Ook is het



conceptbeleidskader in november 2021 voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein. Reacties uit deze consultatie zijn eveneens in het definitieve beleidskader sport verwerkt.

Wensen van sportverenigingen

Tijdens het participatietraject is met sportverenigingen en Sportbedrijf Deventer teruggekeken naar het sportbeleid over de periode 2016-2020. Daaruit zijn vervolgens wensen en behoeften naar voren gekomen. Zij gaven aan dat zij graag een kennisbank willen hebben, waarin zij informatie over diverse onderwerpen kunnen vinden. Bijvoorbeeld over de btw-regeling, samenwerking met andere sportverenigingen

en maatschappelijke organisaties en informatie over de drank- en horecawet. Deze databank is inmiddels door Sportbedrijf Deventer gerealiseerd onder de naam Sportloket/Clubbase Deventer; een initiatief van NOC*NSF met samenwerkende partners, dat jaarlijks gevuld wordt met nieuwe relevante informatie voor clubs zowel op landelijk als op lokaal niveau. Het is de wens van verenigingen om deze kennisbank de komende jaren verder uit te breiden met o.a. een reserveringssysteem en een meldpunt voor accommodaties.

Sportverenigingen gaven aan dat zij het belangrijk vinden om zich verder te professionaliseren. Eén van de vormen van professionalisering en de daaraan gekoppelde vitalisering, is de toenemende mate van samenwerking tussen sportverenigingen op sportparkniveau, op wijkniveau en tussen andere sportaanbieders. De inzet van sportparkmanagers is hierin een van de opties. Daarnaast gaven sportverenigingen aan dat het voor hen belangrijk is om te weten op welke manier de vereniging zich naar 'vitale vereniging' kan ontwikkelen. De criteria hiervoor zullen in het Uitvoeringsprogramma 2022 samen met de sportverenigingen en het Sportbedrijf Deventer concreet worden ingevuld.

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Sportparticipatie en ledenaantallen

In 2019 sportte van de Nederlanders in de leeftijdsgroep van 5 tot 80 jaar 65% maandelijks (tenminste 12x per jaar) en 27% van deze groep Nederlanders was lid van een sportvereniging. Het aantal sporters is ruim twee keer zo hoog als het aantal leden. Als gevolg van de coronacrisis zijn er in 2020 minder mensen gaan sporten. De sportparticipatie is namelijk teruggelopen van 65% naar 61% en het percentage 'lid van een sportvereniging' van 27% naar 24%. Dat blijkt uit cijfers van NOC*NSF van 2019 en 2020 "Zo sport Nederland". Deventer inwoners sportten in 2019 64% maandelijks en in 2020 is dat percentage teruggelopen naar 61%. Het percentage dat lid is van een sportvereniging is gelijk gebleven namelijk 28%. De sportparticipatie in Overijssel is iets hoger dan het landelijk percentage. In Overijssel is het ledenaantal van 2020 ten opzichte van 2019 stabiel gebleven; dat in tegenstelling tot de landelijke cijfers die een duidelijke daling laten zien. De verenigingsstructuur is in onze provincie nog relatief sterk.

Uit hetzelfde onderzoek van NOC*NSF uit 2020 is gebleken dat wandelen, hardlopen en fietsen in ongeorganiseerde vorm tijdens coronatijd zijn toegenomen. Mensen gingen om en rond het huis iets meer bewegen. Wel zijn vooral lager opgeleiden in combinatie met een lager inkomensniveau tijdens corona minder gaan sporten en bewegen.

Uit de vrijetijd omnibus 2018 – 2021 van CBS en RIVM is naar voren gekomen dat flexibilisering in het sportaanbod in de vorm van het aanbieden van korte cursussen, tot meer sportdeelname kan leiden. De motivatie om tot sporten en

bewegen over te gaan ligt vooral op het gebied van de verbetering van de gezondheid en de conditie en om af te vallen.

In de toekomstverkenning van CBS en RIVM van 2020 blijkt dat de sportparticipatie stabiel zal blijven en zal verschuiven naar andere type sportvormen die vooral individueel gericht zijn. Dat betekent dat het sporten in verenigingsverband onder druk blijft staan. De sportparticipatie van kinderen in de leeftijd van 5 t/m 12 jaar bedraagt 80% en die in de leeftijd van 13 t/m 18 jaar 75%. In de leeftijdsgroep van 5 t/m 9 jaar zijn de meeste sporters actief. Het aantal verenigingsleden daarentegen ligt het hoogst in de categorie 10 t/m 14 jaar. Dit aantal blijft redelijk stabiel. Dit alles zou pleitten voor meer gerichte inzet op jongeren om zowel de sportparticipatie als het aantal leden te verhogen.

Minder leden betekent minder inkomsten voor verenigingen. Verenigingen moeten dus creatief worden in hun inkomstenbronnen. Een nog groter probleem is het gebrek aan vrijwilligers. Verenigingen hebben moeite om voldoende vrijwillige inzet te genereren voor het uitvoeren van hun corebusiness zoals het organiseren van trainingen en wedstrijden. Hiervoor heeft de vereniging trainers, bestuurs- en commissieleden nodig. Deze taken worden door vrijwilligers uitgevoerd. Daarnaast voeren sportverenigingen taken uit die niet tot hun corebusiness behoren zoals ledenwerving en sociaal-maatschappelijke activiteiten om bewegen en vitaliteit te versterken bij inwoners van Deventer. Om deze taken te kunnen uitvoeren heeft de sportvereniging hulp nodig van professionals zoals combinatiefunctionarissen, buurtsportcoaches en sportparkmanagers.



Aangepast sporten

Sporten en bewegen voor mensen met een beperking is niet vanzelfsprekend. De sportdeelname blijft vaak achter. Onder andere omdat het voor hen vaak lastiger is om passend sportaanbod dichtbij huis te vinden. Landelijk sporten in 2018 21% mensen met een lichamelijke beperking wekelijks en 35% van de verstandelijke beperkten. In de regio IJsselland was dit 32% voor mensen met een lichamelijke beperking.

Volgens de leefstijlmonitor 2020 van CBS en RIVM zijn toegankelijke faciliteiten en goede trainers, die met (kleine) aanpassingen ervoor kunnen zorgen dat het aanbod aansluit bij de doelgroep, belangrijk om een aanbod op maat te maken. Daarnaast is het belangrijk dat er een verbindende partij is, bijvoorbeeld een buurtsportcoach, om de samenwerking tussen partijen rondom deze doelgroep, zoals de gezondheidszorg, school, sociale wijkteams en sportaanbieders te versterken en het aanbod bij deze specifieke doelgroep kenbaar te maken.

Sinds jaren zet de Deventer Sportploeg zich met succes in om mensen met een verstandelijke beperking te laten sporten, toch hebben verenigingen nog te maken met een gebrek aan trainers met specialisatie in een dergelijk complexe doelgroep.



Zwemvaardigheid

Sportbedrijf Deventer zet zich binnen haar doelstellingen in om het zwemmen in de gemeente Deventer te versterken door te proberen om alle leerlingen in het primair onderwijs zwemvaardig te maken. Via de Stichting Rechttop en de Stichting Leergeld draagt de gemeente financieel bij aan de zwemvaardigheid van kinderen als gezinnen dit niet zelf kunnen bekostigen. Het doel is dat ieder kind leert zwemmen.

Binnen- en buitensportaccommodaties¹

Het aantal sportaccommodaties in Nederland zal in de toekomst niet dalen of stijgen. Wel is er een verschuiving te verwachten van het soort accommodaties en locaties. In verband met de vergrijzing, ontgroening en het groeiend aandeel niet westerse migranten, zal de vraag naar typen sporten verschuiven. Naar verwachting zal het aantal voetbalvelden en basketbalhallen afnemen, terwijl de vraag naar golf, fitness en andere sporten zal toenemen. Veel zwembaden worden nu al gesloten omdat de interesse voor de zwemsport afneemt.

Veel sportaccommodaties zullen in de toekomst van publiek naar privaat gaan, vanwege de commercialisering van het vrijetijd aanbod. Daarnaast openen private partijen nieuwe sportaccommodaties. De fitnessbranche en ook yogascholen zijn hiervan goede voorbeelden.

De laatste jaren zijn voor outdoor sporten indooraccommodaties geopend zoals klimhallen, skipistes en skatebanen. Vrijtijdsbesteding, waaronder sport, wordt in toenemende mate een zoektocht naar belevenissen en een manier om uiting te geven aan de eigen identiteit en leefstijl. De inzet van sport als

¹ Uit: Sport en bewegen in cijfers: trends en ontwikkelingen tot 2030 van CBS



middel, wordt belangrijker dan de inzet van sport als doel. Door de toename van de ongeorganiseerde sport is er minder behoefte aan de meer traditionele sportaccommodaties en komt de openbare ruimte steeds meer in beeld als locatie voor sport, bewegen en actieve vormen van recreatie. Denk hierbij aan (autovrije) wandelzones en (hard)looppaden.

Technologische ontwikkelingen gaan in de toekomst mogelijk maken dat sportaccommodaties voor meerdere sporten ingezet worden, waardoor ze intensiever gebruikt kunnen worden. Kunstgras speelt daarin een belangrijke rol maar ook het belichten van lijnen op verschillende speelvelden. Daarnaast speelt technologie en digitalisering ook een belangrijke rol daar waar het gaat om het organiseren van competities buiten de sportverenigingen om. Ook kan de inzet van Smartdata/datasceince bijdragen aan het bij elkaar brengen van vraag en aanbod om daarmee nieuwe leden te trekken en de sportparticipatie te verhogen.

Sportdeelname en inkomen

Uit de Deventer Kindermonitor 2017-2018 blijkt dat kinderen in bepaalde wijken in Deventer minder lid zijn van een sportvereniging. Dit kan bijvoorbeeld veroorzaakt worden omdat de ouders het niet kunnen betalen. De gemeente vindt het belangrijk dat sporten en bewegen betaalbaar blijft en blijft de komende jaren bijdragen aan een lagere contributie bij sportverenigingen voor mensen met een laag inkomen, ook voor nieuwkomers in de samenleving. Dit gebeurt via de Stichting Rechtop! voor volwassenen vanaf 18 jaar en via de Stichting Leergeld voor kinderen en jongeren tot 18 jaar. Gemiddeld is 76% van de kinderen in de leeftijd t/m 12 jaar lid van een sportvereniging maar in sommige wijken blijft dat percentage achter. In Voorstad bijvoorbeeld bedraagt dat percentage slechts 68%.

Landelijk Sportakkoord en Deventer

In 2018 is het Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' gesloten tussen het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en NOC*NSF. Doel van het sportakkoord is om de organisatie en financiën van de sport toekomstbestendig te maken. Het kabinet vraagt daarbij bijzondere aandacht voor de diversiteit in de samenstelling van sportbonden, de ontwikkeling van open sportclubs en een laagdrempelige toegang tot sport voor kinderen. VWS, VSG en NOC*NSF hebben samen met de partijen in de deelakkoorden, de visie ontwikkeld en de inhoudelijke reikwijdte van dit akkoord bepaald.

Het Landelijk Sportakkoord is in 2020 vertaald naar een Lokaal Sport- en Bewegakkoord voor Deventer. Dit sport- en bewegakkoord is opgesteld door organisaties op het gebied van sport, bewegen en gezondheid in Deventer zoals sportverenigingen, scholen, zorg, de Stichting Deventer Sportploeg en Sportbedrijf Deventer. Dit in samenspraak met de gemeente Deventer als gelijkwaardige partner. Bij het sportakkoord gaat het om concrete acties die bijdragen aan de doelstellingen die in dit beleidsplan zijn opgenomen. Deventer ontvangt voor de uitvoering van het Lokaal Sport- en Bewegakkoord tot 2023 jaarlijks € 50.000 van het rijk. De acties uit het sportakkoord worden opgenomen in het Uitvoeringsprogramma sport.

Sport tijdens en na corona

In maart 2020 werd een groot deel van de sportsector geheel stilgelegd en werd mensen gevraagd om 'zoveel' mogelijk thuis te blijven vanwege de pandemie. Dit heeft ervoor gezorgd dat de sport- en beweegdeelname sinds de coronamaatregelen is afgenomen.

Tussen verenigingen is door corona een grote diversiteit in ervaren lasten waarneembaar en de financiële toekomst van sportverenigingen blijft onzeker. De verenigingen in Deventer lijken veerkrachtig genoeg. Het ledenaantal is in 2020 niet gedaald wat tegen de landelijke trend ingaat.

Naar verwachting zullen de gevolgen van de coronamaatregelen nog lange tijd na-ijlen. De druk op de vrijwilligers bij de sportverenigingen was in 2020 en 2021 ontzettend groot. Bij het nieuwe vrijwilligersbeleid dat in 2022 wordt vastgesteld, worden sportverenigingen betrokken. Sportbedrijf Deventer zal hieraan in de Clubbase/Sportloket in samenwerking met de Vrijwilligerscentra Deventer Doet ook aandacht besteden. In het Uitvoeringsprogramma 2022 zal dit onderwerp opgenomen worden als een van de items die gemonitord moeten worden.

In de Clubbase hebben sportverenigingen de mogelijkheid om leden te werven. Door de coronapandemie is hiervoor extra aandacht nodig. Sportbedrijf Deventer zal de sportverenigingen hiermee in de vorm van verenigingsondersteuning helpen.



DE DRIE DEVENTER PIJLERS

Het beleidskader sport kent drie pijlers:



De sportvereniging professionaliseert

Vanuit het gemeentelijk beleid worden sportverenigingen gestimuleerd om zich in te zetten in het sociale domein. Daarvoor is het nodig dat sportverenigingen gemotiveerd worden om een rol in dit domein te willen spelen. De corebusiness van de sportvereniging ligt op het gebied van de wedstrijdsport waarmee zij mensen en vooral kinderen en jongeren aanzetten tot het leveren van prestaties op ieders niveau en daarmee een belangrijke rol vervullen als het gaat om het versterken van hun weerbaarheid. In de laatste jaren zijn sportverenigingen zich ook gaan bezighouden met activiteiten en projecten die 'sport als middel'



De sportvereniging verbindt



Beter benutten van de sportinfrastructuur

in zich hebben. Zo kunnen sportverenigingen zich tot 'open clubs' ontwikkelen en daarmee ook tot duurzame organisaties. Dat is belangrijk vanwege dalende ledenaantallen met navenant minder inkomsten. Pijler 3 zal dit moeten faciliteren. Hiervoor zijn onder andere sportaccommodaties nodig die voor iedereen bereikbaar en toegankelijk zijn.

Daarnaast is het belangrijk dat maatschappelijke partners in de zorg, welzijn en onderwijs, open staan voor deze nieuwe rol en gelijkwaardige positie van sportverenigingen.



De sportvereniging professionaliseert

De gemeente Deventer vindt het belangrijk om sportverenigingen duurzaam te behouden vanwege o.a. hun maatschappelijke meerwaarde. Dat betekent dat de gemeente verenigingen wil helpen om de vitaliteit te vergroten. Onder vitale verenigingen verstaan we verenigingen die:

- Een gezonde financiële situatie hebben;
- Voldoende vrijwilligers weten in te zetten;
- Een goede ledenopbouw hebben passend bij de sport of visie/missie;
- Een maatschappelijke functie (buiten de betrokkenheid van de leden) in de samenleving hebben;
- Een duidelijke visie en missie hebben;
- Regulier sportaanbod hebben.

De gemeente toetst jaarlijks of verenigingen volgens deze criteria 'vitaal' zijn. De gemeente zal in eerste instantie vitale verenigingen ondersteunen maar ook verenigingen die vitaal willen worden. Deze groep sportverenigingen zijn koplopers op weg naar duurzame vitaliteit. In het Uitvoeringsprogramma sport 2022 zullen de toetsingscriteria voor vitale verenigingen samen met een vertegenwoordiging van de verenigingen en Sportbedrijf Deventer concreet beschreven worden.

Eén van de belangrijke voorwaarden om te komen tot vitale verenigingen, is de inzet van 'betaalde professionals in de sport'. Deze professionals worden in Deventer al een paar jaar ingezet zoals de verenigingsondersteuners, de buurtsportcoach en de combinatiefunctionaris. Sportbedrijf Deventer coördineert deze professionals met financiële middelen vanuit het Rijk en de gemeente Deventer. De komende jaren zal samen met sportverenigingen en Sportbedrijf Deventer bekeken worden of de inzet van bijvoorbeeld sportparkmanagers per sportpark kan leiden tot duurzaam behoud van de georganiseerde sport, tot een optimaal gebruik van de sportaccommodaties en daarmee ook tot een hogere sportparticipatie van inwoners van Deventer en tot ledengroei bij sportverenigingen.

Verenigingsondersteuners: verenigingsmanager of sportparkmanager

Sportbedrijf Deventer verleent ondersteuning aan sportverenigingen die hiervoor openstaan, in de vorm van de inzet van verenigingsondersteuners voor binnen- en buitensporten. Deze betaalde professional kijkt samen met het bestuur van de vereniging naar samenwerkingsverbanden en initiatieven om sportverenigingen te versterken, te vitaliseren en te professionaliseren. De sportparkmanager kan dat doen in combinatie met alle verenigingen en andere gebruikers op een sportpark.

Combinatiefuncties: de buurtsportcoach en cultuurcoach

Het doel van combinatiefuncties is om mensen ongeacht leeftijd, beperking en culturele achtergrond, een leven lang te laten sporten en bewegen en deel te laten nemen aan cultuur. Zij kijken hoe ze vanuit sport en cultuur een brug kunnen slaan naar onderwijs, gezondheid, zorg en welzijn. Meedoen is het kernwoord. Sportbedrijf Deventer begeleidt deze 'betaalde professionals' in de sport.



De beweegmakelaars bij het Sportbedrijf Deventer

De beweegmakelaar is het resultaat van samenwerking tussen het Deventer Ziekenhuis, de Huisartsencoöperatie, ENO en Sportbedrijf Deventer. Doel is om mensen met een zorgvraag te stimuleren op het gebied van gezondheid en gedrag. De beweegmakelaar ondersteunt en begeleidt patiënten naar een passend beweegaanbod. De gemeente Deventer draagt financieel bij aan deze functie.



De sportvereniging verbindt

Sporten als doel om een bepaalde sportieve prestatie te behalen, vormt de basis van een sportvereniging. De vereniging heeft ook een belangrijke verbindende en sociale functie voor haar leden. Naast het verenigingsleven kan de vereniging met haar sociale functie in de samenleving een belangrijke meerwaarde hebben.

De sportvereniging als verbindende schakel heeft daarom een belangrijke rol in buurten en wijken. Deze functie is de afgelopen jaren aan belang toegenomen in de vorm van een Open Club of Sportplus vereniging. Een Open Club of Sportplus vereniging doet namelijk meer dan het aanbieden van de reguliere sport. Dit betekent dat de sportvereniging zich openstelt voor niet-leden in de vorm van het aanbieden van korte cursussen en BSO-activiteiten. Maar ook dat de vereniging de verbinding zoekt met het onderwijs, de wijk, de zorg en welzijn. Zo vervullen zij binnen het sociaal domein een belangrijke functie als vrij toegankelijke voorziening in de buurt of wijk.

Door vraag-, buurtgericht en/of doelgroepgericht te opereren, kan de sportvereniging nieuwe doelgroepen aan zich binden. Denk aan buurtbewoners die nu geen lid zijn (vanwege culturele achtergronden, armoede, werkloosheid, ouderdom, beperkingen en eenzaamheid) maar wel betrokken kunnen worden bij de vereniging. Ook kan de sportvereniging korte kennismakingscursussen organiseren waarmee extra inkomsten gegenereerd kunnen worden. Dit kan leiden tot meer toekomstbestendigheid van verenigingen.

Het Sportbedrijf Deventer levert aan sportverenigingen die dat willen, een actieve bijdrage in verenigingsondersteuning op basis van maatwerk. De gemeente stimuleert sportverenigingen vanuit dit beleidskader sport, om inwoners van Deventer te enthousiasmeren om zich, op welke manier dan ook, met de sportvereniging te verbinden. Dat vraagt van zowel verenigingen als van partners een open houding, open cultuur, vraaggerichtheid, ondernemerszin en (gelijkwaardige) samenwerking.



Beter benutten van de sportinfrastructuur

De nieuwe omgevingswet vraagt gemeenten om omgevingsvisies te ontwikkelen, waarin ze kunnen aangeven hoe de inrichting van de leefomgeving bijdraagt aan gezondheidsbevordering.

Ook de gemeente Deventer streeft ernaar om met behulp van het sportbeleid integrale doelstellingen op het gebied van het sociaal domein (met daarin aandacht voor welzijn, gezondheid en zorg) en het vestigingsklimaat wonen en werken te realiseren.

Het gemeentelijk sportbeleid zoekt in het kader van het ruimtelijk sportbeleid voortdurend naar mogelijkheden om de doelmatigheid en effectiviteit van het lokale (sport)beleid te vergroten. In het sportstimuleringsbeleid begint dit bij het optimaal laten renderen van de lokaal aanwezige sportinfrastructuur. Het is belangrijk dat deze infrastructuur (binnen- en buitensportaccommodaties, sportverenigingen en anders georganiseerde sportvormen) blijft aansluiten op de veranderende vraag naar en behoefte aan bewegingsmogelijkheden van inwoners van Deventer.

Vanuit deze optiek streeft de gemeente naar goede, betaalbare en bereikbare sportvoorzieningen. Iedereen kan in de eigen omgeving lopend of op de fiets terecht bij een sportvoorziening of naar toegankelijke en beschikbare openbare ruimte die uitnodigt om te sporten of bewegen. Sportparken die nu veelal nog gesloten zijn voor publiek en alleen toegankelijk zijn in de vorm van een lidmaatschap bij een sportvereniging, kunnen bijvoorbeeld overdag openbaar gebied worden zodat deze ook benut kunnen worden voor sport en bewegen. Uiteraard zullen de mogelijkheden en knelpunten hiervan in beeld gebracht moeten worden zoals de wijze van controle en toezicht op de velden.

Gemeentelijke faciliteiten in relatie tot sportaccommodaties en sportverenigingen

Een belangrijk uitgangspunt binnen dit sportkader is het 'gelijk' behandelen van alle sportverenigingen op het niveau van de binnen- en buitensportaccommodaties. Gelijktrekken betekent niet een verlaging of verhoging in de huur van



accommodaties of het indirect gelijk trekken van de contributies van verenigingen. Het faciliteren van verenigingen gebeurt ook door niet te rekenen met kostprijs dekkende huren. De komende jaren wordt gebruikt om eventuele verschillen in huurprijzen, ten gevolge van de gemeentelijke herindeling, inzichtelijk te maken en te besluiten hoe hier mee om te gaan voor de toekomst.

Sportkantines en de meeste kleedkamers zijn in recht van opstal bij de verenigingen. De gemeente bezit de grond en de vereniging bezit het gebouw en onderhoudt deze accommodatie zelf. De gemeente gaat de komende jaren de laatste kleedkamers overdragen waardoor er op dat gebied ook sprake is van gelijkwaardigheid tussen verenigingen.



Vanaf vaststelling van dit beleidskader zullen alle verenigingen gelijk behandeld moeten worden. De criteria hiervoor zullen echter nog vastgesteld moeten worden in relatie tot criteria ten aanzien van de vitaliteit van verenigingen. In het jaarlijkse Uitvoeringsprogramma zal beleidsvoorstel 'gelijk behandelen' nader uitgewerkt worden. De gemeente zal hierbij rekening houden met de benodigde capaciteit aan accommodaties, de bezettingsgraad op basis van landelijke normen, de vitaliteit van een vereniging waaronder de financiën. Bij het opstellen van de randvoorwaarden voor het gelijktrekken van sportverenigingen zal de gemeente de sportverenigingen natuurlijk betrekken.

De randvoorwaarden voor het gelijktrekken van sportverenigingen zijn:

- de sportaccommodatie staat op gemeenteground van Deventer.
- op basis van de jaarlijkse inventarisatie van vraag en aanbod (benodigde capaciteit op basis van landelijke behoeftepeilingen zoals die van de KNVB) bezien of een accommodatie voorziet in een gemeente brede vraag.
- op basis van de landelijke VNG en NOC*NSF normen¹ voor de bezettingsgraad bezien of een binnensportaccommodatie voorziet in een gemeente brede vraag.
- de vereniging op basis van de in dit beleidskader opgestelde criteria, vitaal is.

¹ Landelijke normen voor bezettingsgraad van NOC*NSF en VNG. Norm NOC*NSF is 1.400 uur per jaar; dit gaat uitsluitend om gebruik door sportverenigingen. Norm VNG is 1.600 uur; dit gaat om gebruiksuren onderwijs en verenigingen. Deze normen staan los van de kwaliteit van accommodaties of de voorwaarden vanuit sportbonden.

REGIE OP SPORTACCOMMODATIES

Het beter benutten van de basisinfrastructuur in Deventer is als één van de drie pijlers opgenomen. Het doel daarvan is het versterken van sportverenigingen en het indien mogelijk openstellen van de sportaccommodaties voor andere sportaanbieders en gebruikers. Deze basisinfrastructuur bestaat voornamelijk uit binnen- en buitensportaccommodaties.

De landelijke trend op het gebied van sportaccommodaties geeft aan dat het aantal sportaccommodaties de komende 10 jaar niet of nauwelijks zal dalen of stijgen. Wel is er een verschuiving te verwachten van het soort accommodaties en de daaraan gekoppelde locaties. Dit op basis van de veranderende marktvraag door consumenten. Om een goed beeld te krijgen van de ontwikkeling van sportaccommodaties in Deventer is in 2020 en 2021 extern onderzoek verricht.

De optionele ontwikkelscenario's

In 2019 werd een aanzet gegeven tot visievorming op accommodatiegebied binnen het beleidskader sport 2020 – 2030, wat geleid heeft tot het opstellen van vijf ontwikkelingsscenario's. Dit met als doel te komen tot een efficiënter en effectiever gebruik van de binnen- en buitensportaccommodaties door sportverenigingen. Deze scenario's zijn gebaseerd op de mate van regievoering vanuit de gemeente waarin de gemeente in scenario 1 de minste en in scenario 4 de meeste regie voert.

SCENARIO 1

De gemeente verandert niets aan de huidige werkwijze, alleen een efficiënter en effectiever gebruik van de sportaccommodaties. In dit scenario gaat het om het reguliere onderhoud en beheer door de gemeente en de nodige renovatie/vervanging van de huidige accommodaties. Uitgangspunt is dat de binnen- en buitensportaccommodaties blijven bestaan op hun huidige locatie.

SCENARIO 2

Dit scenario is gelijk aan scenario 1 waarin de huidige binnen- en buitensportaccommodaties blijven bestaan. Maar waarin de gemeente 1/3 van de investeringen in buitenaccommodaties aan sportverenigingen vergoedt en 2/3 door de sportvereniging zelf gefinancierd moet worden. Dit geldt niet voor binnensportaccommodaties omdat dit voor deze sportverenigingen niet reëel is.

SCENARIO 3

De gemeente centraliseert de buitensportvoorzieningen van tien naar zes locaties en laat de binnensportvoorzieningen op dezelfde locaties. In dit scenario treden er geen synergievoordelen op tussen de binnen- en de buitensport. Ook krijgt de buitensport in dit scenario een minder goede spreiding.

SCENARIO 4

Scenario 4 is een situatie waarbij alle accommodaties voor binnen- en buitensport op zes locaties worden gecentraliseerd. Hierdoor treden er synergievoordelen op tussen de binnen- en de buitensport. Ook in dit scenario krijgt de binnen- en buitensport een minder goede spreiding.

Bestuurlijk traject: scenario 5

De gemeente heeft op 26 november 2019 het eerste concept beleidskader sport voor reactie voorgelegd aan sportverenigingen, Sportbedrijf Deventer en aan de Adviesraad Sociaal Domein. Deze reacties zijn verwerkt in het tweede concept beleidskader sport. In het tweede concept zijn de vier scenario's voor binnen- en buitensportaccommodaties opgenomen. Het college heeft de raad voorgesteld om scenario 5 verder uit te werken. In december 2020 heeft de raad besloten scenario 5 te laten onderzoeken en als uitgangspunt te nemen in dit beleidskader.



SCENARIO 5

Scenario 5 is een hybridevorm en houdt in dat er niet proactief wordt gecentraliseerd maar dat de gemeente dit wel als uitgangspunt neemt als de gelegenheid zich voordoet. Dit kan zich voordoen op een 'natuurlijk' moment in de onderhouds-/vervangingscycli van bijvoorbeeld kunstgrasvelden of wanneer een sporthal aan vervanging toe is. Dan wordt bekeken wat er nodig is om de hal een betere centralere functie te laten vervullen.

Vanuit de 'basis op orde' naar effectieve beleidskeuzes

Het is de ambitie van de gemeente om de vitaliteit van sportverenigingen te verbeteren o.a. in de vorm van ledengroei en om de sportparticipatie de komende jaren te laten toenemen.

Uit het accommodatieonderzoek dat in 2020 is uitgevoerd, blijkt dat de basis aan binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Deventer goed is. Er is geen sprake van een duidelijk tekort en overschot aan binnensportaccommodaties. Op bepaalde tijden bijvoorbeeld in de avonduren, is er bij gymzalen en sportzalen voldoende ruimte. Overdag worden deze accommodaties veelal door het onderwijs gebruikt. De sporthallen hebben vooral in de avonduren een hoge bezetting waardoor er in bepaalde gevallen een tekort ontstaat. Overdag kan er dan weer sprake zijn van onderbezetting. Bij actuele ontwikke-

lingen in de binnensport, zoals bij de realisatie van de sporthallen in Bathmen en Keizerslanden, wordt hiermee uiteraard rekening gehouden.

Uit het accommodatieonderzoek van 2021 is gebleken dat sportverenigingen de komende jaren willen streven naar het beter benutten van de sportparken in de vorm van het inzetten van meer professionaliteit en het bundelen van krachten.

In 2021 is op basis van scenario 5, de mogelijkheid onderzocht om tot clustering van de binnen- en buitensportaccommodaties van tien naar zes over te gaan. Het onderzoek wees uit dat clustering naar zes sportaccommodaties als middel om tot optimalisatie van de sportaccommodaties te komen, niet reëel geacht wordt. Centralisatie zal namelijk leiden tot een slechtere bereikbaarheid van sportaccommodaties voor inwoners; zeker waar het gaat om jonge en oudere sporters. Hoe dichterbij de sport hoe laagdrempeliger het voor mensen is om te gaan sporten. Het doel om meer mensen te laten sporten en daarmee de sportparticipatie te verhogen, een van de centrale doelstellingen in dit beleidskader, zal op basis van centralisatie naar zes locaties niet bereikt worden.

In het accommodatiebeleid van de komende jaren zal centralisatie naar zes locaties als uitgangspunt voor de sportaccommodaties niet als zodanig een leidend principe zijn. Wel kunnen zich ontwikkelingen op sportparken voordoen, die leiden tot clustering van sportaccommodaties. Sportaccommodaties worden ook door andere beleidsvelden beïnvloed, bijvoorbeeld door het onderwijs, welzijn en door woningbouw. Wanneer zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, wordt op projectbasis bekeken wat de meest optimale oplossing voor de sport hierin is. Hiervoor zal dan ook per project naar financiering gezocht moeten worden. Op basis van nieuwe ontwikkelingen bij sportverenigingen en nieuwe trends, kunnen zich de komende jaren situaties voordoen waarbij clustering van sportaccommodaties tot de mogelijkheden behoort. Wanneer een dergelijke situatie (een natuurlijk of noodzakelijk moment) zich voordoet kan de gemeente hierop samen met relevante partners op projectbasis inspringen.

Bestaande ontwikkelingen van optimalisatie en clustering van sportaccommodaties

Tijdens het schrijven van het beleidskader zijn al diverse ontwikkelingen met betrekking tot optimalisatie en clustering van sportaccommodatie(s) in gang gezet of worden onderzocht.

Optimalisatie binnensport

Vanaf september 2021 zijn de binnensportverenigingen herverdeeld over de binnensportaccommodaties met optimalisatie en centralisatie als uitgangspunt. Sportverenigingen zaten verspreid over de sporthallen in de gemeente en hebben nu, zoveel mogelijk, een vaste accommodatie voor hun trainingen en wedstrijden. Volleybalvereniging Avior heeft een vaste plek gekregen in De Scheg, waardoor de hoogte van de nieuw te bouwen sporthal in Keizerslanden van 9 naar 7 meter kan worden teruggebracht.

Sporthal Keizerslanden

Op het gebied van de Marke vindt een herontwikkeling plaats waarop de locatie Marke Zuid nieuwbouw komt

van het Etty Hillesum Lyceum en sporthal Keizerslanden. Hier worden de functies onderwijs en binnensport met elkaar verbonden op één locatie.

Sporthal De Uutvlog

De initiatiefgroep sport Bathmen heeft onderzoek verricht naar nieuwbouw van de verouderde sporthal De Uutvlog (gemeentelijk eigendom) in Bathmen. De gemeente heeft een verdiepend onderzoek laten doen naar nieuwbouw en locatie van de sporthal. Op basis van dit onderzoek heeft de gemeente besloten om een nieuwe sporthal te realiseren op het sportpark "De Looënk". Hierbij worden binnen- en buitensport op één locatie gecombineerd.

Sporthal Schalkhaar

Voor de sporthal in Schalkhaar (eigendom Stichting) zijn de komende jaren flinke investeringen voor groot onderhoud nodig. De Stichting Sportvoorziening Schalkhaar heeft het initiatief genomen om te onder-

zoeken of het mogelijk is om een nieuwe sporthal te realiseren op de locatie van sportpark Horsterhoek in Schalkhaar. Daarmee worden binnen- en buitensport in Schalkhaar geclusterd op het sportpark.

De Scheg

Voor de toekomstbestendigheid van sportaccommodatie De Scheg heeft Sportbedrijf Deventer in 2021 een plan opgesteld. In het najaar van 2021 is de gemeente gestart met een onderzoek naar de gemeentelijke toekomstvisie op De Scheg. Hierbij wordt breed gekeken naar ontwikkelingen op sportdeelname, directe omgeving (Holterwegzone), duurzaamheid en regionale uitstraling.

De gemeentelijke investeringen behorende bij deze projecten zijn en zullen per situatie aan het sportbeleid getoetst worden en aan het college en de raad worden voorgelegd.

Om nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de sport in Deventer in beeld te krijgen, de vitaliteit van sportverenigingen en de effectiviteit van projecten te kunnen beoordelen, is regelmatige monitoring noodzakelijk. Het gaat daarbij om het verzamelen van gegevens zoals ledenaantallen, sportparticipatie en de bezetting van de sportaccommodaties. Wanneer deze basis op orde is, kunnen besluiten genomen worden die gebaseerd zijn op feiten.

Optimalisatie als leidend principe voor sportaccommodaties

Optimalisatie van de sportaccommodaties in combinatie met het borgen van de kwaliteit van de accommodaties, zal de komende jaren een belangrijk leidend principe worden. Optimalisatie betekent het zo effectief mogelijk gebruiken van de binnen- en buitensportaccommodaties door inwoners van Deventer, door sportverenigingen maar ook door andere gebruikers zoals het onderwijs, welzijn

en andere sportaanbieders. Daarvoor is de borging van de kwaliteit van de sportaccommodaties noodzakelijk inclusief de verduurzaming. Optimalisatie kan tot stand komen door bijvoorbeeld intensievere samenwerking tussen sportverenigingen op sportparkniveau. Maar bijvoorbeeld ook in de vorm van de Open Club waarbij de sportvereniging zich openstelt voor sociaal-maatschappelijke activiteiten zoals de BSO. Een van de instrumenten om optimalisatie van sportaccommodaties te versterken, is het invoeren van een digitaal reserveringssysteem.

De komende jaren zal samen met sportverenigingen, Sportbedrijf Deventer en het Groenbedrijf bekeken worden welke mogelijkheden er zijn om tot optimalisatie te komen van het gebruik van de sportparken, de sporthallen en de sportzalen.



Regelingen die het accommodatiebeleid (gaan) beïnvloeden

De sport en daarbinnen de sportaccommodaties staan niet los van landelijke en Europese ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en klimaat. Ook de sport zal zich de komende jaren nadrukkelijk moeten bezighouden met de implementatie van (wettelijke) maatregelen die hiermee te maken hebben. Zo zijn er tussen NOC*NSF, de sportbonden en sportverenigingen afspraken gemaakt hoe dit alles aangepakt moet worden. Deze afspraken zijn verwoord in de 'Routekaart Verduurzaming Sport'. Voor binnensportaccommodaties en clubhuizen die eigendom zijn van de gemeente geldt sinds 1 januari 2021 landelijk een minimale eis van Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG). De gemeente Deventer hanteert voor de binnensportaccommodaties en clubhuizen die haar eigendom zijn het Energie Neutraal Gebouw (ENG) als uitgangspunt. Daar waar dit uitgangspunt niet mogelijk is, wordt inzichtelijk gemaakt waarom niet en welke extra middelen nodig zijn om ENG te behalen.

In het Sportloket heeft Sportbedrijf Deventer de belangrijkste regelingen opgenomen die voor sportverenigingen in Deventer toepasbaar zijn. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor regelingen op het gebied van BTW. Voor een overzicht van deze regelingen, zie bijlage.

AMBITIE EN DOELSTELLINGEN EN RESULTAAT

Ambitie

Het is de ambitie van de gemeente om de sport in Deventer waar mogelijk te versterken zodat alle inwoners van Deventer de mogelijkheid krijgen om te gaan sporten en bewegen. 76% van de kinderen in Deventer in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar sport nog altijd bij een sportvereniging om plezier te hebben in sport, om in teamverband samen te spelen of om uitgedaagd te worden tot het leveren van een prestatie. Kinderen vormen voor sportverenigingen een fundament met potentie om te kunnen groeien. Zoals eerder in dit beleidskader is gezegd, is er de komende jaren landelijk een lichte afname van ledengroei en een stabilisatie van de sportparticipatie in alle leeftijdsgroepen te verwachten. In Deventer is de verwachting dat de ledenparticipatie en de sportparticipatie stabiel blijven. Op basis hiervan zet de gemeente in op duurzaam behoud van sportverenigingen als spinnen in het web in de totale sportinfrastructuur van Deventer. Deze ambitie voor de sport in Deventer kan echter alleen gerealiseerd worden wanneer alle partijen in de sport samenwerken en hun krachten gaan bundelen. Sportverenigingen kunnen dit bijvoorbeeld op het niveau van het sportpark doen.

Al jaren worden er door lokale en landelijke overheid op preventie gerichte interventies gepleegd om een gezonde leefstijl te bevorderen. Interventies in de sport zijn hiervan een belangrijk onderdeel. In de komende jaren is het van essentieel belang deze interventies daadwerkelijk te effectueren waardoor inwoners meetbaar 'gezonder' worden. Interventies in het duurzaam behouden van sportverenigingen zijn nadrukkelijk ook onderdeel van dit beleid.

Cruciale randvoorwaarden voor het duurzaam behoud van sportverenigingen
Een belangrijke randvoorwaarde is het versterken van de sportinfrastructuur in de gehele keten. De gemeente heeft hierin de rol als (mede)financier, als eigenaar van sportaccommodaties en als regisseur. Om dit mogelijk te maken wil de gemeente de vele sportverenigingen blijvend ondersteunen zodat deze hun vitaliteit behouden. Dit doet de gemeente op een directe manier in de vorm van diverse subsidieregelingen voor sportverenigingen, door niet-kostprijsdekkende huur te rekenen en door te investeren in sportvelden en binnensportaccommodaties. Maar ook indirect in de vorm van het toekennen van reeds bestaande projectsubsidies voor de versterking van o.a. de professionaliteit van sportverenigingen. Sportbedrijf Deventer speelt op dit gebied een sleutelrol.

In de ontwikkeling tot duurzaam behoud van de vereniging, staan twee begrippen centraal, namelijk 1. Samenwerking en 2. Professionaliteit. Een van de mogelijkheden om dit te realiseren is het samenwerken op sportparkniveau in de vorm van bijvoorbeeld een coöperatieve samenwerking of het realiseren van een omnivereniging. Bij een coöperatieve samenwerking behouden de sportverenigingen hun eigen identiteit; bij een omnivereniging niet. Om als sportvereniging aan de toenemende vragen uit de samenleving op het gebied van 'de open club' te voldoen, is het belangrijk dat de vereniging hierin geholpen wordt in de vorm van bijvoorbeeld het inzetten van een sportparkmanager op strategisch niveau. Dit vanuit het devies 'doe waar je als sportvereniging goed

in bent en deel taken die daartoe niet behoren met anderen'. De sportparkmanager kan hiermee de sociaal-maatschappelijke taken van de sportverenigingen verzorgen en de contacten met de buurtsportcoaches en de combinatiefunctionarissen onderhouden. Zo kunnen sportverenigingen zich bezighouden met hun corebusiness zoals het geven van trainingen en het organiseren van wedstrijden; taken waarin de sportvereniging goed is. De komende jaren zal het proces naar samenwerking en professionaliteit samen met sportverenigingen en Sportbedrijf Deventer in gang gezet worden. En zal gezamenlijk onderzocht worden welke manier het beste past om tot de versterking van de sport in Deventer te komen.



De rol van de sportvereniging en het Sportbedrijf Deventer bij professionalisering van de sport.

De sportvereniging bepaalt vanzelfsprekend, vanuit de eigen zelfstandige positie, haar eigen strategie en beleid. Dat geldt uiteraard ook als het gaat om de afweging om tot verdere professionalisering over te gaan. Dat betekent dat de sportvereniging in het proces naar deze toenemende professionalisering, een gelijkwaardige rol heeft in relatie tot de gemeente en Sportbedrijf Deventer.

In de keten van sportstimulering is de rol van Sportbedrijf Deventer als verbindende en serviceverlenende schakel in dit proces ook belangrijk. Zij heeft momenteel een uitvoerende en coördinerende rol als aanbieder van diverse professionals in de sport. Daarnaast exploiteert Sportbedrijf Deventer een groot aantal binnensportaccommodaties. Ook beheert en onderhoudt het Sportbedrijf het sportloket/clubbase; een kennisbank voor sportverenigingen. Dit sportloket is in nauwe samenwerking met NOC*NSF tot stand gekomen. Het portal 'sportindeventer.nl' binnen deze clubbase kan mogelijk tot een interactief digitaal sportportal ontwikkeld worden voor alle inwoners van Deventer waar vraag en aanbod op een interactieve manier bij elkaar komen en waar inwoners 1 op 1 geactiveerd worden om te gaan sporten. Dit gecombineerd met het ontwikkelen en uitvoeren van een promotiecampagne op stedelijk niveau. Het doel daarvan is het stimuleren van sportparticipatie en ledengroei. De realisatie ervan is afhankelijk van het beschikbaar hebben van financiële middelen en uiteraard ook van de medewerking van sportverenigingen. Dit zal nader onderzocht moeten worden.

Sportbedrijf Deventer werkt binnen het vrijwilligersbeleid voor de sport samen met het Vrijwilligersloket Deventer Doet. Het doel daarvan is het aanbieden van vrijwillige functies bij sportverenigingen om daarmee het tekort aan vrijwilligers te verkleinen.

Wanneer de komende jaren gewerkt wordt aan de verdere uitwerking van de ambities voor de sport, kan in Deventer een consistent pakket van maatregelen genomen worden die bijdragen aan de versterking van de sportinfrastructuur (aanbod) en tot de verhoging van de sportparticipatie en ledengroei (vraag).

Doelstellingen

Het verbindend Kader Sociaal Domein 2019 – 2022 is het visiedocument boven dit beleidskader sport. Preventie is een van de speerpunten in dit kader. Sport is een middel om een betere gezondheid te krijgen en is als zodanig uit preventief opzicht een belangrijk aandachtspunt van de gemeente. Het beleidskader sport is binnen het sociaal domein een van de instrumenten om de sociale samenhang in Deventer te versterken en de gezondheid van inwoners te verbeteren. Sportverenigingen vormen vooral op het gebied van de versterking van de sociale samenhang een belangrijke rol.

De komende jaren streeft de gemeente vanuit haar beleid op het gebied van sport naar een jaarlijkse toename van de sportparticipatie (wekelijks sporten) van inwoners. Als O-meting wordt hiervoor het percentage sportparticipatie van 56% uit 2020 genomen. Het aantal volwassenen dat lid is van een sportvereniging bedraagt in 2020 31%. De gemeente streeft naar tenminste een stabilisatie van het aantal lidmaatschappen en zo mogelijk naar een toename ervan in de komende 10 jaar. Tevens zet de gemeente in op het verbeteren van de vitaliteit van sportverenigingen.

Het belang van monitoren

De gemeente onderzoekt samen met Sportbedrijf Deventer en de sportverenigingen de haalbaarheid en effectiviteit van bovengenoemde ambities. Deze zoektocht zal concreet vorm krijgen in de jaarlijkse Uitvoeringsprogramma's.

Om de voortgang op de verschillende thema's goed te duiden wordt gebruik gemaakt van verschillende soorten data en informatie die kunnen helpen bij het bepalen of de goede weg ingeslagen is. Op sommige thema's wordt actief op zoek gegaan naar informatie om te kunnen sturen zoals bij aangepast sporten en bij de zoektocht naar voldoende en effectieve sportaccommodaties. Daarbij wordt gekeken naar data zoals bezettingscijfers maar wordt ook kwalitatieve informatie zoals ervaringen van gebruikers bij het onderzoek betrokken. Juist de combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve data zorgt ervoor



gezorgd dat we 'samen' kunnen leren. Zo ontstaat een systeem waarin zowel de gemeente als sportpartners in de stad continu kunnen bijschaven, temporiseren of juist een extra stap kunnen zetten.

In de vorm van het jaarlijkse Uitvoeringsprogramma wordt dit met alle partners gezamenlijk in beeld gebracht. Na afloop van het beleidskader sport in 2030 kan concreet geëvalueerd worden en kunnen weer nieuwe doelen worden gesteld.

ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN BETROKKENEN BIJ DE SPORT

In dit hoofdstuk wordt uiteengezet wie bij het realiseren van de pijlers zeker betrokken moeten worden. Wat is daarbij hun rol maar zeker ook hun verantwoordelijkheid.

Gemeente Deventer

De gemeente is verantwoordelijk voor het sportbeleid en zorgt voor kwalitatief goede binnen- en buitensportaccommodaties. Daarnaast is de gemeente veelal financier van deze basis sportinfrastructuur. Ook subsidieert de gemeente Sportbedrijf Deventer die daarmee de exploitatie verzorgt voor het grootste deel van de binnensportaccommodaties en natuurlijk ook van de Scheg. De gemeente is ook financier van een aantal projecten en regelingen die eveneens door Sportbedrijf Deventer worden uitgevoerd, zoals regelingen voor de inzet van betaalde professionals. De gemeente draagt ook landelijk beleid uit zoals dat van het Landelijk Sportakkoord. Het gemeentelijk sportbeleid valt onder het sociaal domein maar raakt direct of indirect andere beleidsvelden zoals: zorg/welzijn, wonen, vastgoed, milieu en economie.

Sportverenigingen

Verenigingen zijn op de toekomst voorbereid door een helder eigen beleid, visie en plan van aanpak voor de komende jaren. Verenigingen dienen financieel en bestuurlijk gezond te zijn. Ze hebben hun focus op duurzaamheid, zowel in continuïteit van de vereniging als in milieuaspecten. En werken samen als gelijkwaardige partner. Contributies zijn voor veel verenigingen de belangrijkste bron van inkomsten, naast die uit de sportkantine. Andere inkomstenbronnen

zijn gemeentelijke en provinciale subsidies, sponsoring door bedrijven en eventuele fondsen of subsidies voor projecten.

Sportbedrijf Deventer

Over de rol van Sportbedrijf Deventer is in dit beleidskader al het een en ander gezegd. Sportbedrijf Deventer NV is een uitvoeringsorganisatie van de gemeente waarvan deze 100% aandeelhouder is. Sportbedrijf beheert en exploiteert accommodaties, is verenigingsondersteuner en sportstimulator en is als zodanig de serviceverlenende en ondersteunende organisatie voor sportverenigingen. Sportbedrijf brengt zo vraag en aanbod bij elkaar op het gebied van zorg, leefstijl en sport.

Vrijwilligers Centrale Deventer Doet

De Vrijwilligerscentrale Deventer (hierna te noemen Deventer Doet) is de partner voor sportverenigingen als het gaat om bestuursondersteuning en vrijwilligersmanagement. Zij helpt verenigingen bij het in beeld brengen van de hoeveelheid vrijwilligers die nodig is. Zij kan verenigingen helpen door kennis te delen en die binnen de vereniging te borgen. Deventer Doet bevordert dat leden een vrijwilligersrol weer vanzelfsprekend vinden. Zij biedt ondersteuning per vereniging maar ook collectief. Sportverenigingen kunnen hun vacatures voor specifieke functies binnen de vereniging in het portal onderbrengen. Sportbedrijf Deventer speelt bij het werven van vrijwilligers ook een belangrijke rol en werkt hiervoor samen met Deventer Doet.

MKB/bedrijven

Het MKB/bedrijven zien sport vooral om medewerkers vitaal te houden. Daarom hebben VNO-NCB en MKB-Nederland in 2020 het programma Vitaal Bedrijf opgezet om ondernemers en hun medewerkers stap voor stap op weg te helpen naar een vitale toekomst. Met als resultaat meer inzet, meer plezier, meer productiviteit en meer rendement. Sportbedrijf Deventer is hiermee al in 2019 aan de slag gedaan en heeft dit geïntegreerd in haar beleid. Door het aanbieden van actieve sportprogramma's en bedrijfscompetities draagt Sportbedrijf Deventer bij aan de verhoging van de sportparticipatie onder ruim 20.000 mensen die wonen en werken in de stad en in de omliggende dorpen. Het MKB in Deventer zelf ziet kansen om sport en bedrijven aan elkaar te verbinden. Het 'oude' sponsoren via reclameborden neemt af maar bedrijven staan zeker open voor het sponsoren van de sport in andere vormen.

Onderwijs

Het onderwijs (PO en VO) is een belangrijk aanjager om kinderen en jongeren letterlijk in beweging te krijgen. Daarnaast is sport en bewegen voor deze doelgroepen niet alleen vanuit motorisch opzicht belangrijk. Sport en bewegen hebben ook positieve invloed op de gezondheid en de leerprestatie van kinderen. Er zijn steeds meer onderzoeken die uitwijzen dat je met extra beweging op school de leerprestaties van kinderen kunt verbeteren.

Vanuit het onderwijs worden 'gezonde scholen' gepromoot in de vorm van projecten zoals JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) en de Gezonde Schoolkantine van het Voedingscentrum. De school is bij uitstek de plek om kinderen en jongeren te motiveren te gaan sporten en naar een sportvereniging te geleiden. Samen met het Onderwijs (PO en VO), het Sportbedrijf Deventer, de sportverenigingen en de combinatiefunctionarissen wordt geprobeerd de sportparticipatie omhoog te krijgen door daarin zowel in menskracht als financieel structureel te investeren.



Gezondheidssector

De gezondheidssector (van welzijn tot medische zorg) vindt dat aangepast sporten prioriteit verdient. Zij zien in sporten bij sportverenigingen ook meerwaarde als daginvulling voor deze doelgroep. De gezondheidssector wil meedenken hoe het aanbod van verenigingen kan aansluiten op de vraag vanuit de gezondheidssector. De aansluiting met de Gezondheidsnota Deventer 2019-2022 is hier van belang.

'Iedereen Actief' en de Deventer Sportploeg

'Iedereen Actief' is de naam van het landelijk programma dat aangepast sporten onder de aandacht brengt. Voor sporters met een beperking maar ook voor sportverenigingen zitten er nogal wat haken en ogen aan het deelnemen aan de sport. Uit onderzoek blijkt dat het voor mensen met een beperking niet eenvoudig is om de juiste sport en de bijbehorende vereniging te vinden. Ook verenigingen vinden het niet makkelijk om een aanbod voor mensen met een beperking te realiseren. Voor de regio Salland is hiervoor een regiocoach actief.

Daarnaast is in Deventer de Deventer Sportploeg actief die het mogelijk wil maken dat mensen met een verstandelijke beperking mee kunnen doen aan verschillende sporten in de stad.

In 2020 is het Manifest voor inclusie en participatie door 24 organisaties in de sport, zorg en welzijn ondertekend. Daarmee wil men onder andere de sport met een beperking op de landelijk politieke agenda zetten. Voor de komende jaren is het belangrijk dat alle partners binnen het aangepast sporten de activiteiten en projecten die uit genoemde initiatieven naar voren komen, gezamenlijk ondersteunen en uitvoeren.

Groenbedrijf Deventer

Het Groenbedrijf onderhoudt het groen op een groot aantal buitensportaccommodaties en verzorgt groot- en dagelijks onderhoud. Samen met verenigingen zorgt het Groenbedrijf dat de sportvelden in een goede conditie zijn, zodat het buitensporten voor iedereen mogelijk is. Dit onderhoud van het groen wordt opgenomen in de Meerjaren Onderhoudsprogramma's (MJOP's) van de gemeente Deventer. Overigens verzorgt een aantal sportverenigingen het klein onderhoud op de sportparken zelf.

Deventer Werktalent

Vanuit Deventer Werktalent (Konnected) worden verbindingen met sportverenigingen en sportactiviteiten ingezet als re-integratie instrument om mensen naar (betaald) werk te begeleiden. Uitkeringsgerechtigden kunnen bijvoorbeeld in overleg vrijwilligerswerk doen. In beide gevallen is er winst te behalen voor zowel mens als vereniging. Het is belangrijk om de verenigingen voor hun diensten op een bepaalde wijze te belonen. De vrijwilligers binnen de sportverenigingen zetten zich tenslotte in om mensen weer actief te krijgen.

Cultuursector

De sport- en cultuursector werken steeds meer samen om de cultuur- en sportparticipatie te verhogen. Een van de instrumenten die hiervoor wordt ingezet is de combinatiefunctie sport en cultuur. Dit zijn functionarissen die proberen om mensen actief te laten sporten en de interesse voor cultuur te vergroten. Ze combineren sport of cultuur met ten minste een andere sector zoals onderwijs, zorg of welzijn. In Deventer zijn zowel de combinatiefunctionaris sport als die



van cultuur actief. De komende jaren zal tussen de programma's van deze functies afstemming plaatsvinden om de mogelijkheden van samenwerking in kaart te brengen. Vanuit cultuur worden namelijk veel activiteiten in de vrije tijd ondersteunt. Dans is hiervan onderdeel. Deventer kent tal van verenigingen, docenten en evenementen op het grensvlak tussen cultuur en sport. De verbinding tussen sport en cultuur kan een inspiratiebron vormen voor inwoners van Deventer.

FINANCIËEL SPORTBELEID

Financiële beleidskeuzes voor sportverenigingen

Sportverenigingen zijn voor de ontwikkeling van de sport in Deventer een vaste en belangrijke waarde. Daarom ondersteunt de gemeente de sportverenigingen in Deventer niet alleen in facilitair opzicht maar ook financieel. In de komende negen jaar zal het sportbeleid gericht zijn op het versterken van de positie van sportverenigingen en op het verhogen van de sportparticipatie van inwoners van de gemeente waarmee geprobeerd wordt om het ledenaantal van sportverenigingen te laten toenemen.

Deze ondersteuning vertaalt zich in een aantal financiële regelingen voor sportverenigingen specifiek maar ook in regelingen waar sportverenigingen indirect van kunnen profiteren (zie bij sportaccommodaties en sportstimulering).

Gelijk behandelen van sportverenigingen als uitgangspunt

In hoofdstuk 2 is beschreven dat de gemeente Deventer streeft naar het 'gelijk behandelen' van alle sportverenigingen op het niveau van de binnen- en buitensportaccommodaties. Gelijktrekken betekent dat de gemeente, zonder voorkeur te hebben voor een bepaalde type sport, alle (financiële) regelingen voor alle sportverenigingen op accommodatieniveau gelijk wil trekken. Hieronder vallen de volgende (subsidie)regelingen:

- het huren van sportvelden en sporthallen met een niet-kostprijsdekkende huur.

- de 1/3 regeling voor sportverenigingen die zelf investeringen op hun sportaccommodatie doen. Het totaal beschikbaar bedrag hiervoor bedraagt jaarlijks ca. € 66.000,00. Wanneer er meer aanvragen zijn wordt het bedrag naar rato verdeeld.
- De gemeente heeft de kantines en de meeste kleedkamers in recht van opstal gegeven aan de verenigingen. De gemeente bezit de grond en de vereniging bezit het gebouw en onderhoud deze accommodatie zelf. De gemeente gaat de komende jaren de laatste kleedkamers overdragen waardoor er op dat gebied ook sprake is van gelijkwaardigheid tussen verenigingen.
- de zelfredzaamheidsregeling voor sportverenigingen die zelf zorgen voor het klein onderhoud op de velden.



Financiële beleidskeuzes op accommodatieniveau

De gemeente Deventer is voor een aanzienlijk deel eigenaar van de buitensportaccommodaties en investeert jaarlijks in het meerjaren onderhoud. Hiervoor is een MJOP voor een periode van 20 jaar opgenomen. De gemeente investeert bijvoorbeeld in het aanleggen van sportvelden en in de verlichting ervan.

Bij ontwikkelingen die zich de komende jaren zullen voordoen, zal bekeken worden welke extra investeringen op het gebied van sportaccommodaties nodig zijn. Op projectbasis worden specifieke investeringen in de sport gerealiseerd zoals de herontwikkeling van Marke Zuid. De vervanging van sporthal Keizerslanden maakt onderdeel uit van de geïntegreerde ontwikkeling die daar plaatsvindt. Ook zijn op deze manier geïntegreerde ontwikkelingen gaande in Bathmen en in Schalkhaar. Grootschalige gemeentelijke investeringen zijn nu niet begroot en zullen per situatie aan het sportbeleid getoetst worden en aan het college en raad worden voorgelegd.



Sportbedrijf Deventer is eigenaar van de meeste binnensportaccommodaties en exploiteert en beheert dit vastgoed. Op deze wijze zorgen gemeente en Sportbedrijf gezamenlijk voor kwalitatief goede sportaccommodaties zoals de Scheg (zwembad, ijsbaan en zaalsporten), gymzalen, sportzalen en sporthallen.

Financiële beleidskeuzes op het gebied van sportstimulering en professionalisering van de sport

Het sportbeleid van de gemeente is gericht op het stimuleren van sport, bewegen en gezondheid voor inwoners van Deventer. Het is belangrijk dat zij in het kader van de sport als middel om gezond te blijven, gaan sporten en bewegen in wijken en in buurten maar natuurlijk ook op de vele sportparken en binnensportaccommodaties waar de sportverenigingen veelal actief zijn. Om dit mede te realiseren zijn er diverse betaalde sportprofessionals aangesteld zoals de buurtsportcoaches die in buurten en wijken actief zijn; de beweegmakelaars vanuit de zorg, de combinatiefunctionaris die de verbinding legt tussen het onderwijs en de sportvereniging en de verenigingsondersteuners die op de sportvereniging actief zijn en daarmee een verbindende schakel zijn tussen o.a. de buurtsportcoach. De gemeente financiert deze betaalde professionals via diverse (landelijke) regelingen en heeft de uitvoering ervan aan Sportbedrijf Deventer uitbesteed.

Bestaande financiën sport

In het onderstaande overzicht is op basis van de sportbegroting 2022 en de drie Deventer Pijlers in het beleidskader, in beeld gebracht welke financiën de gemeente Deventer jaarlijks voor de sport inzet.

Pijlers 2022	De vereniging professionaliseert	De vereniging verbindt	Infrastructuur	Totaal
Structurele bijdragen				
Sportbedrijf Deventer (gemeentelijk aandeel)	€ 199.000 ¹	€ 745.000 ²	€ 4.200.000	€ 5.144.000
Zwembaden Sporthal en instructiebad Lettele			€ 176.000	€ 176.000
Sporthal Schalkhaar			€ 67.000	€ 67.000
1/3 regeling			€ 66.000	€ 66.000
Onderhoud velden en gebouwen buitensport			€ 938.000	€ 938.000
Totaal 2022	€ 199.000	€ 745.000	€ 5.447.000	€ 6.391.000

¹ Bijdragen voor Verenigingsondersteuning en Sportservice

² Bijdragen voor de inzet van combinatiefunctionarissen en de buurtsportcoach naar toename leden.

Naast deze structurele bijdragen draagt de gemeente jaarlijks financieel bij aan een aantal projecten zoals de beweegmakelaar. Bijdrage hiervoor komen voor een deel uit de sportbegroting maar bijvoorbeeld ook uit de begroting 'onderwijs en zorg'. Een groot aantal van deze projecten wordt door Sportbedrijf Deventer uitgevoerd.

De gemeente draagt verder financieel bij aan een aantal jaarlijks terugkerende evenementen in de sport zoals aan de Koningspelen, de Sportverkiezing en aan het Jaarwisselingstoernooi.

Er worden jaarlijks financiële middelen ingezet voor de participatie in de sport van bijzondere doelgroepen zoals mensen met een beperking en mensen met een laag sociaal inkomen. Deze middelen worden verstrekt via de Stichting Leergeld en de Stichting Rechttop. De middelen voor de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord worden door het Rijk beschikbaar gesteld.

Daarnaast geeft de gemeente vanuit het sportbeleid op projectbasis geld uit aan investeringen in sportaccommodaties. Dit geldt bijvoorbeeld voor het bouwen van nieuwe sporthallen zoals die in Keizerslanden en Bathmen. Ook heeft de gemeente een Meerjaren Onderhoudsplan voor buitensportaccommodaties (MJOP). Per project moeten hiervoor op basis van actualiteit ook middelen bij de Raad worden aangevraagd. Sportbedrijf Deventer is verantwoordelijk voor de MJOP's voor de binnensportaccommodaties in haar bezit. De gemeente stelt hiervoor jaarlijks middelen ter beschikking die in de jaarlijkse overeenkomst met Sportbedrijf Deventer zijn opgenomen.

BIJLAGE

Regelingen die het sport en accommodatiebeleid beïnvloeden

Duurzaamheid en klimaat

Landelijk en Europees Klimaatakkoord

In het kader van het Klimaatakkoord worden vanuit de centrale overheid eisen aan gemeenten gesteld zoals het voldoen aan de norm voor co2 uitstoot.

Routekaart Verduurzaming Sport 2020

In de Routekaart Verduurzaming Sport van 2020 zijn tussen NOC*NSF, de sportbonden en sportverenigingen afspraken gemaakt hoe sportaccommodaties kunnen worden verduurzaamd. Deze partijen hebben zich aan de Routekaart gecommitteerd.

(Bijna) Energie Neutraal Gebouw (BENG en ENG)

Voor binnensportaccommodaties en clubhuizen die in eigendom zijn van de gemeente geldt een minimale eis van BENG. De eisen voor de BENG-gebouwen zijn per 1 januari 2021 ingevoerd. De gemeente Deventer hanteert voor de binnensportaccommodaties en clubhuizen die haar eigendom zijn het Energie Neutraal Gebouw (ENG) als uitgangspunt. Daar waar dit uitgangspunt niet mogelijk is, wordt inzichtelijk gemaakt waarom niet en welke extra middelen nodig zijn om ENG te behalen.

Nieuw energielabel

Het nieuwe energielabel wordt gebaseerd op het primair fossiel energiegebruik in kWh per m² per jaar. Voor de sportaccommodaties gaan deze normen gelden.

Milieuvriendelijk beheer van sportvelden

Bij een duurzame sport hoort ook milieuvriendelijk beheer van sportvelden met natuur- en kunstgras. Een van de belangrijkste aspecten hierbij is het pesticidevrij beheer en onderhoud van natuurgrasvelden. In Deventer worden door het Groenbedrijf al geen pesticiden meer gebruikt.

Wettelijke regelingen

Vennootschapsbelasting

Deze wordt aangescherpt en dit heeft consequenties voor de sportaccommodaties.

Wet Markt en Overheid

Veranderingen ten aanzien van de integrale kostprijsberekeningen.

Sportbesluit

Veranderingen van Btw-tarief (SPUK ¹ en Bosa).

Regelingen gericht op het nieuw bouwen van binnen- en buitensportaccommodaties

Bouwbesluit

Het bouwbesluit geldt voor binnensportaccommodatie en clubhuizen die in eigendom zijn van de gemeente.

*Normen NOC*NSF*

Voor buitensportaccommodaties gelden de normen van NOC*NSF.

Overig

VN-verdrag handicap

De gemeente Deventer heeft het VNG-manifest iedereen doet mee ondertekent en geeft daarmee uitvoering aan het VN-verdrag Handicap. In de Inclusie Agenda 2020-2024 'Deventer zonder drempels' wordt omschreven hoe Deventer werkt aan een Inclusief Deventer.

¹ Diensten van sportorganisaties zijn vaak vrijgesteld van btw. Per 2019 is deze vrijstelling uitgebreid. Zo zijn de verhuur van sportaccommodaties en het laten sporten van niet-leden voortaan ook vrijgesteld. Voorwaarde is dat er geen winstoogmerk is. Met de verruiming van de btw-sportvrijstelling vallen meer diensten onder de vrijstelling, maar vervalt ook het recht op vooraf trek van btw. Daarom is er voor gemeenten en sportinstellingen een financiële compensatie beschikbaar. Voor gemeenten betreft dit de regeling Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK). Voor sportinstellingen gaat het om de subsidieregeling Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA).



Stichting
Waarborgfonds
Sport

VV IJsselstreek

Rapport Borgstelling



Projectnummer: **2022 040**
Project: Verduurzaming clubgebouw
Datum: Februari 2022
Adviseur: Stefan de Wit
Telefoon: 06-53568483
E-mail: s.dewit@sws.nl
Website: www.sws.nl

Nummer 2022 040 VV IJsselstreek



Werkwijze SWS en disclaimer

*Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) is een onafhankelijke stichting die actief is in heel Nederland. SWS is in 1980 opgericht op initiatief van het Ministerie van VWS, NOC*NSF en De Lotto nadat eind jaren '70 werd geconstateerd dat sportverenigingen steeds meer moeite hadden om voor de aanleg, bouw, renovatie of verduurzaming van de accommodatie een bancaire lening te krijgen.*

Het belangrijkste doel van SWS is het stimuleren van het bezit van kwalitatief goede accommodaties voor sportorganisaties. SWS doet dit door borgstellingen te verstrekken aan banken.

Dit Rapport Borgstelling geeft inzage in de uitgangspunten op basis waarvan SWS de financiële haalbaarheid van de investering- en financieringsplannen van de sportorganisatie die een borgstelling heeft aangevraagd heeft beoordeeld. De door aanvrager beschikbaar gestelde informatie is door SWS aangevuld en verwerkt tot dit rapport. Naast openbare bronnen maakt SWS hierbij gebruik van de kennis en informatie uit de jaarstukken die jaarlijks worden ontvangen van meer dan 1.400 sportorganisaties uit ruim 30 verschillende sportdisciplines. Ondanks dat dit met de grootste zorgvuldigheid is gedaan wil SWS benadrukken dat aan dit rapport geen rechten kunnen worden ontleend. Dat geldt in het bijzonder voor de juridische en fiscale aspecten die in het rapport worden benoemd. SWS adviseert in alle gevallen aan de betreffende sportorganisatie of andere belanghebbenden om zelf onderzoek te (laten) doen en de eigen specifieke situatie te laten toetsen door deskundigen zoals bijvoorbeeld een jurist, accountant en/of fiscalist.

SWS aanvaardt dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van enige onjuistheid of onvolledigheid (in de meest ruime zin des woords) van de informatie opgenomen in dit rapport. Noch SWS, noch diens staf of medewerkers zijn aansprakelijk voor directe, bijkomende en/of gevolgschade, dan wel indirecte schade.





Nummer **2022 040** **VV IJsselstreek**

A

Aanvrager

Naam VV IJsselstreek
 Gemeente Deventer
 Opgericht d.d. te Deventer op 25 april 1921
 Nummer KvK Dossiernr 40650170
 Website www.vvijsselestreek.nl

Secretaris Mevr D. Ordelman
 E-mail vijsselestreek@live.nl

Penningmeester Dhr G. Demirel
 E-mail gjdemirel@hotmail.com

Voorzitter Dhr R. Wolken
 Adres Borgelerdijk 4
 Woonplaats 7415 ZN Deventer
 Telefoon 06-22281009
 E-mail rene.wolken@fsbnederland.nl

B Toekenningbesluit

Bovengenoemde aanvrager heeft bij Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) een aanvraag ingediend om in aanmerking te komen voor een borgstelling. Deze borgstelling biedt de nader aan te wijzen kredietverstrekker de zekerheid van betaling van de aflossing die aanvrager verschuldigd is in verband met de nieuw aan te trekken lening.

Type investering:	Verduurzaming clubgebouw	
Hoofdsom lening:		75.000 euro
Toegekende borgstelling:	(50%)	37.500 euro
Looptijd borgstelling:		15 jaar
Jaarlijkse afbouw:		2.500 euro

Voordat de borgstelling definitief aan de bank wordt verstrekt moet er zijn aangetoond dat aan de volgende opschortende voorwaarden is voldaan:

- 1 De gemeente is bereid een voor de financiering passende borgstelling c.q. garantie af te geven.
- 2 Hypothecaire inschrijving waarbij SWS het 1ste recht van hypotheek krijgt op het zakelijk recht van opstal. Dat betekent dat de huidige 1ste hypotheeknemer moet instemmen met een rangwisseling.
- 3 De gebruiksrechten van de ondergrond moeten voldoende zijn gewaarborgd gedurende de looptijd van de financiering.
- 4 Aflossingen op de bestaande langlopende schulden worden pas gedaan nadat SWS hier vooraf mee heeft ingestemd.
- 5 De BOSA-subsidie van 33.033 euro dient definitief te zijn toegekend door DUS-I.

C Partners

Stichting BNG Duurzaamheidsfonds

Gemeente Deventer

Contactpersoon Dhr P. Scholten
 Adres Postbus 40
 PC/Plaats 3800 AA Amersfoort
 Telefoon 06-40 09 4798
 E-mail p.scholten@svn.nl

Dhr A. Carpagnano
 Postbus 5000
 7400 GC Deventer
 0570-693685
a.carpagnano@deventer.nl
renate.aben@dowr.nl

Nummer 2022 040 VV IJsselstreek

Stichting
Waarborgfonds
Sport



D Informatie over de aanvrager

De in 1921 opgerichte Voetbalvereniging IJsselstreek is een afkomstig uit Deventer.

Leden van de vereniging hebben de mogelijkheid om zowel op recreatief als prestatief niveau te sporten. Het 1ste elftal van de vereniging komt in het seizoen 2021/2022 uit in de 4e klasse van het zondagvoetbal.

Daarnaast komen er nog 3 seniorenteams uit in competitieverband. In 2021/2022 zijn er geen jeugdteams ingeschreven.

De vereniging draait vooral op de inzet van vrijwilligers. Een team van circa 20 vrijwilligers is op verschillende manieren actief om de organisatie rondom de club in goede banen te leiden. De vereniging heeft geen werknemers in loondienst.

De vereniging is, volgens haar eigen website, te typeren als een heuse volksclub. De club wisselt roerige tijden af met meer stabiele perioden. In 2015 werd op het laatste moment een faillissement afgewend. Typerend is wel dat op die momenten de saamhorigheid groot is en er leden opstaan om de club voort te helpen.

De club kent een lange historie en is in Deventer een begrip vanwege het multiculturele karakter en de verscheidenheid van het ledenbestand.

E Accommodatie van de aanvrager

De vereniging is gehuisvest op het sportpark Keizerslanden gelegen aan de Borgelerdijk 4 te 7415 ZH Deventer.

Op dit sportpark zijn meerdere sportverenigingen gehuisvest waaronder De Pickwick Players (rugby), AV Daventria (atletiek), rijwielvereniging de Zwaluwen en de Deventer IJclub.



Bron: <https://www.google.nl/maps/place/IJsselstreek/>

Op het sportpark heeft de vereniging de beschikking over 1 natuurgras wedstrijdveld en een trainingsveld. Deze worden gehuurd van de gemeente, die tevens verantwoordelijk is voor het groot onderhoud en de toekomstige vervangingsinvesteringen.

Het clubhuis en de kleedkamers zijn eigendom van de vereniging. De opstallen verkeren in een goede staat van onderhoud. Het is de verwachting van de vereniging dat de komende jaren geen grote investeringen nodig zijn.

Nummer 2022 040 VV IJsselstreek

Stichting
Waarborgfonds
Sport



F Over de gebruikers van de accommodatie

Het ledenaantal van de vereniging is in de afgelopen jaren gedaald. Telde de vereniging in 2019/2020 nog 158 leden, in 2020/2021 waren dit er 154 en in 2021/2022 zijn dit er nog 142.

Met ingang van 2021/2022 heeft de vereniging geen eigen jeugd meer. In 2020/2021 waren er nog 23 pupillen actief. Een voetbalvereniging in Nederland had in 2021 gemiddeld 468 leden. VV IJsselstreek is dan ook te typeren als een vereniging van relatief kleine omvang.

Soort leden	aanwezige leden	bijdrage per lid	totaal 2021/2022	begroting leden	bijdrage per lid	totaal 2022/2023
Pupillen	0	0	0	0	0	0
Junioren	0	0	0	0	0	0
Senioren	110	216	23.760	110	216	23.760
Niet spelend	32	150	4.800	32	150	4.800
Totaal	142		28.560	142		28.560

De contributies zijn vastgesteld in de ALV van de vereniging.

Voor voetbal in het algemeen geldt dat de contributie per vereniging sterk kan verschillen. Uit de 'contributiemonitor 2020/2021' uitgevoerd door het Mulier Instituut komt een gemiddelde contributie voor senioren van 200 euro, 149 euro voor junioren en 121 euro voor pupillen.

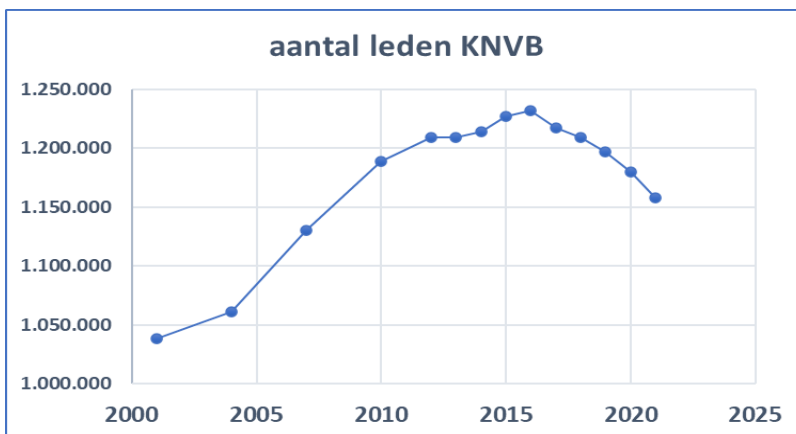
Uit dit onderzoek komt tevens naar voren dat er grote verschillen zijn tussen de verschillende provincies. Voor de provincie waar VV IJsselstreek deel van uitmaakt geldt volgens dit onderzoek een gemiddelde contributie van 232 euro voor senioren en 164 euro voor de jeugd.

De contributie van VV IJsselstreek ligt daarmee onder het gemiddelde.

In vergelijking tot verenigingen in de directe omgeving is de contributie eveneens voldoende concurrerend.

Ontwikkelingen op landelijk niveau

Per 30 juni 2021 telt de KNVB 1.157.479 leden (veldvoetbal). Ten opzichte van het jaar ervoor betekent dit een daling van 1,9%. Daar waar de periode 2000 tot en met 2016 gekenmerkt werd door een toename van het aantal leden, is er nu voor het 5e achtereenvolgende jaar sprake van een ledendaling. Voor het eerst is ook het aantal meisjes/vrouwen gedaald. Nederland telt nu 161.242 vrouwelijke KNVB-leden. Het aantal jongens/mannen is voor het eerst sinds jaren onder de 1 miljoen gedaald.



% wijziging 2020/2021 t.o.v. 2019/2020		
categorie	heren	dames
O-7	8,37%	20,35%
O-9	-5,09%	-5,23%
O-11	-5,42%	-2,44%
O-13	-3,04%	-3,51%
O-15	-4,70%	-2,54%
O-17	-5,38%	-4,43%
O-19	-1,71%	1,70%
senioren	-0,92%	1,09%
totaal	-2,07%	-0,76%

In bijna alle leeftijdscategorieën zijn de ledenaantallen in het afgelopen jaar afgenomen. Een grote uitzondering is de jongste jeugd. In de Onder 7 voetballen dit jaar zowel meer jongens als meisjes dan vorig jaar (in totaal 3.629 meer). Ook de oudste leeftijdsgroep van de meiden (Onder 19) en de vrouwen senioren vormen een uitzondering en verwelkomen meer leden dan vorig seizoen. (bron: KNVB)

De Coronamaatregelen zijn niet bevorderlijk geweest nu er in 2020/2021 nagenoeg geen competitievoetbal is geweest. Al moet worden vastgesteld dat er al enige jaren sprake is van een neerwaartse trend.

Nummer **2022 040** **VV IJsselstreek**

Stichting
Waarborgfonds
Sport



Zo is ten opzichte van 2015 het totaal aantal jongens/mannen met 7,8% afgenomen. Dat de afname procentueel het grootst is in de laagste leeftijdscategorieën (oplopend tot ruim 20% daling voor de Onder 7) zal ook de komende jaren effect hebben op de ledenaantallen omdat de doorstroom hierdoor ook lager uitvalt.

De daling van het ledenaantal kon in de voorgaande jaren nog enigszins worden opgevangen door een stijging bij de meisjes/vrouwen. Daar nam het aantal sinds 2015 te met ruim 10%. De stijging was met 24% het grootst bij de senioren. In 2020/2021 is er nu dus voor het eerst sprake van een daling van het aantal leden. Volgend jaar zal moeten uitwijzen of dit een incident is, mogelijk als gevolg van de Coronamaatregelen, of dat er sprake is van een afnemende populariteit.

Verwachting ledenontwikkeling

De vereniging verwacht dat het ledenaantal stabiel blijft en er wellicht ruimte is voor het inschrijven van een 5e team. Er zijn voor de korte termijn geen plannen om een jeugdafdeling op te starten.

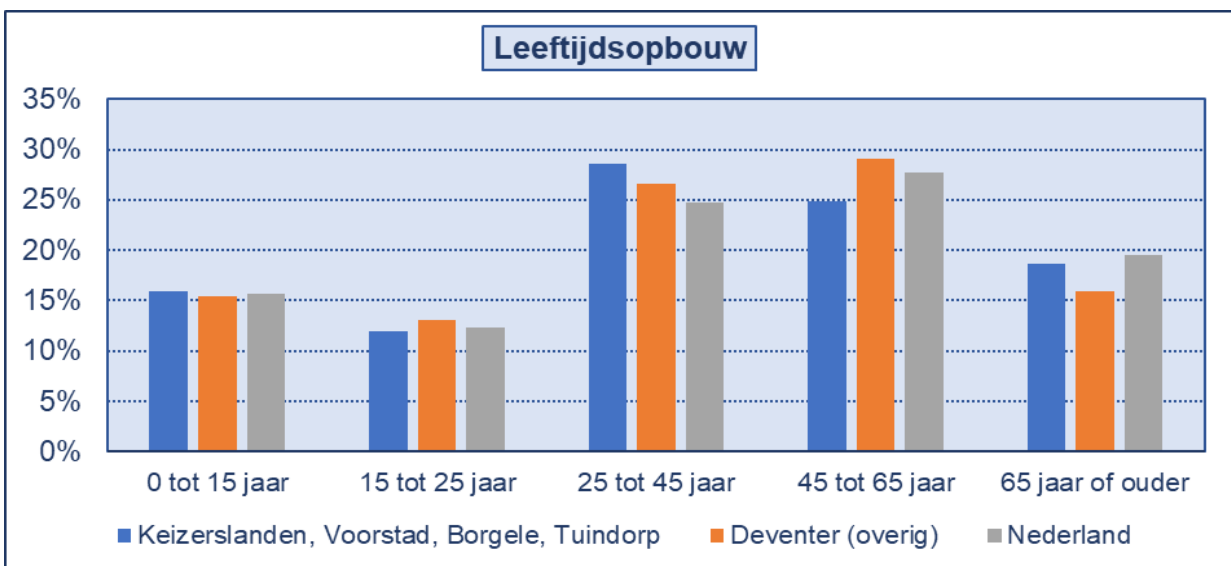
Voetbalaccommodaties in Nederland

Nederland kent een hecht netwerk van voetbalaccommodaties. De dichtstbijzijnde voetbalaccommodatie is gemiddeld genomen te vinden op een afstand van 1,6km. Daarbij lijkt er weinig onderscheid tussen stedelijke gebieden en niet-stedelijke gebieden. Ook de gemeentegrootte en/of de sociale status van de wijk is hier nauwelijks op van invloed. (bron: Mulier Instituut Brancherapport Sportaccommodaties in Nederland)

Voetballers zijn niet altijd lid van de dichtstbijzijnde voetbalvereniging. De afstand die gemiddeld genomen wordt overbrugd ligt rond de 2,5km en is het grootst in zeer stedelijke gebieden (circa 4 km). Reden hiervoor zit o.a. in de grotere diversiteit aan verenigingen waardoor ook andere factoren meespelen om lid te worden (grootte van de vereniging, faciliteiten, sociale binding etc.). Ook geldt dat de gemiddelde reisafstand toeneemt naarmate voetballers ouder worden. Bij de jongste jeugd heeft de dichtstbijzijnde vereniging meestal de voorkeur.

Marktgebied

Voor VV IJsselstreek geldt dat de meeste leden afkomstig zijn uit Deventer en dan meer specifiek de wijken Keizerslanden, Voorstad, Borgele en Tuindorp. Van de circa 81.000 inwoners die Deventer telt, zijn er zo'n 27.300 woonachtig in deze wijken.



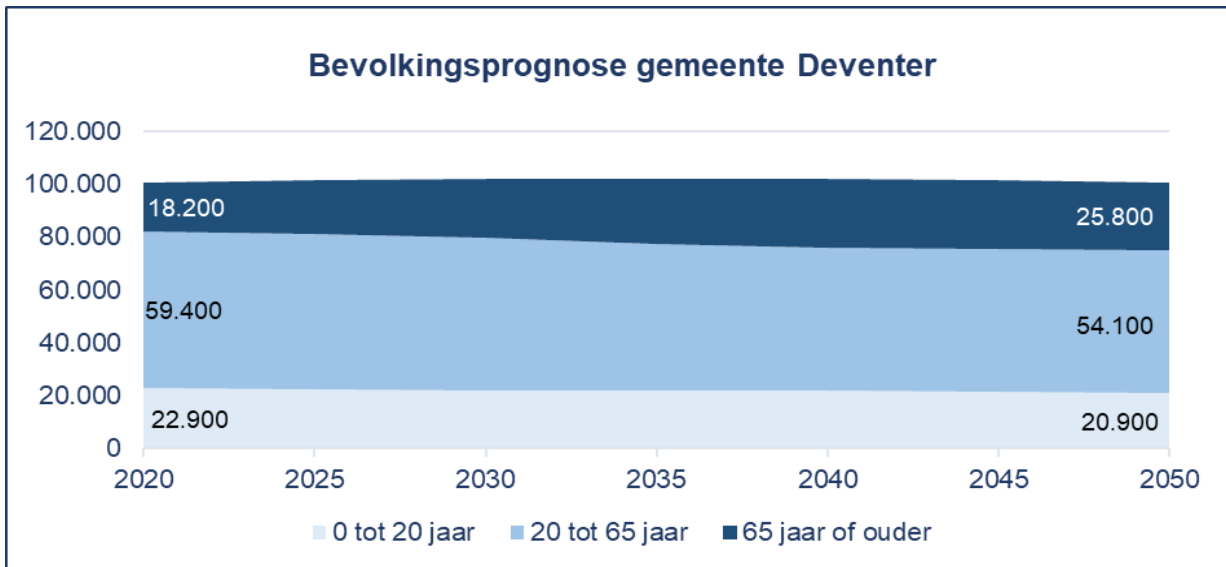
De leeftijdsopbouw in deze wijken wijkt af van die van de rest van Deventer en/of het Nederlands gemiddelde. Dat geldt met name voor de groep 45 tot 65 jaar die procentueel minder is vertegenwoordigd. Daar tegenover staat een groter percentage 25 tot 45 jarigen.

Nummer 2022 040 VV IJsselstreek

Stichting
Waarborgfonds
Sport



Voor de gemeente Deventer als geheel, geldt dat het CBS verwacht dat het aantal inwoners in de periode tot 2050 nagenoeg stabiel zal blijven ten opzichte van 2020 (+0,3%).



Zoals bovenstaande grafiek laat zien komt dit met name door een verwachte toename van het aantal 65+-ers. Deze groep laat een stijging zien in die periode van 41,8%.

Het aantal 0 tot 20 jarigen en 20 tot 65 jarigen daalt met respectievelijk 8,7% en 8,9% in die zelfde periode.

Deze demografische ontwikkelingen binnen het marktgebied kunnen op de (middel)lange termijn van invloed zijn op de ledenontwikkeling bij de vereniging.



De ontwikkeling van het 'Dorp Steenbrugge' in de directe nabijheid van de vereniging levert mogelijk kansen op voor de vereniging. Inmiddels zijn hier 400 woningen gerealiseerd en op de planning staan in ieder geval nog 1.200 nieuwe woningen.

De vereniging ondervindt concurrentie van diverse andere sportverenigingen in de nabije omgeving.

Hieronder zijn ook meerdere voetbalverenigingen.

Nummer 2022 040 VV IJsselstreek

Stichting
Waarborgfonds
Sport



G Eigendom grond en medewerking gemeente

- 1 De grond onder het sportpark is in eigendom van de gemeente. Het veld wordt verhuurd aan de vereniging. De gemeente is verantwoordelijk voor het (groot) onderhoud en vervangen van het veld. Het gebruiksrecht van de grond onder het clubhuis en de kleedkamers is middels een zakelijk recht van opstal overgedragen aan de vereniging.
Deze overeenkomst is ingegaan in 2004 en kent een looptijd van 30 jaar. De vereniging is hiervoor geen jaarlijkse vergoeding verschuldigd.
Als opschortende voorwaarde wordt opgenomen dat het gebruiksrecht van de grond gedurende minimaal de looptijd van de lening voldoende is gegarandeerd.
- 2 Voor dit type investering kent de gemeente geen subsidieregeling.
- 3 De gemeente dient een garantie te verstrekken van 50% van de benodigde bancaire lening. De gemeente kent deze vorm van samenwerking met SWS. Het verstrekken van de garantie wordt door SWS als opschortende voorwaarde opgenomen.
- 4 Volgens opgave van de vereniging zijn er geen vergunningen benodigd om de werkzaamheden te mogen uitvoeren.

H Projectbeschrijving

De aanvrager wenst het clubhuis te verduurzamen. Het dak zal worden vernieuwd en er worden zonnepanelen geplaatst.
De ALV van de vereniging heeft ingestemd met deze investering en de financiële gevolgen hiervan voor de vereniging. De uitvoering wenst men te starten in februari 2022 waarna het volgens de huidige planning in juli 2022 kan worden opgeleverd.

Investeringsplan		Financieringsplan	
Vernieuwen dak	59.500	Eigen liquiditeiten	2.077
Plaatsen zonnepanelen	31.500	Verrekenbare omzetbelasting	-
Onvoorzien en afronding	-	Zelfwerkzaamheid	-
Subtotaal	91.000	Subsidie gemeente	-
Omzetbelasting 21%	19.110	Subsidie BOSA	33.033
Totaal	110.110	Lening vereniging	-
		Te lenen bedrag	75.000
		Totaal	110.110

Toelichting

- 1 De vereniging beschikt over een offerte van Duurzaamheidsteam Apeldoorn BV, d.d. 15 december 2021, ter onderbouwing van de investeringsbedragen in het financieringsplan.
- 2 De liquiditeiten voor de eigen inbreng zijn aanwezig. Na voltooiing van de werkzaamheden houdt de aanvrager een bedrag beschikbaar van circa 34.000 euro. Dit is bestemd voor het opvangen van financiële tegenvallers.
- 3 De btw kan niet worden verrekend.
- 4 De vereniging doet een beroep op de Subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA). Volgens opgave van de vereniging is de BOSA-subsidie inmiddels toegekend. SWS heeft de beschikking nog niet ontvangen. Dit wordt als opschortende voorwaarde opgenomen.
- 5 De zelfwerkzaamheid is van beperkte omvang en wordt derhalve niet gekwantificeerd.
- 6 Van de totale investering wordt 68% bancair geleend.

Nummer 2022 040 VV IJsselstreek



I Sporttechnische eisen

Om de kwaliteit en veiligheid van sportvloeren en sportaccommodaties in Nederland te borgen zijn er ten behoeve van de georganiseerde sport materiaaltechnische, constructie en sporttechnische eisen opgesteld waaraan de sportaccommodatie dient te voldoen.

De minimale hiervoor geldende eisen zijn vastgelegd in normen die door NOC*NSF zijn opgesteld of omschreven tot richtlijnen of reglementseisen vanuit de sportbonden.

SWS stelt als voorwaarde dat de investering zoals die wordt gedaan door aanvrager is getoetst aan deze eisen en hieraan voldoet. Middels ondertekening van het aanvraagformulier heeft aanvrager schriftelijk verklaard dat aan deze eisen wordt voldaan.

J	Financieringen VV IJsselstreek	Hoofdsom	Schuldrest	Aflossing	Rente	Schuldrest
		startjaar	30-jun-22	2022/2023	2022/2023	30-jun-23
1	BNG-D, 2022, 15 jr, lineair, rente 1,95%	75.000	75.000	5.000	1.463	70.000
2	Participanten, onbekend, 0%	nnb	13.500	-	-	13.500
3	Particulier, 2019, afl vrij, 8%	75.000	75.000	-	6.000	75.000
Totaal langlopende leningen		150.000	163.500	5.000	7.463	158.500

Voor de nieuwe lening geldt als opschortende voorwaarde dat ook de gemeente een borgstelling verleent. Als zekerheid voor de borgstelling stelt SWS als voorwaarde dat er een 1ste recht van hypotheek wordt gevestigd.

Lening 2 en 3 zijn verstrekt door particulieren die de vereniging hebben willen helpen om de financiën weer op orde te krijgen. Afsproken is dat er alleen wordt afgelost als de financiële situatie dit toelaat.

Voor lening 3 geldt dat er een recht van 1ste hypotheek is gevestigd door de leningverstrekker. Deze zal moeten instemmen met een rangwisseling naar een 2e hypotheek nu SWS het recht van 1ste hypotheek als voorwaarde stelt. Dit wordt als opschortende voorwaarde opgenomen. Ook zal een aflossing op de leningen vooraf aan SWS moeten worden voorgelegd.

K Impact Coronamaatregelen op financiële situatie

De sportverenigingen in Nederland zijn in 2020 en 2021 geconfronteerd met maatregelen die moesten bijdragen aan het inperken van de verspreiding van het Coronavirus. Na volledige sluiting van de sportaccommodaties in de periode maart t/m juni 2020, volgde in het najaar van 2020 wisselende maatregelen.

Pas in het voorjaar van 2021 werden er voorzichtig versoepelingen doorgevoerd die weer moesten gaan leiden tot een regulier sportaanbod. Na een verdere versoepeling van de maatregelen in september, werd de sportwereld in november en december weer geconfronteerd met verscherpte maatregelen die van grote invloed waren op de mogelijkheden om te kunnen sporten. Wel is het zo dat de impact van de maatregelen kan verschillen per type sport.

Clubs hebben van diverse steunmaatregelen gebruik kunnen maken om de financiële schade zoveel mogelijk te compenseren. Uit de jaarstukken die SWS heeft ontvangen van verenigingen die het boekjaar 2020 of 2020/2021 hebben afgesloten blijkt voor het merendeel van de sportverenigingen dat de financiële gevolgen tot nu toe beperkt zijn gebleven.


De financiële effecten van de maatregelen die eind 2021 zijn afgekondigd zijn in die cijfers uiteraard nog niet zichtbaar.



Nummer	2022 040	VV IJsselstreek					
L Balans			30-jun-19		30-jun-20		30-jun-21
Vaste activa							
Clubhuis		120.750		120.750		120.750	
Velden		-		-		-	
Verlichting		-		-		-	
Inventaris		7.601		7.601		7.601	
Diversen		-	128.351	-	128.351	-	128.351
Vlottende activa							
Debiteuren		-		-		-	
Vorraden		1.000		1.220		1.200	
Diversen		220	1.220	5.876	7.096	4.020	5.220
Liquide activa			12.202		10.860		32.038
TOTAAL ACTIVA			141.773		146.307		165.609
Langlopende schulden							
Particulier		75.000		75.000		75.000	
Participanten		20.000	95.000	13.500	88.500	13.500	88.500
Kortlopende schulden							
Crediteuren		593		-		770	
Diversen		5.047	5.640	2.774	2.774	-	770
Eigen vermogen							
Reserves/voorzieningen		-		-		-	
Eigen vermogen		41.133	41.133	55.033	55.033	76.339	76.339
TOTAAL PASSIVA			141.773		146.307		165.609
Liquiditeit							
Vlottende activa		1.220		7.096		5.220	
Liquide activa		12.202	13.422	10.860	17.956	32.038	37.258
Kortlopende passiva			5.640		2.774		770
Saldo einde boekjaar			7.782		15.182		36.488
Vermogen							
Eind voorgaand boekjaar			14.053		41.133		55.033
Resultaat lopend boekjaar			27.080		13.900		21.306
Reserves/voorzieningen			-		-		-
Overige mutaties			-		-		-
Saldo einde boekjaar			41.133		55.033		76.339
Toelichting financiële positie							
1	De vermogenspositie wordt als voldoende beoordeeld.						
2	Dat geldt eveneens voor de liquiditeitspositie.						
3	De ruimte om de langlopende schulden op korte termijn (volledig) af te lossen lijkt niet aanwezig. Het aflossen op die leningen zal in overleg met SWS moeten gebeuren.						



Nummer	2022 040	VV IJsselstreek					
M Lasten		2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Rente leningen		500	5.500	6.000	6.000	7.463	7.400
Afschrijvingen		-	-	-	-	-	-
Reservering		-	-	-	-	-	-
Kapitaallasten		500	5.500	6.000	6.000	7.463	7.400
De rentelasten liggen in lijn met het financieringsoverzicht op pagina 9.							
Huur		3.240	3.277	498	515	625	625
Energie		8.742	7.377	8.803	8.921	6.000	6.000
Belastingen en heffingen		2.357	2.969	1.494	1.554	1.678	1.678
Verzekeringen		1.568	1.807	1.831	1.854	1.872	1.872
Afval/schoonmaak		924	572	609	658	700	700
Huisvestingslasten		16.831	16.002	13.235	13.502	10.875	10.875
De veldhuur is lager nu er nog slechts 1 veld wordt gehuurd van de gemeente. De vereniging verwacht een besparing van 3.600 euro per jaar aan energielasten nadat de zonnepanelen zijn geplaatst. Deze besparing is niet volledig doorgerekend in de begroting. SWS heeft de afvalkosten met 600 euro verhoogd. De huisvestingslasten lijken voldoende te zijn begroot.							
Afdracht KNVB		5.055	3.249	2.198	2.900	3.100	3.100
Telefoon en internet		634	644	471	510	550	550
Diverse lasten		6.089	9.733	11.642	6.200	10.847	10.847
Algemene lasten		11.778	13.626	14.311	9.610	14.497	14.497
Onderdeel van de diverse lasten is de vrijwilligersvergoeding die de trainer van het 1ste team ontvangt. Kijkend naar de werkelijke lasten in voorgaande jaren zijn de algemene lasten voldoende begroot.							
Vrijwilligersvergoeding		996	123	-	-	-	-
Kleding		2.537	-	469	700	750	750
Overige verenigingskosten		-	-	-	-	-	-
Verenigingsactiviteiten		3.533	123	469	700	750	750
In vergelijking tot bij andere voetbalverenigingen zijn de kosten voor verenigingsactiviteiten laag. Dit heeft te maken met het relatief lage aantal leden en de trainer die een beperkte (vrijwilligers)vergoeding ontvangt. Of deze afspraken de komende jaren gecontinueerd kunnen worden is bepalend of de lasten voldoende zijn begroot.							
Bankkosten		576	486	500	512	515	515
Overige lasten		-	740	-	-	-	-
Overige lasten		576	1.226	500	512	515	515
Totale lasten		33.218	36.477	34.515	30.324	34.100	34.037

Nummer	2022 040	VV IJsselstreek	Stichting Waarborgfonds Sport					
			2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	
N Baten			2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Contributie			21.957	21.414	21.732	23.800	24.200	24.200
Overige			-	-	-	-	-	-
Ledenbijdragen			21.957	21.414	21.732	23.800	24.200	24.200
De contributieopbrengst wordt uitgebreid toegelicht op pagina 5. De begroting sluit hier op aan en lijkt realistisch van opzet.								
Kantine inkomsten			18.405	24.342	17.732	20.000	25.500	25.500
Inkopen kantine			6.882	6.092	4.237	6.000	6.500	6.500
Overige kosten kantine			-	-	-	-	-	-
Brutowinst kantine			11.523	18.250	13.495	14.000	19.000	19.000
BW in procenten			63%	75%	76%	70%	75%	75%
De exploitatie van de bar wordt in eigen beheer gevoerd. De omzet is met name in 2020/2021 lager uitgevallen als gevolg van de coronamaatregelen. De vereniging verwacht een herstel van de omzet in 2022/2023. De winstmarge is hoog in vergelijking tot die bij andere sportverenigingen. De vereniging verwacht dit percentage de komende jaren vast te kunnen houden.								
Sponsoring			5.561	4.949	5.700	6.000	6.000	6.000
Covid-subsidie			-	4.000	7.910	-	-	-
Subsidies			3.456	1.764	1.206	1.255	1.355	1.355
Bijdragen van derden			9.017	10.713	14.816	7.255	7.355	7.355
De sponsorinkomsten zijn voldoende gegarandeerd. De vereniging verwacht de sponsoring nog uit te kunnen breiden. In 2019/2020 en 2020/2021 is er financiële compensatie ontvangen voor de coronamaatregelen.								
Activiteiten			-	-	-	-	-	-
Loterijen e.d.			-	-	-	-	-	-
Ledenactiviteiten			-	-	-	-	-	-
Rente			-	-	-	-	-	-
Overige inkomsten			17.801	-	-	-	-	-
Uitkering verzekering			-	-	5.778	-	-	-
Overige inkomsten			17.801	-	5.778	-	-	-
Totale inkomsten			60.298	50.377	55.821	45.055	50.555	50.555
Totale lasten			33.218	36.477	34.515	30.324	34.100	34.037
Resultaat			27.080	13.900	21.306	14.731	16.455	16.518
Afschrijvingen			-	-	-	-	-	-
Reservering			-	-	-	-	-	-
Cash flow			27.080	13.900	21.306	14.731	16.455	16.518
Aflossingen			-	6.500	-	-	5.000	5.000
Investerings			-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves/voorz.			-	-	-	-	-	-
Overschot			27.080	7.400	21.306	14.731	11.455	11.518



Stichting
Waarborgfonds
Sport

VERTROUWELIJK
Bestuur VV IJsselstreek
T.a.v. de heer R. Wolken
Borgelerdijk 4
7415 ZN Deventer

Correspondentieadres
Thomas Jeffersonlaan 413
2285 AP Rijswijk
Telefoon: 070 – 752 47 29
Mobiel: 06-133 258 94
E-mail: secretariaat@sws.nl
KvK 41151843
BTW 8000.40.375.B.01
NL 09 RABO 01449.02.761

Rijswijk, 23 februari 2022

Betreft: projectnummer: 2022 040

Geacht bestuur,

Wij delen u mee dat Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) heeft besloten een borgstelling te verlenen van maximaal € 37.500, gedurende 15 jaar, jaarlijks aflopend met € 2.500 jegens een nog nader te kiezen kredietverstrekker voor het voldoen van uw aflossingsverplichtingen, ingevolge een bij de te kiezen bank aan te trekken financiering van € 75.000. De aan te trekken financiering moet passen in het kader van het aan de gekozen bank en gemeente toegezonden Rapport Borgstelling.

Aan de borgstelling zijn de opschortende voorwaarden verbonden dat:

1. de lening met de kredietverstrekker binnen een halfjaar na dato van deze brief wordt afgesloten. Indien hieraan niet wordt voldaan, zal de toekenning van de borgstelling worden ingetrokken en uw aanvraag worden geseponeerd. SWS kan, ingeval van buitengewone omstandigheden (uitsluitend door SWS te bepalen), deze termijn verlengen met een door SWS te bepalen termijn;
2. de gemeente Deventer bereid is een voor de financiering passende borgstelling c.q. garantie af te geven;
3. een hypotheek wordt gevestigd waarbij SWS het 1^e recht van hypotheek krijgt op het zakelijk recht van opstal. Dit betekent dat de huidige 1^e hypotheeknemer moet instemmen met de rangwisseling;
4. de gebruiksrechten van de ondergrond voldoende zijn gewaarborgd gedurende de looptijd van de financiering;
5. aflossingen op de bestaande langlopende schulden pas worden gedaan nadat SWS hier vooraf mee heeft ingestemd;
6. de BOSA-subsidie van € 33.033 definitief is toegekend door DUS-I.

Zodra voldaan is aan bovenstaande opschortende voorwaarden, u hiervan schriftelijk bewijs heeft overgelegd en wij van u de getekende bankofferte hebben ontvangen, zullen wij u zo spoedig mogelijk de tussen uw organisatie(s) en SWS af te sluiten overeenkomst ter ondertekening doen toekomen. Na ontvangst van het door u getekende exemplaar van de overeenkomst zullen wij de akte van borgtocht aan de kredietverstrekker doen toekomen.

Verder vindt u hierbij de factuur in verband met de begeleiding door onze projectadviseur bij uw borgstellingsaanvraag. Wij verzoeken u het bedrag binnen 14 dagen na dagtekening van deze brief op onze rekening over te maken onder vermelding van het projectnummer.

Wij wijzen u er tenslotte met nadruk op dat de inhoud van het rapport borgstelling dat u ter kennisname via de e-mail hebt ontvangen, zonder onze voorafgaande schriftelijke instemming, niet bestemd is voor derden en aan de inhoud geen rechten kunnen worden ontleend.

Wij vertrouwen u hiermede naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
STICHTING
WAARBORGFONDS SPORT

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'D.C.A. Zeegers', written over a faint blue oval shape.

D.C.A. Zeegers MBA
Directeur

CC Dhr. P.Scholten, BNG Duurzaamheidsfonds
Dhr. A. Carpagnano, gemeente Deventer